ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γενική Γραμματεία Διαχείρισης
Τομεακών Προγραμμάτων ΕΤΠΑ, ΤΣ & ΕΚΤ
ΕΥΔ Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα»

Πρόγραμμα «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ 2021-2027»

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Αθήνα, Μάρτιος 2026

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ 2021-2027
Βιώσιμη Ανάπτυξη για Όλους

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ 8

1. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ – ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ 9

2. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ 12

2.1 ΣΥΝΟΨΗ ΔΡΑΣΗΣ 12

2.2 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ 13

2.3 ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΜΗ 13

3. ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ 14

4. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ &ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ 14

4.1 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ - ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ 14

4.2 ΕΠΙΠΡΟΘΕΤΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ 18

5. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ 18

6. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ – ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ– ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ 19

6.1 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ 19

7. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ 35

8. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ 36

8.1 ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ 36

8.2 ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ- ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ 36

8.3 ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ 37

8.4 ΣΩΡΕΥΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ 38

9. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ 39

10. ΚΡΙΤΗΡΙΑ & ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ – ΕΝΤΑΞΗ ΠΡΑΞΕΩΝ – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ 42

10.1 ΟΡΓΑΝΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ 42

10.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ -ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 43

10.3 ΕΓΚΡΙΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ-ΕΝΤΑΞΗ/ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ 46

10.4 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ 47

11. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ 49

11.1 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ – ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ 49

11.2 ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ 54

11.3 ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ 58

12. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ 59

12.1 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ....60

12.2 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ....60

12.3 ΕΞΕΤΑΣΗ- ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ....61

13. ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΕΡΓΩΝ....62

14. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ....64

14.1 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ....65

14.2 ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΣΤΟΧΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ....67

14.3 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ (ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ)....68

14.4 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΗΡΗΣΗΣ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ....69

14.5 ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ- ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ....70

15. ΕΙΔΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ 2016/679....71

16. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ....71

17. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ....74

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΕΞΗΓΗΣΗΣ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ

ΑΙΕ	Ακαθάριστο Ισοδύναμο Επιχορήγησης.
Αίτημα Επαλήθευσης – Πιστοποίησης Δαπανών	Αίτημα του Δικαιούχου που υποβάλλεται στο ΟΠΣΚΕ προς τον Ενδιάμεσο Φορέα (ΕΦ) για την επαλήθευση -πιστοποίηση του οικονομικού αντικειμένου του έργου
ΑμΕΑ	Άτομα με αναπηρία. Ο όρος αναφέρεται σε άτομα με κινητική ή/και αισθητηριακή αναπηρία (προβλήματα όρασης και ακοής) ή/και ψυχική/νοητική/ γνωστική κ.λπ. αναπηρία.
Ανάκτηση	Η επιστροφή των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από τον λαβόντα για μη νόμιμη αιτία.
Αρχή Ελέγχου	Εθνική, περιφερειακή ή τοπική δημόσια αρχή ή οντότητα, λειτουργικά ανεξάρτητη από τη Διαχειριστική Αρχή και την Αρχή Πιστοποίησης, η οποία ορίζεται από το κράτος μέλος για κάθε Πρόγραμμα και είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο της ουσιαστικής λειτουργίας του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου. Στην Ελλάδα είναι η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ).
ΑΠΥ	Απόδειξη Παροχής Υπηρεσιών
Άυλα στοιχεία ενεργητικού	Τα στοιχεία ενεργητικού που δεν έχουν φυσική ή χρηματοοικονομική υπόσταση, όπως δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, άδειες εκμετάλλευσης, τεχνογνωσία ή άλλη διανοητική ιδιοκτησία.
Αχρεωστήτως Καταβληθέν Ποσό	Κάθε δαπάνη στην οποία δεν αντιστοιχεί σε ίσης αξίας παραδοθέν προϊόν, έργο ή υπηρεσία, σύμφωνα με τους όρους της σχετικής εγκριτικής απόφασης με την οποία αναλήφθηκε η υποχρέωση υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου.
ΔΑ	Διαχειριστική Αρχή
Δημόσια Δαπάνη	Κάθε δημόσια συνεισφορά στη χρηματοδότηση πράξεων από τον κρατικό προϋπολογισμό, τον προϋπολογισμό περιφερειακών ή τοπικών αρχών ή τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων και του Ταμείου Συνοχής, καθώς και κάθε παρόμοια δαπάνη. Κάθε συμμετοχή στη χρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό πράξεων φορέων ή ενώσεων του δημόσιου τομέα, ενός ή περισσοτέρων περιφερειακών ή τοπικών αρχών ή φορέων του δημόσιου τομέα που ενεργούν σύμφωνα με την οδηγία 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών νοείται ως παρεμφερής δαπάνη.
Δημοσιονομική Διόρθωση	Η ακύρωση του συνόλου ή μέρους της ενωσιακής ή και εθνικής συμμετοχής σε ένα έργο ή πράξη, στο πλαίσιο της συγχρηματοδότησής του από τα Προγράμματα της προγραμματικής περιόδου η οποία είναι ανάλογη της παράτυπης δαπάνης που διαπιστώνεται.
Δικαιούχος	Δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας αρμόδιος για την έναρξη ή την έναρξη και υλοποίηση πράξεων. Στο πλαίσιο των καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων δυνάμει του άρθρου 107 της Συνθήκης, οι Δικαιούχοι είναι δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις που εκτελούν μεμονωμένο έργο και λαμβάνουν δημόσια ενίσχυση.

Δράση	Το σύνολο των στοιχείων που ορίζονται από τη Διαχειριστική Αρχή μέσω της Πρόσκλησης και του συνοδευτικού Οδηγού Εφαρμογής αυτής βάσει των οποίων εντάσσονται και υλοποιούνται οι πράξεις.
ΕΔΕΛ	Επιτροπή δημοσιονομικού Ελέγχου.
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση.
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.
ΕΜΕ (Ετήσια Μονάδα Εργασίας)	Σύμφωνα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V (ΟΡΙΣΜΟΣ ΜμΕ) του Καν. (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής (Γενικός Κανονισμός Απαλλαγής ανά Κατηγορία - Γ.Α.Κ.), ο αριθμός απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (ΕΜΕ), δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο το υπόψη έτος. Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των ΕΜΕ.
Έναρξη εργασιών επένδυσης	Έναρξη των εργασιών: το πρώτο χρονικά μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού είτε άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. **Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών**. Για τις εξαγορές, ως «έναρξη των εργασιών» νοείται η στιγμή απόκτησης των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται άμεσα με την αποκτηθείσα εγκατάσταση.
Ενιαία Επιχείρηση (αφορά επενδύσεις σύμφωνα με τον κανονισμό De minimis 2023/2831) (OJ EL L 15.12.2023)	Στην «ενιαία επιχείρηση» περιλαμβάνονται, όλες οι επιχειρήσεις που έχουν τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες σχέσεις μεταξύ τους: α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης, β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης, γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί δεσπόζουσα επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας, δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης. Οι επιχειρήσεις που έχουν οποιαδήποτε από τις σχέσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ) του πρώτου εδαφίου με μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις θεωρούνται, επίσης ενιαία επιχείρηση» Σε περίπτωση συγχωνεύσεων ή εξαγορών, όλες οι προηγούμενες ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που έχουν ήδη χορηγηθεί σε οποιαδήποτε από τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις λαμβάνονται υπόψη για να προσδιοριστεί κατά πόσο τυχόν νέα ενίσχυση ήσσονος σημασίας στη νέα ή στην εξαγοράζουσα επιχείρηση υπερβαίνει το όριο που προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 3 του Καν.(ΕΕ) 2023/2831, δηλαδή το ποσό των 300.000 ευρώ (υπολογιζόμενο σε κυλιόμενη

	ημερολογιακή βάση). Οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που είχαν χορηγηθεί νομίμως πριν από τη συγχώνευση ή την εξαγορά παραμένουν νόμιμες. Αν μια επιχείρηση διασπαστεί σε δύο ή περισσότερες χωριστές επιχειρήσεις, η ενίσχυση ήσσονος σημασίας που χορηγήθηκε πριν από τη διάσπαση καταλογίζεται στην επιχείρηση που έλαβε αυτή την ενίσχυση, η οποία είναι κατά κανόνα η επιχείρηση που ανέλαβε τις δραστηριότητες για τις οποίες χρησιμοποιήθηκε η ενίσχυση ήσσονος σημασίας. Εάν ο εν λόγω καταλογισμός δεν είναι δυνατός, οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας κατανέμονται αναλογικά με βάση τη λογιστική αξία των ιδίων κεφαλαίων των νέων επιχειρήσεων κατά την πραγματική ημερομηνία της διάσπασης».
Πρόγραμμα	Έγγραφο το οποίο καταρτίζεται από τα αρμόδια Υπουργεία, Περιφέρειες και τους λοιπούς αρμόδιους εταίρους και εγκρίνεται από την Επιτροπή και το οποίο καθορίζει μία αναπτυξιακή στρατηγική που θα επιτευχθεί με τη συνδρομή ενός ή περισσοτέρων ΕΔΕΤ.
Επενδυτικό σχέδιο	Το σύνολο των στοιχείων που συμπεριλαμβάνονται στην Αίτηση Χρηματοδότησης του Δικαιούχου στο πλαίσιο της Πρόσκλησης της Δράσης.
ΕΣΠΑ 2021 - 2027	Η C(2021) 5617 final Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής της 29.7.2021 για την έγκριση της συμφωνίας εταιρικής σχέσης με την Ελληνική Δημοκρατία (ΕΣΠΑ 2021-2027).
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.
ΕΥΔ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «Ανταγωνιστικότητα» 2021-2027	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «Ανταγωνιστικότητα» 2021-2027
ΕΥΚΕ	Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων.
ΕΦ	Ενδιάμεσος Φορέας: Κάθε δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας, που ενεργεί υπό την ευθύνη μιας Διαχειριστικής Αρχής ή Αρχής Πιστοποίησης ή εκτελεί καθήκοντα εξ ονόματος μίας τέτοιας αρχής σε σχέση με Δικαιούχους που υλοποιούν πράξεις.
ΕΦΕΠΑΕ	Ενδιάμεσος Φορέας Ενδιάμεσος Φορέας Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας & Επιχειρηματικότητας
Ιδιωτική συμμετοχή	Κάθε συμμετοχή από ιδιωτικά κεφάλαια (Ίδια Κεφάλαια ή/και Εξωτερική Χρηματοδότηση) για την υλοποίηση έργου. Ως Ιδιωτική Συμμετοχή του δικαιούχου ορίζεται η διαφορά μεταξύ του επιλέξιμου προϋπολογισμού και της δημόσιας ενίσχυσης.
ΚΑΔ	Κωδικός Αριθμός Δραστηριότητας.
ΚΕΔΕ	Κώδικας Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων.
Κρατική ενίσχυση	Ενίσχυση που εμπίπτει στο πεδίο του άρθρου 107 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).
ΜμΕ	Μικρές και μεσαίες Επιχειρήσεις.
«Μετεγκατάσταση»	Ορίζεται η «μεταφορά της ίδιας ή παρεμφερούς δραστηριότητας ή μέρους αυτής από επιχειρηματική εγκατάσταση στο έδαφος συμβαλλόμενου μέρους της συμφωνίας ΕΟΧ (αρχική εγκατάσταση) σε επιχειρηματική εγκατάσταση στην οποία πραγματοποιείται η ενισχυόμενη επένδυση στο έδαφος άλλου

	συμβαλλόμενου μέρους της συμφωνίας ΕΟΧ (ενισχυόμενη εγκατάσταση). Μεταφορά υπάρχει όταν το προϊόν ή η υπηρεσία στην αρχική και στην ενισχυόμενη εγκατάσταση εξυπηρετεί, τουλάχιστον εν μέρει, τον ίδιο σκοπό και καλύπτει τις απαιτήσεις ή τις ανάγκες του ίδιου τύπου πελατών και χάνονται θέσεις εργασίας στην ίδια ή παρεμφερή δραστηριότητα σε μία από τις αρχικές εγκαταστάσεις του δικαιούχου στον ΕΟΧ».
ΝΠΔΔ	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου.
ΟΠΣΚΕ	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων: το πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών που περιλαμβάνει τις διαδικασίες και τα δεδομένα που απαιτούνται για τη διαχείριση, έλεγχο και υλοποίηση των δράσεων κρατικών ενισχύσεων και ήσσονος σημασίας.
Παρατυπία	Κάθε παράβαση διάταξης του ενωσιακού δικαίου ή του σχετικού με την εφαρμογή του εθνικού δικαίου, η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη οικονομικού φορέα που εμπλέκεται στη θέσπιση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) και η οποία ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει το γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με καταλογισμό αδικαιολόγητης δαπάνης στον προϋπολογισμό αυτής.
ΣΔΕ	Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου.
ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών.
ΤΠΥ	Τιμολόγιο Παροχής Υπηρεσιών
ΤΣ	Ταμείο Συνοχής.
ΥΑΕΚΕΔ	Η με Α.Π. 114947/01.12.2022 (Β΄ 6132) απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021 – 2027».
ΦΟΑ	Φυσικό και Οικονομικό Αντικείμενο.
Φορέας χρηματοδότησης	Το Υπουργείο το οποίο έχει την ευθύνη απόδοσης των πιστώσεων στο Δικαιούχο ή στον Ενδιάμεσο Φορέα στην περίπτωση πράξεων κρατικών ενισχύσεων.
€	Ευρώ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Δράση **«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»** εντάσσεται στο Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» του ΕΣΠΑ 2021-2027, στην Προτεραιότητα 2 «Ενίσχυση επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας» του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» 2021 – 2027 και ειδικότερα στον Ειδικό Στόχο 1.iii: «Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων».

Οι Δείκτες Εκροών και Αποτελέσματος που αφορούν στη Δράση είναι:

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ

Κωδικός Δείκτη	***Τίτλος Δείκτη***	***Μονάδα Μέτρησης***	***Περιγραφή Δεικτών/ Οδηγίες συμπλήρωσης***
RCO01 -RCO01 a -RCO01 b -RCO01 c	*Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)*	*επιχειρήσεις*	*Ο δείκτης μετρά όλες τις επιχειρήσεις που ενισχύονται, ανεξαρτήτως της μορφής της ενίσχυσης (επιχορήγηση, δάνεια, επιδότηση επιτοκίου, εγγύηση πιστώσεων, κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών ή άλλου χρηματοπιστωτικού μέσου κλπ.)* *Συμπληρώνεται τιμή στόχος 1 ανά επιχείρηση*
RCO02	*Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις*	*επιχειρήσεις*	*Ο δείκτης μετρά όλες τις επιχειρήσεις που ενισχύονται με επιχορηγήσεις* *Συμπληρώνεται τιμή στόχος 1 ανά επιχείρηση* *Στο πλαίσιο της δράσης RCO01 = RCO02*
RCO05	*Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται*	*επιχειρήσεις*	*Ο δείκτης μετρά όλες τις επιχειρήσεις που ενισχύονται, μικρότερες της τριετίας από την ημερομηνία ίδρυσης (υποσύνολο των παραπάνω)* *Συμπληρώνεται τιμή στόχος 1 ανά επιχείρηση μικρότερης της τριετίας – αλλιώς μηδέν*

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ

Κωδικός Δείκτη	***Τίτλος Δείκτη***	***Μονάδα Μέτρησης***	***Περιγραφή Δεικτών***
RCR01	*Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες*	*ΕΜΕ*	*Ο δείκτης μετρά το πλήθος των θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν, εκφρασμένες σε μέσα ετήσια ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης (ΙΠΑ), από την υλοποίηση της ενισχυόμενης επένδυσης/έργου.* *Ο δείκτης υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ των ετήσιων ΙΠΑ πριν από την έναρξη του έργου και ενός έτους μετά την ολοκλήρωση του έργου.* *Το πρότυπο ΙΠΑ που θα χρησιμοποιηθεί είναι οι Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (ΕΜΕ).*
RCR02	*Ιδιωτικές επενδύσεις οι οποίες συμπληρώνουν τη δημόσια στήριξη (εκ της οποίας: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)*	*ευρώ*	*Συνολική ιδιωτική συνεισφορά πόρων σε έργα που συγχρηματοδοτούνται σε €.* *Ο δείκτης καλύπτει επίσης το μη επιλέξιμο μέρος του κόστους του έργου, συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ.* *Συμπληρώνεται κατά την έγκριση του επενδυτικού σχεδίου*
RCR03	*Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που εισάγουν καινοτομίες, προϊόντων ή διαδικασιών*	*επιχειρήσεις*	*Ο δείκτης μετρά τον αριθμό ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομία προϊόντων ή διαδικασιών λόγω της παρεχόμενης στήριξης. Ο δείκτης καλύπτει επίσης τις πολύ μικρές επιχειρήσεις.* *Συμπληρώνεται κατά την υποβολή (τιμή 1) εφόσον στην περιγραφή του επενδυτικού σχεδίου*

			περιγράφεται σχετική καινοτομία προϊόντων ή υπηρεσιών
RCR04	*ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες μάρκετινγκ ή οργάνωσης**	*επιχειρήσεις*	*Ο δείκτης μετρά τον αριθμό ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομία στο μάρκετινγκ ή στην οργανωτική δομή λόγω της παρεχόμενης στήριξης. Ο δείκτης καλύπτει επίσης τις πολύ μικρές επιχειρήσεις. Συμπληρώνεται κατά την υποβολή (τιμή 1) εφόσον στην περιγραφή του επενδυτικού σχεδίου περιγράφεται σχετική καινοτομία μάρκετινγκ ή οργάνωσης*

1. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ – ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Η νομική βάση της δράσης είναι:

- Η υπό τα στοιχεία C(2021) 5617 final Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής της 29.7.2021 για την έγκριση της συμφωνίας εταιρικής σχέσης με την Ελληνική Δημοκρατία (ΕΣΠΑ 2021-2027).
- Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων.
- Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1058 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής.
- Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013.
- Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2831 (OJ EE L 15.12.2023) της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.
- Η Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων [Επίσημη Εφημερίδα L 124 της 20.05.2003].
- Η υπό τα στοιχεία C(2022) 3826 final Εκτελεστική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 15.06.2022 για την έγκριση του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» για στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» για την Ελλάδα.
- Ο ν.4914/2022 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.» (Α΄61), όπως ισχύει.
- Ο ν.4488/2017 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις» (Α’ 137) και συγκεκριμένα τα άρθρα 39 & 40 αυτού.
- Το π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων – Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών – Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α΄130).
- Το π.δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 131).

- Το π.δ. 82/2023 «Μετονομασία Υπουργείου - Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού - Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α' 130) - Μεταβατικές διατάξεις» (Α΄139).
- Το π.δ. 50/2024 «Σύσταση Γενικών Γραμματειών, κατάργηση Γενικής Γραμματείας και Ειδικών Γραμματειών» (Α΄138), και ειδικότερα το άρθρο 2 αυτού.
- Το π.δ. 142/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Οικονομικών» (Α' 181), όπως ισχύει.
- Η υπ' αριθμ. Υ21/22.12.2025 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, Νικόλαο Παπαθανάση» (Β' 7190).
- Η υπ' αριθμ. 106/19.05.2025 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Διορισμός Γενικού Γραμματέα Διαχείρισης Τομεακών Προγραμμάτων Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, Ταμείου Συνοχής και Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών» (Υ.Ο.Δ.Δ. 578).
- Η υπ' αριθμ. 87051/12.09.2022 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Αναδιάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα», η οποία μετονομάσθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 65 του ν. 4914/2022 και κατάργηση της υπό στοιχεία 67743/ΕΥΘΥ 615/24.6.2015 (Β' 1248) υπουργικής απόφασης (Β' 4855).
- Η υπ' αριθμ. 100188/18.10.2022 υπουργική απόφαση «Τοποθέτηση προϊσταμένου στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» (ΑΔΑ: 9Α0Ψ46ΜΤΛΡ-2ΘΘ).
- Ο ν.4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).
- Το ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΣΔΕ 2021-2027 (https://www.espa.gr/el/Pages/SDE.aspx).
- Η υπ' αριθμ. 110565/17.11.2022 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 [(ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του ν. 4914/2022 (Α' 61)]» (Β' 5958), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 8542/02.05.2024 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Τροποποίηση της υπ' αρ. 110565/17.11.2022 υπουργικής απόφασης ''Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 [ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του ν. 4914/2022 (Α' 61)]'' (Β' 5958)» (Β' 2855).
- Η υπ' αριθμ. 114947/01.12.2022 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021 – 2027» (Β΄ 6132).
- Η υπ' αριθμ. 5483/20.01.2023 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών - Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασίες δημοσιονομικών διορθώσεων και αναζήτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» (Β' 390).
- Ο ν. 4557/2018 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις», άρθρο 3 και 20 (Α΄ 139), όπως ισχύει.
- Η υπ' αριθμ. 217542 ΕΞ 2025/12.12.2025 κοινή απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού και του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Λειτουργία Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος σημασίας (ΠΣΣΚΕΗΣ) - Εθνικό Κεντρικό Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας» (Β΄6936).
- Το υπ' αριθμ. 29239 ΕΞ ΕΥΚΕ-ΧΕ170/19.02.2026 έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Παροχή οδηγιών για τη χρήση του Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας (ΠΣΣΚΕΗΣ) και τη λειτουργία του ως Εθνικό Κεντρικό Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας» (ΑΔΑ Ψ20ΠΗ-ΟΡ0).

- Η υπ' αριθμ. 24100 ΕΞ 2026/10.02.2026 έγκριση του Δελτίου Εξειδίκευσης της δράσης «ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΕΔΩ» με κωδικό 2-1.3-08 στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 1.3 του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» 2021-2027.
- Το υπ' αριθμ. 28101 ΕΞ 2026/17.02.2026/ΕΥΚΕ-ΧΕ: 175 (υπ' αριθμ. ΕΥΔ 28151 ΕΙ 2026/17.02.2026) έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ, με θέμα: ''Διατύπωση γνώμης επί του σχεδίου πρόσκλησης με τίτλο «ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΕΔΩ» στο πλαίσιο του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027''.
- Η υπ' αριθμ. 24110 ΕΞ 2026/10.02.2026 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Ορισμός του Ενδιάμεσου Φορέα Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας & Επιχειρηματικότητας- ΕΦΕΠΑΕ ως Ενδιάμεσου Φορέα του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» και ανάθεση καθηκόντων της Διαχειριστικής Αρχής του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» για τη διαχείριση πράξεων της δράσης «ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΕΔΩ» (ΑΔΑ: ΨΓΥΝΗ-ΝΛΔ).
- Η υπ' αριθμ. 38415 ΕΞ 2026/05.03.2026 απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα 2021-2027 για την έγκριση, μέσω της 17ης Γραπτής Διαδικασίας, της μεθοδολογίας και των κριτηρίων επιλογής πράξεων στο πλαίσιο της Δράσης με κωδικό 18ΚΕ «ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΕΔΩ» (ΑΔΑ: ΨΗΚΦΗ-ΔΑΗ).

Σημειώνονται τα εξής:

- Πρέπει να τηρηθούν οι απαιτήσεις δημοσιότητας, όπως ορίζονται στα άρθρα 46-50 και Παράρτημα IX του ΕΚ 1060/2021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων,. Η υποβολή αιτήσεων των δικαιούχων στο πλαίσιο της πρόσκλησης σημαίνει και αποδοχή από μέρους τους των όρων δημοσιότητας.
- Στοιχεία των εγκεκριμένων προς χρηματοδότηση Επενδυτικών Σχεδίων, όπως αυτά προβλέπονται στο Άρθρο 49, παρ. 2 του Καν. 1060/2021, στο Παράρτημα IX αυτού και στην κατά περίπτωση εφαρμοζόμενη νομική βάση του Ανταγωνισμού, θα αποτελέσουν αντικείμενο δημοσιοποίησης.
- Κατά την εκτέλεση του έργου τηρείται η ισχύουσα εθνική και ενωσιακή νομοθεσία σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ειδικότερα ο ν.4624/2019 (Α΄137) "Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις".
- Οι επιχειρήσεις που θα συμμετέχουν στη Δράση θα πρέπει να λαμβάνουν μέριμνα για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε αυτές ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 9 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1060/2021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021.

- Οι ενισχύσεις που χορηγούνται δυνάμει της παρούσας πρόσκλησης συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 2 ή 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούν όλες τις προϋποθέσεις του Καν. (Ε.Ε.) 2023/2831 (OJ EL L 15.12.2023) (De minimis).
  - Απαγορεύεται η σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας με άλλες κρατικές ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή με κρατικές ενισχύσεις για το ίδιο μέτρο χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, αν η σώρευση αυτή οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης σχετικής έντασης ενίσχυσης ή του ποσού ενίσχυσης που έχει καθοριστεί με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή.
  - Το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (De Minimis) που έχει λάβει στο παρελθόν η ενιαία επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης από αυτή τη Δράση, πρέπει να μην υπερβαίνει το ποσό των €300.000 σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών, υπολογιζόμενα σε κυλιόμενη ημερολογιακή βάση. Όταν σημειωθεί υπέρβαση του ανώτατου ορίου που ορίζεται προηγουμένως, με τη χορήγηση νέας ενίσχυσης ήσσονος σημασίας, η εν λόγω νέα ενίσχυση δεν δύναται να υπαχθεί στο ευεργέτημα του κανονισμού de minimis.
  - Οι επιχειρήσεις που θα συμμετέχουν στη δράση θα πρέπει να τηρούν τη νομοθεσία περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου.

2. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

2.1 ΣΥΝΟΨΗ ΔΡΑΣΗΣΑ

Η Δράση «ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ» έχει ως **στόχο** την ενίσχυση της παραγωγικής βάσης της χώρας και της διεθνούς ανταγωνιστικότητας σε τομείς με υψηλό εξωτερικό προσανατολισμό μέσω της ενδυνάμωσης επιλεγμένων παραγωγικών κλάδων. Πρόκειται για μια στοχευμένη παρέμβαση, η οποία αποσκοπεί αφενός στην ενίσχυση της εγχώριας παραγωγικής βάσης σε καίριους τομείς και αφετέρου στην υποστήριξη και διεύρυνση του εξαγωγικού προσανατολισμού των ελληνικών επιχειρήσεων. Με την αύξηση της τοπικής παραγωγής σε προϊόντα υψηλής διεθνούς ζήτησης και τη βελτίωση των εξαγωγικών επιδόσεων, η δράση αναμένεται να συμβάλει θετικά στην ελληνική οικονομία. Παράλληλα, στοχεύει στην ενίσχυση της κάλυψης της εγχώριας ζήτησης με προϊόντα ελληνικής παραγωγής, ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων σε διεθνές επίπεδο.

Ενέργειες που μπορούν να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της Δράσης:

I. **Εκσυγχρονισμός παραγωγής:** Επενδύσεις σε σύγχρονο μηχανολογικό και παραγωγικό εξοπλισμό για αύξηση της παραγωγικής δυναμικότητας και βελτίωση της αποδοτικότητας.

II. **Τεχνολογική αναβάθμιση:** Υιοθέτηση προηγμένων τεχνολογιών, αυτοματισμών και ψηφιακών συστημάτων (Industry 4.0, IoT, κ.ά.) στην παραγωγική διαδικασία για μείωση κόστους και βελτίωση ποιότητας προϊόντων.

III. **Πιστοποιήσεις και ποιότητα:** Απόκτηση πιστοποιήσεων ποιότητας και συμμόρφωση προϊόντων με διεθνή πρότυπα (σήματα, διαπιστεύσεις), ώστε τα προϊόντα να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της εγχώριας και διεθνής αγοράς.

IV. **Σχεδιασμός και branding:** Ανασχεδιασμός προϊόντων, βελτίωση σχεδίασης/συσκευασίας και ανάπτυξη branding για την ενίσχυση της προστιθέμενης αξίας και της εμπορικής απήχησης τους στη διεθνή αγορά.

V. **Ενίσχυση ανθρώπινου δυναμικού:** Κάλυψη μισθολογικού κόστους εξειδικευμένου προσωπικού που συμβάλλει στην αναβάθμιση της παραγωγικής ικανότητας και την επίτευξη των στρατηγικών στόχων της επιχείρησης.

Υπογραμμίζεται, ότι η χορήγηση των ενισχύσεων γίνεται με βάση τον Κανονισμό ΕΕ 2023/2831 (OJ EL L 15.12.2023) (De minimis).

Η διαδικασία αξιολόγησης και ένταξης των επενδυτικών σχεδίων είναι συγκριτική.

Η Δράση υλοποιείται σε όλα τα στάδια (υποβολή, αξιολόγηση, ενστάσεις, υπαγωγή, έλεγχος, πιστοποίηση, τροποποίηση, πληρωμή, έλεγχος μακροχρονίων υποχρεώσεων κ.λ.π.) μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (Ο.Π.Σ.Κ.Ε.) στο οποίο υποχρεωτικά οι δικαιούχοι των ενισχύσεων μέσω εξουσιοδοτημένων χρηστών υποβάλλουν το σύνολο των αιτημάτων προς την ΕΥΔ (π.χ. αιτήματα υποβολών, ενστάσεις, αιτήματα ελέγχου, αιτήματα τροποποίησης κ.λ.π.).

2.2 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Σύμφωνα με το ΕΣΠΑ 2021-2027, ως επιλέξιμες γεωγραφικές περιοχές του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» 2021-2027 ορίζονται οι Περιφέρειες της χώρας οι οποίες κατηγοριοποιούνται ως εξής:

Περιφέρειες σε Μετάβαση: Αττική, Νότιο Αιγαίο

Λιγότερο Αναπτυγμένες: Βόρειο Αιγαίο, Ανατολική Μακεδονία – Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα, Κρήτη, Δυτική Μακεδονία, Ιόνια Νησιά, Στερεά Ελλάδα, Πελοπόννησος

2.3 ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΜΗ

Ο προϋπολογισμός της παρούσας Δράσης ανέρχεται στο συνολικό ποσό των **50.000.000€** (Δημόσια Δαπάνη) και κατανέμεται στις Περιφέρειες της χώρας ως εξής:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ (σε €)
Λιγότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες (Βόρειο Αιγαίο, Ανατολική Μακεδονία – Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα, Κρήτη, Δυτική Μακεδονία, Ιόνια Νησιά, Στερεά Ελλάδα, Πελοπόννησος)	**39.000.000**
Περιφέρειες σε Μετάβαση (Αττική και Νότιο Αιγαίο)	**11.000.000**
ΣΥΝΟΛΟ:	**50.000.000**

Η Δημόσια Δαπάνη συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από Εθνική Συμμετοχή. Το ΕΤΠΑ συμβάλλει στη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών μέσα στην Ένωση και στη μείωση της υστέρησης των λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών με τη συμμετοχή στη διαρθρωτική προσαρμογή των Περιφερειών των οποίων η ανάπτυξη καθυστερεί και στη μετατροπή βιομηχανικών περιοχών σε παρακμή, συμπεριλαμβανομένης της βιώσιμης ανάπτυξης και της αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών προκλήσεων (Άρθρο 2 Κανονισμού ΕΚ 1058/2021).

Για λόγους μεγαλύτερης συμπληρωματικότητας η χρηματοδότηση γίνεται με χρήση της Κοινής Στήριξης (άρθρο 25 Κ (ΕΕ) 2021/1060) για τη χρηματοδότηση παρεμβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο ενισχύσεων του ΕΚΤ+. Το ΕΚΤ+ στοχεύει να βελτιώσει τις ευκαιρίες απασχόλησης, να ενισχύσει την κοινωνική ένταξη, να καταπολεμήσει τη φτώχεια, να προαγάγει την εκπαίδευση, τις

δεξιότητες και τη διά βίου μάθηση και να αναπτύξει ενεργές, συνολικές και βιώσιμες πολιτικές ένταξης στο πλαίσιο των καθηκόντων που του ανατίθενται από το άρθρο 162 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή σύμφωνα με το άρθρο 174 ΣΛΕΕ. Σύμφωνα με το άρθρο 9 ΣΛΕΕ, το ΕΚΤ συνεκτιμά τις απαιτήσεις που συνδέονται με την προαγωγή υψηλού επιπέδου απασχόλησης, την εγγύηση επαρκούς κοινωνικής προστασίας, την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και το υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης, κατάρτισης και προστασίας της ανθρώπινης υγείας.

3. ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Η παρούσα Δράση θα υλοποιηθεί από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης «Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα» (ΕΥΔ) με Ενδιάμεσο Φορέα (ΕΦ) τον Ενδιάμεσο Φορέα του Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα (ΕΦΕΠΑΕ), ο οποίος έχει ορισθεί Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης (ΕΦΔ).
Ο ΕΦ του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» – ΕΦΕΠΑΕ είναι Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία με αντικείμενο τη Διαχείριση Κρατικών Ενισχύσεων. Ο στόχος της εταιρείας ΕΦΕΠΑΕ είναι η παροχή προς την εκάστοτε Αναθέτουσα Αρχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών διαχείρισης Δράσεων Ενισχύσεων του εκάστοτε Προγράμματος.

4. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

4.1 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ - ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης επιλέξιμες είναι **υφιστάμενες Μικρές, Πολύ Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις,** όπως αυτές ορίζονται στη Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ, που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση και σε κλάδους με σημαντική ανισορροπία μεταξύ εγχώριας προσφοράς και ζήτησης. Ενδεικτικά, στους τομείς παρέμβασης θα περιλαμβάνονται: φαρμακευτικά προϊόντα, ιατροτεχνολογικός εξοπλισμός και υλικά, χημικά προϊόντα και πλαστικά, βασικά μέταλλα, ηλεκτρονικά, ηλεκτρικός εξοπλισμός και συσκευές, βιομηχανικά μηχανήματα, μεταφορικός εξοπλισμός καθώς και καταναλωτικά βιομηχανικά προϊόντα (ένδυση, υπόδηση, έπιπλα). Αναλυτικά, οι επιλέξιμοι κωδικοί αριθμοί δραστηριοτήτων (ΚΑΔ) ορίζονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ.

Η μεθοδολογία καθορισμού των επιλέξιμων ΚΑΔ βασίστηκε σε επεξεργασία δεδομένων ΕΛΣΤΑΤ[1] για τα έτη 2023 & 2024 αναφορικά με το εμπορικό ισοζύγιο, ώστε να προσδιοριστούν κατηγορίες προϊόντων με ανισορροπία μεταξύ εγχώριας προσφοράς και ζήτησης· ακολούθησε η αντιστοίχιση

[1] ΠΙΝΑΚΑΣ 14. ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ - ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ-ΑΦΙΞΕΙΣ, ΕΞΑΓΩΓΕΣ-ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ , ΚΑΤΑ ΧΩΡΑ ΚΑΙ ΤΕΤΡΑΨΗΦΙΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΣΥΝΔΥΑΣΜΕΝΗΣ ΟΝΟΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ (CN4), ΕΤΟΥΣ 2023

https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SFC02/2023-M12

ΠΙΝΑΚΑΣ 14. ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ -ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ-ΑΦΙΞΕΙΣ, ΕΞΑΓΩΓΕΣ-ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ , ΚΑΤΑ ΧΩΡΑ ΚΑΙ ΤΕΤΡΑΨΗΦΙΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΣΥΝΔΥΑΣΜΕΝΗΣ ΟΝΟΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ (CN4), ΕΤΟΥΣ 2024

https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SFC02/2024-M12

των προϊόντων αυτών με ΚΑΔ μεταποίησης και η τελική επιλογή όσων ΚΑΔ πληρούν τους κανόνες επιλεξιμότητας και συμβατότητας de minimis και ΕΤΠΑ.

Οι βασικές προϋποθέσεις συμμετοχής των δυνητικά ωφελούμενων επιχειρήσεων είναι οι ακόλουθες:

i. Να έχουν τουλάχιστον **μία (1) πλήρη κλεισμένη διαχειριστική χρήση**[2] πριν την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.

ii. Να διαθέτουν τον/τους **επιλέξιμο/ους ΚΑΔ επένδυσης**[3] της αναλυτικής πρόσκλησης πριν την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.

iii. Η επένδυση να αφορά αποκλειστικά σε ΚΑΔ που περιέχονται στο Παράρτημα ΙΙ - ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ (ΚΑΔ).

iv. Να έχουν **μία (1) τουλάχιστον ΕΜΕ**[4] **εξαρτημένης εργασίας** κατά το ημερολογιακό έτος που προηγείται της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης. Τούτο θα επιβεβαιώνεται βάσει των δηλωθέντων στοιχείων που τηρούνται για την επιχείρηση αυτή στο πληροφοριακό σύστημα ΕΡΓΑΝΗ.

Επισημαίνεται ότι ο συνολικός επιχορηγούμενος προϋπολογισμός του επενδυτικού σχεδίου δεν δύναται να υπερβαίνει το διπλάσιο του υψηλότερου κύκλου εργασιών που επετεύχθη σε μία από τις τρεις (ή λιγότερες εφόσον η επιχείρηση δεν διαθέτει για τρεις) κλεισμένες διαχειριστικές περιόδους του έτους που προηγείται της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης με ανώτατο όριο ενίσχυσης το ποσό των 200.000€, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο 7.

Στην περίπτωση που το επενδυτικό σχέδιο θα έχει προϋπολογισμό μεγαλύτερο του ανώτατου ορίου που ορίζεται παραπάνω, το υπερβάλλον ποσό θα θεωρείται ιδιωτική συμμετοχή 100% για την υλοποίηση του σχεδίου. Στην περίπτωση αυτή, παρόλο που οι υπερβάλλουσες δαπάνες δεν επιχορηγούνται, αντικείμενο αξιολόγησης και παρακολούθησης-ελέγχου αποτελεί το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου συμπεριλαμβανομένου και του υπερβάλλοντος κόστους.

Διευκρινίζεται ότι:
Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ ή / και το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ.

- Ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από δέκα εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή / και το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατομμύρια ευρώ.

---

[2] Κλεισμένη πλήρης διαχειριστική χρήση, νοείται η χρήση για την οποία έχουν υποβληθεί τα προσήκοντα φορολογικά έντυπα (πχ φορολογικά έντυπα Ε3 & Ν) στην ΑΑΔΕ και η οποία έχει διάρκεια 12 μήνες.

[3] Τον/τους ΚΑΔ επένδυσης θα πρέπει η επιχείρηση τον/τους διαθέτει πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης και αυτός/αυτοί να εμφανίζονται στους ΚΑΔ της επιχείρησης που θα αντληθούν στην ηλεκτρονική αίτηση από την ΑΑΔΕ.

[4] Ετήσια Μονάδα Εργασίας (ΕΜΕ): θεωρείται η πλήρης απασχόληση για διάστημα 1 έτους, δηλαδή η συμπλήρωση 40 ωρών εβδομαδιαίως για 12 μήνες από ένα άτομο πλήρους απασχόλησης ή από περισσότερα άτομα μερικής απασχόλησης κατά το ίδιο διάστημα.

- Ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή / και το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια ευρώ.

Όταν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών και σε ετήσια βάση, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό απασχολούμενων ή τα χρηματοοικονομικά όρια που αναφέρονται ανωτέρω (για τον ορισμό της μικρής, πολύ μικρής επιχείρησης), η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την απώλεια της ιδιότητας της μεσαίας, μικρής ή πολύ μικρής επιχείρησης μόνον εάν το φαινόμενο επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.

Οι ακόλουθες συνθήκες αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας και συμμετοχής των επιχειρήσεων στη Δράση. Η μη ικανοποίηση κάθε μίας εξ αυτών ή η ελλιπής ή ανύπαρκτη τεκμηρίωση για την ικανοποίησή τους, αποτελεί λόγο αποκλεισμού της αίτησης χρηματοδότησης του επενδυτικού σχεδίου και απόρριψής του ή/και αδυναμία υποβολής της αίτησης.

Ειδικότερα πρέπει:

- ✓ Να έχουν την ιδιότητα της ΜμΕ σύμφωνα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V – ΟΡΙΣΜΟΣ ΜμΕ του Καν. (ΕΕ) αριθ. 651/2014, λαμβανομένων υπόψη των όρων για τη διατήρηση της ιδιότητας αυτής.
- ✓ Να πληρούν τις απαιτήσεις (i), (ii), (iii), (iv) όπως ορίζονται ανωτέρω.
- ✓ Να υποβάλλουν μια αίτηση χρηματοδότησης ανά ΑΦΜ στην παρούσα Δράση.
- ✓ Να δηλώσουν ως τόπο/τόπους για την υλοποίηση των ενεργειών της παρούσας Δράσης αποκλειστικά μία κατηγορία Περιφέρειας. Στην αίτηση χρηματοδότησης δηλώνεται η Περιφέρεια στην οποία θα πραγματοποιηθεί το επενδυτικό σχέδιο**. Διευκρινίζεται ότι η επιχείρηση μπορεί να υλοποιήσει δαπάνες στην έδρα της επιχείρησης ή/και σε υποκαταστήματα αυτής, εφόσον όλα τα σημεία υλοποίησης ανήκουν στην ίδια κατηγορία Περιφέρειας.**
- ✓ Να μην έχει ολοκληρωθεί το φυσικό αντικείμενο της επένδυσης ή να μην έχει υλοποιηθεί πλήρως πριν από την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης.
- ✓ Να λειτουργούν νόμιμα διαθέτοντας το κατάλληλο έγγραφο αδειοδότησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και την ασκούμενη δραστηριότητά τους. Στην περίπτωση που η άδεια δεν έχει εκδοθεί ή έχει λήξει χρονικά, απαιτείται η προσκόμιση της σχετικής αίτησης έκδοσης/ανανέωσης αυτής ή οποιουδήποτε εγγράφου τεκμαίρει την έναρξη της διαδικασίας αδειοδότησης (π.χ. ερωτηματολόγιο υποβεβλημένο στο ΟΠΣ-ΑΔΕ (https://openbusiness.mindev.gov.gr) ή γνωστοποίηση /έγκριση εγκατάστασης ή Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) κ.λπ.).
- ✓ Να λειτουργούν αποκλειστικά με μία από τις ακόλουθες μορφές επιχειρήσεων εταιρικού/εμπορικού χαρακτήρα [Ανώνυμη Εταιρία, Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία (Μ.Α.Ε), Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης, Μονοπρόσωπη Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Μ.Ε.Π.Ε.), Ομόρρυθμη Εταιρία, Ετερόρρυθμη Εταιρία, Ι.Κ.Ε, Μονοπρόσωπη Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Μ.Ι.Κ.Ε.), Ατομική Επιχείρηση, Αστική Κερδοσκοπική Εταιρεία, Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση του Ν. 4430/2016 ως ισχύει, Συνεταιρισμός] και να τηρεί απλογραφικά ή διπλογραφικά βιβλία του ν.4308/2014, όπως ισχύει.
- ✓ Να μη βρίσκονται υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση ή να μην έχουν καταθέσει αίτηση εξυγίανσης οι πιστωτές της επιχείρησης.
- ✓ Να μην εκκρεμεί σε βάρος τους ανάκτηση κρατικής ενίσχυσης έπειτα από απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με την οποία μια ενίσχυση κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά.
- ✓ Να δεσμευτούν ότι οι δαπάνες που περιλαμβάνονται στη συγκεκριμένη αίτηση χρηματοδότησης δεν έχουν χρηματοδοτηθεί, ενταχθεί και δεν θα υποβληθούν προς έγκριση χρηματοδότησης σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.
- ✓ Εάν έχουν λάβει ενίσχυση διάσωσης, να έχουν αποπληρώσει το δάνειο και να έχει λυθεί η Σύμβαση εγγύησης, ή εάν έχουν λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης αυτή να έχει ολοκληρωθεί.

- ✓ Να διαθέτουν ή να δεσμευτούν με υπεύθυνη δήλωση του Νόμιμου Εκπροσώπου ότι μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης θα μεριμνήσουν για τις κατάλληλες υποδομές και υπηρεσίες με σκοπό την ελαχιστοποίηση των εμποδίων και τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε αυτές, όπου αυτό είναι απαραίτητο και αναγκαίο, ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 9 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1060/2021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021. Ως υποδομές νοούνται τόσο οι κτιριακές υποδομές, όσο και οι ηλεκτρονικές εφαρμογές που απευθύνονται στο πελατειακό κοινό (π.χ. ιστοσελίδες και λοιπές ηλεκτρονικές εφαρμογές, όπως ηλεκτρονικά σημεία πληροφόρησης ή/και εξυπηρέτησης κ.λ.π.) σύμφωνα με τις οδηγίες του ΕΣΑμεΑ. (βλ. και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ. ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΣΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ)
- ✓ Ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός του επενδυτικού σχεδίου να μην υπερβαίνει το διπλάσιο του υψηλότερου κύκλου εργασιών που επετεύχθη σε μία από τις τρεις πλήρεις (ή λιγότερες εφόσον η επιχείρηση δεν διαθέτει για τρεις) κλεισμένες διαχειριστικές περιόδους του έτους που προηγείται της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης **με ανώτατο όριο ενίσχυσης το ποσό των 200.000€, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο 7**.
- ✓ Να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία εξασφάλισης της **Ίδιας Συμμετοχής** του προτεινόμενου επενδυτικού σχεδίου σε ποσοστό τουλάχιστον 25% του αιτούμενου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.
- ✓ Να μην συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού του άρθρου 39, παρ. 1-4 και του άρθρου 40 του Ν. 4488/2017 (Α137/13.09.2017).
- ✓ Η αίτηση χρηματοδότησης να συγκεντρώνει **κατ' ελάχιστον το βαθμό 75 κατά την αυτοαξιολόγηση του επενδυτικού σχεδίου** με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης του Παραρτήματος ΙΙΙ. Επισημαίνεται ότι δεν είναι επιτρεπτή η υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης στο ΟΠΣΚΕ αν δεν καλύπτεται η παραπάνω προϋπόθεση.
- ✓ Να πληρείται το σύνολο των προϋποθέσεων εφαρμογής του Καν. (ΕΕ) De Minimis (ΚΑΝ. (ΕΕ) 2023/2831.
- ✓ Να δεσμευτούν ότι η προτεινόμενη πράξη δεν καταστρατηγεί και δεν είναι ασύμβατη με κανένα από τα αναφερόμενα στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτές αναφέρονται αναλυτικά στον «Πίνακα για τη συμμόρφωση των πράξεων με τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε. Ένωσης» (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ).

Σημειώνεται ότι οι επιχειρήσεις θα πρέπει να έχουν εγγραφεί στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων του άρθρου 20 του ν.4557/2018 (Α΄ 139), ως ισχύει, πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.

Δεν έχουν δικαίωμα υποβολής αίτησης χρηματοδότησης:

- → οι χρηματοπιστωτικοί και ασφαλιστικοί οργανισμοί, οι δημόσιοι φορείς ή δημόσιοι οργανισμοί ή/και οι θυγατρικές τους, οι δημόσιες επιχειρήσεις, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ), καθώς και οι εταιρείες στο κεφάλαιο ή τα δικαιώματα ψήφου των οποίων συμμετέχουν, άμεσα ή έμμεσα, με ποσοστό μεγαλύτερο του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%), οι ΟΤΑ και όλοι οι παραπάνω δημόσιοι φορείς μεμονωμένα ή από κοινού (καθώς και επιχειρήσεις που εξομοιώνονται με αυτές, ως κύριοι εταίροι). Επιπρόσθετα, δεν έχουν δικαίωμα υποβολής αίτησης χρηματοδότησης οι πάσης φύσεως αθλητικοί σύλλογοι, σωματεία, αθλητικές ανώνυμες εταιρείες, καθώς και οι επιχειρήσεις που σχετίζονται με τις προαναφερθείσες κατηγορίες με οποιονδήποτε τρόπο (ενδεικτικά: μητρική, θυγατρική, συνδεδεμένη, συνεργαζόμενη, κοινή ιδιοκτησία/διαχείριση μέσω φυσικών προσώπων κλπ).
- → Οι εξωχώριες (offshore) επιχειρήσεις.
- → Οι επιχειρήσεις που εντάσσονται σε ήδη οργανωμένο ομοιόμορφο δίκτυο διανομής προϊόντων ή παροχής υπηρεσιών και οι οποίες εκμεταλλεύονται κατόπιν σχετικών συμβάσεων άδειες εκμετάλλευσης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, που αφορούν συνήθως εμπορικά σήματα

ή διακριτικούς τίτλους και τεχνογνωσία για την χρήση και τη διανομή αγαθών ή υπηρεσιών (π.χ. franchising, Shop in shop, δίκτυο πρακτόρευσης κ.λ.π).

Επισημαίνεται ότι:

→ Δεν επιτρέπεται η συστέγαση επιχειρήσεων, ώστε να μην είναι δυνατή η χρήση του εξοπλισμού της ενισχυόμενης επένδυσης από άλλη επιχείρηση. Με τον όρο συστέγαση νοείται η εγκατάσταση της ενισχυόμενης επιχείρησης σε ίδιο, μη διακριτό χώρο με άλλη επιχείρηση.
Στην περίπτωση που διαπιστωθεί συστέγαση επιχειρήσεων όπου είναι δυνατή η χρήση του εξοπλισμού της ενισχυόμενης επένδυσης από άλλη επιχείρηση, θα ανακαλείται η απόφαση ένταξης.

→ Δεν γίνονται δεκτές επιχειρήσεις με τόπο υλοποίησης την κατοικία του Δικαιούχου (κύρια ή δευτερεύουσα).

Οι ανωτέρω προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται στο σύνολό τους. <u>Η μη ικανοποίηση μίας ή περισσότερων εξ' αυτών ή η ελλιπής ή ανύπαρκτη τεκμηρίωση για την ικανοποίησή τους, αποτελούν συνθήκες</u> αποκλεισμού του επενδυτικού σχεδίου και συνεπώς λόγο <u>που συνιστά αδυναμία υποβολής της αίτησης ή/και απόρριψης αυτής</u>.

4.2 ΕΠΙΠΡΟΘΕΤΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (De Minimis) που έχει λάβει σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών η ενιαία επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης από αυτή τη Δράση, να μην υπερβαίνει το ποσό των 300.000€ (για κάθε νέα χορήγηση πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγήθηκαν κατά τα προηγούμενα 3 έτη σε κυλιόμενη βάση).
Όταν σημειωθεί υπέρβαση του ανώτατου ορίου που ορίζεται προηγουμένως, με τη χορήγηση νέας ενίσχυσης ήσσονος σημασίας, η εν λόγω νέα ενίσχυση δεν δύναται να υπαχθεί στο ευεργέτημα του παρόντος κανονισμού 2831/2023.

5. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Οι επιλέξιμες κατηγορίες επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (ΚΑΔ), αναφέρονται αναλυτικά στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΚΑΔ σύμφωνα με τους περιορισμούς του ΚΑΝ. ΕΕ 2023/2831 (DE MINIMIS).
Στην παρούσα Πρόσκληση <u>δεν είναι επιλέξιμες:</u>

α) ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας·
β) ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, εφόσον το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των προϊόντων που αγοράζονται ή διατίθενται στην αγορά·
γ) ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων·
δ) ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων, σε μία από τις ακόλουθες περιπτώσεις:
   i) όταν το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των εν λόγω προϊόντων που αγοράζονται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις·
   ii) όταν η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση απόδοσής της εν μέρει ή εξολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς·

ε) ενισχύσεις που χορηγούνται για δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη, ιδίως δε τις ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, με τη δημιουργία και τη λειτουργία δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που σχετίζονται με την εξαγωγική δραστηριότητα·

στ) ενισχύσεις για τις οποίες τίθεται ως όρος η χρήση εγχώριων αγαθών και υπηρεσιών αντί εισαγόμενων.

Στην περίπτωση επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε έναν από τους τομείς οι οποίοι αναφέρονται στα στοιχεία α), β), γ) ή δ) και δραστηριοποιούνται επίσης σε έναν ή περισσότερους από τους άλλους τομείς οι οποίοι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού ή ασκούν άλλες δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε ενισχύσεις χορηγούμενες στους τελευταίους αυτούς τομείς ή δραστηριότητες, υπό την προϋπόθεση ότι τα οικεία κράτη μέλη διασφαλίζουν, με τη χρήση κατάλληλων μέσων, όπως ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή ο διαχωρισμός των λογαριασμών, ότι οι δραστηριότητες στους τομείς που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού δεν τυγχάνουν ενίσχυσης ήσσονος σημασίας που χορηγείται δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

Εξαιρούνται επίσης οι επενδύσεις που συνδέονται με την παραγωγή, την επεξεργασία, τη μεταφορά, τη διανομή, την αποθήκευση ή την καύση ορυκτών καυσίμων.

6. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ – ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ– ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

6.1 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η ημερομηνία δημοσίευσης της Πρόσκλησης. Κατά τη διαμόρφωση από την επιχείρηση του προτεινόμενου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού επενδυτικών σχεδίων, είναι υποχρεωτική η σύνδεση των αιτούμενων δαπανών με τις παρακάτω κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών:

ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ				
Α/Α	**ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΔΑΠΑΝΗΣ (ΟΠΣΚΕ)**	**ΔΑΠΑΝΗ (ΟΠΣΚΕ)**	**ΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΩΝ**	**ΕΙΔΟΣ ΔΑΠΑΝΗΣ**
02. Δαπάνες Εξοπλισμού, Μεταφορικών Μέσων & Οργάνων (από 65% έως 90% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού)				
02 Μηχανήματα – Εξοπλισμός	02.20	Παραγωγικός και Μηχανολογικός εξοπλισμός	Από 65% (τουλάχιστον) έως 90% του	

			επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	
	02.05	Εξοπλισμός για την προστασία του Περιβάλλοντος και Εξοικονόμηση Ενέργειας	02.05 και 02.22 έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	
	02.22	Εξοπλισμός κυκλικής οικονομίας		
04. Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών (Συνολικά για τις κατηγορίες 04, 06, 07 έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού)				
04 Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών	04.18	Υπηρεσίες προμήθειας/χρήσης Λογισμικού υπό καθεστώς «Software as a Service», «cloud computing» ή άλλο παρεμφερές αυτού	έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	Υπηρεσίες προμήθειας/χρήσης λογισμικού υπό καθεστώς «ως υπηρεσία» Με χρήση της κοινής στήριξης - άρθρο 25 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060
	04.24	Πιστοποίηση και συμμόρφωση προϊόντων σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και προαιρετικά πρότυπα ευρωπαϊκών χωρών ή /και χωρών εκτός Ε.Ε	Έως 3 πιστοποιητικά και έως 3.000€/πιστοποιητικό	

	04.25.	Πιστοποίηση υπηρεσιών & διαδικασιών σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και λοιπά ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα		
	04.26.	Υπηρεσίες Σχεδιασμού Συσκευασίας – Ετικέτας – Branding	έως 10% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	
	04.30.	Πνευματική ιδιοκτησία – Ευρεσιτεχνίες – Μεταφορά τεχνογνωσίας	έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	
	04.09	Κόστος συμβουλευτικών υπηρεσιών που παρέχονται από εξωτερικούς συμβούλους	έως 10% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού και έως 25.000€	
	04.11.	Συμβουλευτική υποστήριξη για την παρακολούθηση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	έως 4% και μέχρι 10.000€	
06. Δαπάνες Λογισμικού (Συνολικά για τις κατηγορίες 04, 06, 07 έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού)				
06 ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	06.05	Κατασκευή ιστοσελίδας, e-shop, mobile εφαρμογών ως πάγια στοιχεία	έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	

	06.07	Λογισμικό και δικαιώματα χρήσης (licenses) προγραμμάτων λογισμικού		
07. Δαπάνες Προβολής, Προώθησης & Δικτύωσης (Συνολικά για τις κατηγορίες 04, 06, 07 έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού)				
07 ΠΡΟΒΟΛΗ, ΠΡΟΩΘΗΣΗ & ΔΙΚΤΥΩΣΗ	07.12	Συμμετοχή σε Επαγγελματικές εκθέσεις ως εκθέτης στο εξωτερικό	έως 40.000€	
	07.10	Λοιπά έξοδα προβολής - προώθησης και δικτύωσης	έως 10% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού **και** έως 15.000€	
01. Δαπάνες προσωπικού [από 10% (τουλάχιστον) έως 30% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού]				
01 ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	01.09	Πλήρες Μισθολογικό Κόστος Νεοπροσλαμβανόμενου Προσωπικού	Από 10% (τουλάχιστον) έως 30% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	Με χρήση κοινής στήριξης (άρθρο 25 ΚΑΝ. ΕΕ 2021/1060)
09. Έμμεσες δαπάνες				
09 ΈΜΜΕΣΕΣ ΔΑΠΆΝΕΣ	09.01	Έμμεσες δαπάνες	**7% επί των επιλέξιμων άμεσων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου**	**ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ ΤΟΥ Ε.Σ** (Άρθρο 54 Καν. ΕΕ 1060/2021 Με χρήση κοινής στήριξης

				(άρθρο 25 ΚΑΝ. ΕΕ 2021/1060)

6.2. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

1. 0.2 Δαπάνες Εξοπλισμού, Μεταφορικών Μέσων & Οργάνων
02.20 Παραγωγικός & Μηχανολογικός Εξοπλισμός

Επιλέξιμες είναι δαπάνες που αφορούν στην προμήθεια, μεταφορά, εγκατάσταση και λειτουργία, νέων σύγχρονων μηχανημάτων κάθε μορφής που στοχεύουν στον εκσυγχρονισμό και στην ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων προϊόντων ή/και υπηρεσιών της ενισχυόμενης επιχείρησης, ή/και την επέκταση της παραγωγικής δραστηριότητάς τους με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας της.

Ενδεικτικά:

- ✓ Προμήθεια μηχανημάτων και εξοπλισμού για τους χώρους παραγωγής, αποθήκευσης, διάθεσης προϊόντων και χώρους παροχής υπηρεσιών.
- ✓ Προμήθεια εξοπλισμού που είναι απαραίτητος για την άσκηση της δραστηριότητα της επένδυσης.
- ✓ Προμήθεια συστημάτων αυτόματης σήμανσης, ιχνηλασιμότητας, κοστολόγησης και τιμολόγησης προϊόντων – εκσυγχρονισμού της εφοδιαστικής αλυσίδας.
- ✓ Προμήθεια μηχανημάτων έργου, ηλεκτροκίνητων ή μηχανοκίνητων ανυψωτικών, περονοφόρων παντός τύπου όπως τύπου ΚΛΑΡΚ. Δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες πάσης φύσεως μηχανήματα και εξοπλισμός που χρησιμοποιούν ορυκτά καύσιμα (π.χ. πετρέλαιο, βενζίνη, φυσικό αέριο κ.λπ.) για τη λειτουργία τους, εκτός και αν αποδεδειγμένα δεν κυκλοφορούν στην αγορά ισοδύναμες λύσεις που κινούνται αμιγώς ηλεκτρικά, όπως αναλυτικά επεξηγείται στο σημείο 17 της παραγράφου «Γενικές Επισημάνσεις για τις Δαπάνες».
- ✓ Προμήθεια εξοπλισμού που προορίζεται για εργαστηριακές μετρήσεις, δοκιμές και αναλύσεις, με την προϋπόθεση ότι ο εξοπλισμός αυτός δεν χρησιμοποιείται για ερευνητικούς σκοπούς.
- ✓ Προμήθεια εξοπλισμού διενέργειας ποιοτικού ελέγχου/ διασφάλισης ποιότητας/ διασφάλισης συμμόρφωσης με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και προαιρετικά ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα.

Το επιλέξιμο κόστος της υποκατηγορίας 02.20 είναι από 65% (τουλάχιστον) έως 90% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

02.05 Εξοπλισμός για την προστασία του Περιβάλλοντος και Εξοικονόμηση Ενέργειας

Επιλέξιμες είναι δαπάνες που αφορούν στην προμήθεια, μεταφορά, εγκατάσταση και λειτουργία, εξοπλισμού συμπεριλαμβανομένου του αντίστοιχου απαραίτητου ΤΠΕ (hardware & software) που στοχεύουν για την βελτίωση ενεργειακής απόδοσης και εξοικονόμηση ενέργειας, όπως παρατίθενται κατωτέρω:

- ✓ Προμήθεια και εγκατάσταση συστημάτων θέρμανσης ή και ψύξης (πχ αντλίες θερμότητας, κλιματιστικά inverter), παροχής ζεστού νερού χρήσης (πχ θερμαντήρες νερού), καθώς και μονάδων εξαερισμού τουλάχιστον ενεργειακής σήμανσης Α έως Α+++ (με βάση την παλαιά ενεργειακή ετικέτα κλίμακας Α+++ έως D) ή D έως Α (με βάση τη νέα ενεργειακή ετικέτα κλίμακας Α έως G).
- ✓ Προμήθεια και εγκατάσταση συστημάτων ανάκτησης ενέργειας από την λειτουργία παραγωγικού και μη παραγωγικού μηχανολογικού εξοπλισμού.
- ✓ Αντικατάσταση/εγκατάσταση μονώσεων σωληνώσεων – δικτύων – δεξαμενών για μείωση απωλειών.
- ✓ Προμήθεια και εγκατάσταση συμπιεστών, ψυκτικών συγκροτημάτων, καυστήρων / λεβήτων, φούρνων, κλιβάνων υψηλής ενεργειακής απόδοσης ή/και οικολογικού σχεδιασμού (Ecodesign).
- ✓ Προμήθεια και εγκατάσταση συστήματος διαχείρισης ενέργειας EMS για τους χώρους παραγωγής / αποθήκευσης.

- ✓ Προμήθεια ηλεκτρικών / ηλεκτρονικών συσκευών (για παράδειγμα ψυγεία για εμπορική χρήση, επαγγελματικά ψυγεία αποθήκευσης οθόνες υπολογιστών, λαμπτήρες και λάμπες κ.λπ.) ενεργειακής σήμανσης Α έως Α+++ (με βάση την παλαιά ενεργειακή ετικέτα κλίμακας Α+++ έως D) ή D έως Α (με βάση τη νέα ενεργειακή ετικέτα κλίμακας Α έως G).
- ✓ Εξοπλισμός και εργασίες αναβάθμισης της ενεργειακής απόδοσης του συστήματος κλιματισμού.
- ✓ Αντιστάθμιση άεργου ισχύος ηλεκτρικών καταναλώσεων.
- ✓ Εξοπλισμός και εργασίες αναβάθμισης συστήματος και ελέγχου φωτισμού στους χώρους της επιχείρησης.

→ Στην υποκατηγορία αυτή δεν περιλαμβάνεται ο νέος καθαρά μηχανολογικός παραγωγικός εξοπλισμός, ο οποίος εμπίπτει στην κατηγορία δαπάνης 02.20.

→ Στην υποκατηγορία αυτή μπορεί να γίνει αποδεκτός και ανάλογος εξοπλισμός που δεν αναγράφεται ανωτέρω με την προϋπόθεση ότι τεκμηριώνεται η συμβολή του στην βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης/εξοικονόμησης ενέργειας από τεχνική έκθεση αρμόδιου μηχανικού.

02.22 Εξοπλισμός κυκλικής οικονομίας

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που στοχεύουν στην ελαχιστοποίηση και εξοικονόμηση πόρων, αξιοποιώντας πρακτικές επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης πρώτων υλών, ώστε η χρήση των υλικών να γίνεται εφικτή για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, με παράλληλη ελαχιστοποίηση της χρήσης φυσικών πόρων, όπως παρατίθενται κατωτέρω:

- ✓ Προμήθεια εξοπλισμού και εγκατάσταση μονάδων για τη διαχείριση των υγρών & στερεών αποβλήτων.
- ✓ Προμήθεια εξοπλισμού και εγκατάσταση μονάδων, συστημάτων για τον περιορισμό της ρύπανσης του εδάφους, υπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας.
- ✓ Προμήθεια εξοπλισμού και εργασίες για τη μείωση αέριων ρύπων και όχλησης.
- ✓ Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού για μείωση κατανάλωσης και απώλειας νερού.
- ✓ Προμήθεια/Αναβάθμιση εξοπλισμού για Ανακύκλωση, όπως:
  - Κάδους απορριμμάτων μηχανικής αποκομιδής
  - Μεταλλικός συμπιεστής απορριμμάτων (Press-container/Baler)
  - Εξοπλισμός διαχωρισμού και διαλογής ύλης (π.χ. centrifuge separator)
  - Βιομηχανικοί κάδοι κομποστοποίησης οργανικής ύλης
- ✓ Προμήθεια/Αναβάθμιση εξοπλισμού για Απόβλητα, όπως:
  - Μηχανήματα φόρτωσης και διαλογής αποβλήτων
  - Τεμαχιστές αποβλήτων
  - Εξοπλισμός εσχάρωσης, εξάμμωσης, πρωτοβάθμιας καθίζησης
  - Εξοπλισμός δευτεροβάθμιας επεξεργασίας-μέθοδος ενεργού ιλύος και βιολογικής/ χημικής απομάκρυνσης
- ✓ Προμήθεια/Αναβάθμιση εξοπλισμού για Μείωση ελλαττωματικών προϊόντων, όπως:
  - Μηχανήματα x-ray ελέγχου παραγωγής
  - Εξοπλισμός συσσωμάτωσης και αναδιαμόρφωση υλικών (agglomeration machine)
  - Τεμαχιστές απορριμμάτων
- ✓ Προμήθεια/Αναβάθμιση εξοπλισμού για βελτιστοποίηση κατανάλωσης υδάτινων πόρων/επανάχρηση νερού, όπως:
  - Συστήματα φιλτραρίσματος νερού (ώσμωση, αφαλάτωση κ.λπ.)
  - Έξυπνα συστήματα εξοικονόμησης νερού (φωτοκύτταρα, βαλβίδες ελέγχου ροής, ρυθμιστές τύπου φλοτέρ, μέχρι μονάδες R/O, αμμόφιλτρα, ελαιοδιαχωριστές)

Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος αθροιστικά των υποκατηγοριών 02.05 και 02.22 είναι έως το 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

Το επιλέξιμο κόστος της κατηγορίας «02 Δαπάνες Εξοπλισμού, Μεταφορικών Μέσων & Οργάνων» είναι από 65% (τουλάχιστον) έως 90% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού του Επενδυτικού Σχεδίου.

Γενικές επισημάνσεις για την Κατηγορία Δαπανών 02 «Δαπάνες Εξοπλισμού, Μεταφορικών Μέσων & Οργάνων»

- → Ο προμηθευόμενος εξοπλισμός θα πρέπει να είναι σύγχρονος, καινούργιος, αμεταχείριστος και στην κυριότητα της επιχείρησης.
- → Η δαπάνη χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη μόνο όταν ο εκμισθωτής μπορεί να συνάπτει συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1665/1986 (ΦΕΚ 194 Α'), όπως ισχύει. Εάν η σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης λήγει μετά την τελική ημερομηνία έως την οποία λαμβάνονται υπόψη οι πληρωμές στο πλαίσιο της επιδοτούμενης πράξης, θεωρούνται επιλέξιμες μόνον οι δαπάνες για τα ληξιπρόθεσμα μισθώματα που καταβλήθηκαν από τον μισθωτή έως την τελική ημερομηνία των πληρωμών στο πλαίσιο της επιδοτούμενης πράξης.
- → Προκειμένου για αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση καινούργιου, σύγχρονου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού, του οποίου η καθαρή αξία αγοράς υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ για κάθε μηχάνημα ή λοιπό εξοπλισμό, η εφαρμογή της ενίσχυσης γίνεται υπό την προϋπόθεση ότι η αγορά του από το φορέα της επένδυσης ή του οργανισμού χρηματοδοτικής μίσθωσης αντίστοιχα πραγματοποιείται απευθείας από τον κατασκευαστικό οίκο. Σε περίπτωση δε που η αγορά του πραγματοποιείται από άλλη επιχείρηση, η εφαρμογή της ενίσχυσης γίνεται εφόσον τεκμηριώνεται το εύλογο του κόστους της δαπάνης, όπως π.χ. με συγκριτικά στοιχεία τιμολόγησης παρόμοιου εξοπλισμού και συνοδεύεται με σχετική τεκμηρίωση για την αδυναμία προσκόμισης του τιμολογίου του κατασκευαστικού οίκου.
- → Οι δαπάνες προμήθειας περιλαμβάνουν και το κόστος μεταφοράς και εγκατάστασης του εξοπλισμού μέχρι αυτός να τεθεί σε παραγωγική λειτουργία.
- → Οι δαπάνες προμήθειας εξαρτημάτων είναι επιλέξιμες, εφόσον αυτά είναι παρελκόμενα των κύριων εξαρτημάτων του εξοπλισμού που προμηθεύεται, αποτελούν δηλαδή αναπόσπαστο τμήμα του για την ομαλή λειτουργία του σύμφωνα με τους όρους προμήθειας του εξοπλισμού που προσφέρει ο προμηθευτής.
- → Δεν είναι επιλέξιμη η αγορά μεταφορικού μέσου, πλοίου ή σκάφους κάθε είδους σε καμία κατηγορία δαπανών.
- → Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες συντήρησης, επισκευής και αντικατάστασης εξοπλισμού που χρησιμοποιείται ήδη από την επιχείρηση.
- → Δεν είναι επιλέξιμος ο εξοπλισμός για την εγκατάσταση φωτοβολταικών σταθμών και συστημάτων αποθήκευσης για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.
- → Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη, έξοδα αμοιβών εκτελωνιστή και εκτελωνισμού.
- → Η επιχείρηση πρέπει να διατηρήσει στην κατοχή της και να μη μεταβιβάσει τον εξοπλισμό, για την απόκτηση του οποίου ενισχύθηκε, τουλάχιστον για μια τριετία από την ημερομηνία της τελικής πληρωμής στον δικαιούχο.

2. 04 Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών

04.18 Υπηρεσίες προμήθειας/χρήσης Λογισμικού υπό καθεστώς «Software as a Service», «cloud computing» ή άλλο παρεμφερές αυτού

Λογισμικό υπό καθεστώς υπηρεσίας «SOFTWARE-AS-A-SERVICE», «CLOUD-AS-A-SERVICE» ή άλλο παρεμφερές αυτού (με χρήση της κοινής στήριξης - άρθρο 25 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060).

Επιλέξιμες είναι κάθε μορφής δαπάνες που αφορούν στην προμήθεια, στην εγκατάσταση, καθώς και στην παραμετροποίηση του λογισμικού, υπό τους όρους του στοιχείου 2 της Ενότητας 6.2, καθώς και με τους περιορισμούς προϋπολογισμού της κατηγορίας δαπάνης του Πίνακα της Ενότητας 6.1.

Εφόσον η υπηρεσία διατίθεται σε συνδρομητική βάση η επιλέξιμη δαπάνη καλύπτει μόνο το χρονικό διάστημα μέχρι την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου. Θα πρέπει να υπάρχει σαφής διαχωρισμός του κόστους που εντάσσεται στο χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου και του λοιπού κόστους, το οποίο θα αποτυπώνεται στο τιμολόγιο του προμηθευτή.
Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος της υποκατηγορίας 04.18 είναι έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

04.24 Πιστοποίηση και συμμόρφωση προϊόντων σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και προαιρετικά πρότυπα ευρωπαϊκών χωρών ή/και χωρών εκτός Ε.Ε

Στην υποκατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες δαπάνες που αφορούν:

- ✓ Συμβουλευτικές υπηρεσίες μελετών για την προετοιμασία της επιχείρησης (π.χ τεχνική μετάφραση, ξένη νομοθεσία, ειδικές απαιτήσεις αγοράς για την είσοδο των προϊόντων στην χώρα προορισμού)
- ✓ Δοκιμές και έλεγχοι ποιότητας προϊόντων για συμμόρφωση με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και **προαιρετικά πρότυπα ευρωπαϊκών χωρών ή/και χωρών εκτός Ε.Ε** από διαπιστευμένους φορείς εσωτερικού ή / και εξωτερικού.
- ✓ Δοκιμές και έλεγχοι ποιότητας για την κατοχύρωση σήματος CE / εξειδικευμένα ευρωπαϊκά ή / και διεθνή σήματα (π.χ ecolabel)
- ✓ Βιομηχανικοί έλεγχοι
- ✓ Συμμόρφωση προϊόντων σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και προαιρετικά ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα.
  Ενδεικτικά αναφέρονται:
  - CE
  - EN 15088
  - EN 998-2
  - EN 1090-1

Οι δαπάνες που σχετίζονται με την πιστοποίηση - συμμόρφωση προϊόντων (συμβουλευτικές υπηρεσίες μελετών και προπαρασκευαστικές ενέργειες και επιθεώρηση και έκδοση πιστοποιητικού) είναι επιλέξιμες αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση που καταλήγουν σε λήψη της ζητούμενης Πιστοποίησης / Σήματος. Ειδικότερα, οι εν λόγω δαπάνες είναι επιλέξιμες με την προϋπόθεση ότι κατά την τελική επαλήθευση / πιστοποίηση προσκομίζεται το σχετικό πιστοποιητικό που εκδίδεται από διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης, το οποίο θα πρέπει να έχει εκδοθεί έως την ημερομηνία της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου ή να τεκμηριώνεται αποδεδειγμένα ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την έκδοσή του, ήτοι να έχει ολοκληρωθεί θετικά η επιθεώρηση πιστοποίησης.

04.25 Πιστοποίηση υπηρεσιών & διαδικασιών σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και λοιπά ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα

Στην υποκατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες δαπάνες που αφορούν:

- ✓ Συμβουλευτικές υπηρεσίες μελετών για την προετοιμασία επιχείρησης, ανάπτυξη, εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος διαχείρισης.
- ✓ Επιθεώρηση και Πιστοποίηση συστημάτων διαχείρισης σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και λοιπά ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα από διαπιστευμένους φορείς εσωτερικού ή εξωτερικού.

Οι δαπάνες που σχετίζονται με την πιστοποίηση υπηρεσιών & διαδικασιών (συμβουλευτικές υπηρεσίες μελετών και προπαρασκευαστικές ενέργειες και επιθεώρηση και έκδοση πιστοποιητικού) όπως αυτές ορίζονται στο σημείο 4.2 είναι επιλέξιμες αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση που καταλήγουν σε λήψη της ζητούμενης Πιστοποίησης / Διαπίστευσης. Ειδικότερα, οι εν λόγω δαπάνες είναι επιλέξιμες με την προϋπόθεση ότι κατά την τελική επαλήθευση/πιστοποίηση προσκομίζεται το σχετικό πιστοποιητικό που εκδίδεται από διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης, το οποίο θα πρέπει να έχει εκδοθεί έως την ημερομηνία της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου ή να τεκμηριώνεται

αποδεδειγμένα ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την έκδοσή του, ήτοι να έχει ολοκληρωθεί θετικά η επιθεώρηση πιστοποίησης.

Για τις υποκατηγορίες 04.24 και 04.25 επιλέξιμα είναι μέχρι 3 πιστοποιητικά το μέγιστο με επιλέξιμο κόστος έως 3.000€/πιστοποιητικό.

Γενικές επισημάνσεις για τις υποκατηγορίες Δαπανών 04.24 και 04.25:

- ✓ Επιλέξιμες δαπάνες των υποκατηγοριών αυτών είναι μόνο οι δαπάνες που αφορούν στην έκδοση της πρώτης/αρχικής Πιστοποίησης συστημάτων διαχείρισης και όχι για την ανανέωση υπάρχουσας.
- ✓ Στις υποκατηγορίες αυτές οι συμβουλευτικές υπηρεσίες και προπαρασκευαστικές ενέργειες είναι επιλέξιμες μόνο με παραδοτέο μελέτη που αφορά στις εν λόγω πιστοποιήσεις.

04.26 Υπηρεσίες Σχεδιασμού Συσκευασίας – Ετικέτας – Branding

Συμβουλευτικές υπηρεσίες και μελέτη αναφορικά με την συσκευασία, ετικέτα, brand της επιχείρησης. Αφορά **αποκλειστικά** τα παρακάτω:

- ✓ Υπηρεσίες σχεδιασμού ή επανασχεδιασμού συσκευασίας
- ✓ Υπηρεσίες σχεδιασμού ή επανασχεδιασμού ετικέτας
- ✓ Υπηρεσίες σχεδιασμού ή επανασχεδιασμού brand (σήμα, λογότυπο)
- → **Οι δαπάνες που σχετίζονται με τις υπηρεσίες σχεδιασμού (μελέτη επικοινωνιακού σκεπτικού (concept) και προσχέδια και τελικός σχεδιασμός) είναι επιλέξιμες αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση που καταλήγουν σε νέα συσκευασία / ετικέτα / εταιρική ταυτότητα.**

Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος της υποκατηγορίας 04.26 είναι έως 10% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

04.30. Πνευματική ιδιοκτησία – Ευρεσιτεχνίες – Μεταφορά τεχνογνωσίας

Στην υποκατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες δαπάνες που σχετίζονται με τις ενέργειες για την κατοχύρωση ευρεσιτεχνιών και την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας καθώς και την κατοχύρωση σήματος είναι επιλέξιμες αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση που καταλήγουν σε λήψη της ζητούμενης κατοχύρωσης / σήματος. Ειδικότερα, οι εν λόγω δαπάνες είναι επιλέξιμες με την προϋπόθεση ότι κατά την τελική επαλήθευση /πιστοποίηση προσκομίζεται το σχετικό πιστοποιητικό που εκδίδεται από τους αρμόδιους φορείς, το οποίο θα πρέπει να έχει εκδοθεί έως την ημερομηνία της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου ή να τεκμηριώνεται αποδεδειγμένα ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την έκδοσή του, ήτοι να έχει ολοκληρωθεί θετικά η αξιολόγηση του φακέλου.

Οι δαπάνες αφορούν το σύνολο των ενεργειών που θα πραγματοποιηθούν για την απόκτηση, προστασία, μεταφορά και χρήση και εκμετάλλευση της απαιτούμενης τεχνογνωσίας (π.χ. αγορά δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αδειών εκμετάλλευσης, τεχνογνωσίας, μη κατοχυρωμένων τεχνικών γνώσεων, αγορά προτύπων ή αδειών εκμετάλλευσης προτύπων κλπ.) για την υλοποίηση των προτεινόμενων έργων. Με την απόκτηση των δικαιωμάτων τεχνογνωσίας η επιχείρηση πρέπει να εγγράψει την εν λόγω δαπάνη στο μητρώο παγίων κατά τα προβλεπόμενα στην εθνική φορολογική νομοθεσία. Η διαδικασία επικύρωση – προστασία των ευρεσιτεχνιών θα πρέπει να ολοκληρωθεί εντός της περιόδου υλοποίησης του έργου.

- ✓ Δεν είναι επιλέξιμο το κόστος για διατήρηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας.

Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος της υποκατηγορίας 04.30 είναι έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

04.09 Κόστος συμβουλευτικών υπηρεσιών που παρέχονται από εξωτερικούς συμβούλους (πχ για έρευνα αγοράς για τον εντοπισμό ευκαιριών σε ξένες αγορές)
Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες **που αφορούν υπηρεσίες παρεχόμενες από μελετητές**.
Οι επιλέξιμες μελέτες ενδεικτικά αναφέρονται σε θέματα όπως:

- Αναδιάρθρωσης Επιχειρηματικών Διαδικασιών
- Ανάπτυξη Σχεδίων Μάρκετινγκ
- Έρευνα αγοράς σε νέες αγορές του εξωτερικού ή για νέα προϊόντα / υπηρεσίες.
- Διοίκηση αλυσίδας αξίας
- Συμμετοχής σε διαγωνισμούς, που αφορούν νέες αγορές ή νέα προϊόντα / υπηρεσίες.
- Οργάνωσης και υποστήριξης εν γένει εξωστρεφών ενεργειών και δραστηριοτήτων (coaching - mentoring).

→ Για κάθε συμβουλευτική υπηρεσία, πρέπει να υπάρχει σχετική σύμβαση με την επιχείρηση.

Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος της υποκατηγορίας 04.09 είναι έως 10% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού και έως 25.000€.

04.11 Συμβουλευτική υποστήριξη για την παρακολούθηση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου
Οι δαπάνες παροχής υπηρεσιών, παρακολούθησης και διαχείρισης της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου είναι επιλέξιμες υπό τους ακόλουθους όρους:

- Να αφορούν στο χρονικό διάστημα από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης και μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης.
- Οι πιθανές δαπάνες διαμονής, μετακίνησης και λοιπές δαπάνες ταξιδιών των συμβούλων περιλαμβάνονται στη συνολική αμοιβή τους και δεν είναι επιλέξιμες ως διακριτές δαπάνες.
- Για κάθε συμβουλευτική υπηρεσία, πρέπει να υπάρχει σχετική σύμβαση με την επιχείρηση.

Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος της υποκατηγορίας 04.11 είναι έως 4% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου και μέχρι 10.000€.

Επισημαίνεται ότι οι δαπάνες των υποκατηγοριών 04.09 και 04.11 δεν πρέπει να αποτελούν συνεχή ή περιοδική δραστηριότητα ούτε να συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης, όπως τακτικές υπηρεσίες παροχής φορολογικών και νομικών συμβουλών ή διαφημιστικές υπηρεσίες.

ΠΡΟΣΟΧΗ! Συνολικά για τις Κατηγορίες «04 Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών», « 06 Δαπάνες Λογισμικού», «07 Δαπάνες Προβολής, Προώθησης & Δικτύωσης» το μέγιστο επιλέξιμο κόστος είναι έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

3. 06 Δαπάνες Λογισμικού

06.05 Κατασκευή ιστοσελίδας, e-shop, mobile εφαρμογών ως πάγια στοιχεία

Στην υποκατηγορία είναι επιλέξιμες δαπάνες όπως:

- Ανάπτυξη ιστοσελίδων (περιλαμβάνει υπηρεσίες μετάφρασης περιεχομένου)
- Κατασκευή ηλεκτρονικού καταστήματος (e-shop) (περιλαμβάνει υπηρεσίες μετάφρασης περιεχομένου)
- Ανάπτυξη εφαρμογών για έξυπνες κινητές συσκευές (π.χ. smartphones, tablets)

Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος για:

- Ανάπτυξη νέου ή αναβάθμιση ηλεκτρονικού καταστήματος είναι 8.000€
- Ανάπτυξη νέας ή αναβάθμιση υφιστάμενης ιστοσελίδας είναι 5.000€

06.07 Λογισμικό και δικαιώματα χρήσης (licenses) προγραμμάτων λογισμικού

Στην υποκατηγορία είναι επιλέξιμες δαπάνες όπως:

- ✓ Εφαρμογές ανάλυσης και επεξεργασίας δεδομένων μεγάλου όγκου (Big Data)
- ✓ Εφαρμογές επιχειρηματικής ευφυΐας για την ανάλυση και παρουσίαση δεδομένων (Business Intelligence)
- ✓ Εφαρμογές «διαδικτύου των πραγμάτων» (IoT), εφαρμογές συλλογής, ανάλυσης, και επεξεργασίας δεδομένων σε cloud ή edge πλατφόρμες
- ✓ Εφαρμογές για ανάλυση της απόδοσης παραγωγής, προγνωστική συντήρηση, ενεργειακή διαχείριση, βελτιστοποίηση της παραγωγής
- ✓ Εφαρμογές εικονικών αισθητήρων (virtual sensors) – εφαρμογές εντοπισμού ανωμαλιών,
- ✓ Εφαρμογές Digital Twin, για ψηφιακή σχεδίαση, μοντελοποίηση και προσομοίωση
- ✓ προϊόντων, εξοπλισμού, διεργασιών και γραμμών παραγωγής
- ✓ Εφαρμογές Διαχείρισης Ενέργειας (Energy management software)
- ✓ Εφαρμογές με χρήση τεχνητής νοημοσύνης που υποστηρίζουν την παραγωγική διαδικασία, την λήψη διοικητικών αποφάσεων
- ✓ Εφαρμογές Blockchain
- ✓ Συστήματα τιμολόγησης και εμπορικής διαχείρισης
- ✓ Εφαρμογές σχεδίασης
- ✓ Συστήματα διαχείρισης επιχειρησιακών διαδικασιών – BPMS (Business Process Management System)
- ✓ Προμήθεια εξειδικευμένου λογισμικού διαχείρισης πελατών ή προσωπικού της επιχείρησης (CRM, HRMS κ.α)
- ✓ Προμήθεια εξειδικευμένου λογισμικού για την βελτιστοποίηση της παραγωγής και των επιχειρηματικών διεργασιών (τύπου SAP, ERP, SCMS, WMS,PMS)
- ✓ Εφαρμογές Διαχείρισης λογιστικών στοιχείων, καταμέτρηση και παρακολούθηση βασικών δεικτών απόδοσης (KPIs)
- ✓ Εφαρμογές Διαχείρισης Αποθήκης – WMS
- ✓ Εφαρμογές αυτόματου βιομηχανικού ελέγχου και τηλεμετρίας (SCADA - Supervisory Control and Data Acquisition)
- ✓ Εφαρμογές ενοποίησης δεδομένων παραγωγής
- ✓ Εφαρμογές διαχείρισης παγίων (Asset management software)
- ✓ Εφαρμογές απομακρυσμένου (mobile) ελέγχου και επεξεργασίας δεδομένων της επιχείρησης, σύναψης πελατειακών σχέσεων και συναλλαγών (Enterprise Mobility Application)
- ✓ Εφαρμογές ασφαλούς ηλεκτρονικής πληρωμής
- ✓ Εφαρμογές ψηφιακής τιμολόγησης συναλλαγών (για πελάτες ή/και για συνεργάτες/προμηθευτές)
- ✓ Εφαρμογές αυτοματοποιημένης εξυπηρέτησης πελατών – Chatbot
- ✓ Εφαρμογές ανταλλαγής ηλεκτρονικών δεδομένων – EDI (Electronic Data Interchange)
- ✓ Συστήματα συνεργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων, ηλεκτρονικό εμπόριο, εξελιγμένα ηλεκτρονικά καταστήματα (Συστήματα B2B collaboration, eCommerce, advanced B2C eShops)

<u>Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος της Κατηγορίας Δαπανών 06 «Δαπάνες Λογισμικού» είναι έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.</u>

ΠΡΟΣΟΧΗ! Συνολικά για τις Κατηγορίες «04 Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών», « 06 Δαπάνες Λογισμικού», «07 Δαπάνες Προβολής, Προώθησης & Δικτύωσης» το μέγιστο επιλέξιμο κόστος είναι έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

Γενικές επισημάνσεις για την Κατηγορία Δαπανών 06 «Λογισμικό»

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που αφορούν στην προμήθεια λογισμικού, στην εγκατάσταση, καθώς και στην παραμετροποίηση αυτού, υπό τους ακόλουθους όρους:

- Το προμηθευόμενο λογισμικό είναι καινούριο και η επιχείρηση είναι νόμιμος κάτοχος της άδειας χρήσης αυτού. Για το λόγο αυτό οι επιχειρήσεις θα πρέπει να προσκομίζουν σχετική βεβαίωση του οίκου κατασκευής ή του προμηθευτή μαζί με την απαιτούμενη άδεια χρήσης, εφόσον υφίσταται.
- Η δαπάνη για την προμήθεια ή ανάπτυξη λογισμικού, το οποίο προορίζεται για πώληση ή δωρεάν διάθεση σε πελάτες της επιχείρησης, είτε ως αυτούσιο προϊόν, είτε σε παραμετροποιημένη μορφή, είτε ως μέρος ή στοιχείο άλλου προϊόντος αυτής, δεν είναι επιλέξιμη.
- Το προμηθευόμενο λογισμικό, συμπεριλαμβανομένης και της αντίστοιχης αρχικής παραμετροποίησης του, μπορεί να χαρακτηριστεί ως άυλο στοιχείο ενεργητικού - σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα- και να επιδέχεται αποσβέσεων.
- Η παροχή υπηρεσιών υποστήριξης είναι επιλέξιμη μέχρι ένα (1) έτος από το χρόνο προμήθειας.
- Το κόστος αρχικής παραμετροποίησης και εκπαίδευσης του λογισμικού είναι επιλέξιμο μόνο όταν περιλαμβάνεται στο τιμολόγιο του προμηθευτή λογισμικού και δεν μπορεί να υπερβαίνει το 40% του κόστους προμήθειας του λογισμικού.
- Δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη, οι υπηρεσίες ανάπτυξης λογισμικού που γίνεται με ίδια μέσα του δικαιούχου (ιδιοπαραγωγή λογισμικού).
- Σε περίπτωση που ο Δικαιούχος επιλέξει την ανάπτυξη ιστοσελίδας, την υλοποίηση ηλεκτρονικού καταστήματος (e-shop), ή την ανάπτυξη εφαρμογών για έξυπνες συσκευές, οι προαναφερθείσες εφαρμογές θα πρέπει να είναι σε διαθέσιμες σε 2 τουλάχιστον γλώσσες πέρα της ελληνικής, θα πρέπει να παρέχεται ευκολία χρήσης και πρόσβασης μέσω κινητών συσκευών, καθώς και η δυνατότητα και να παρέχει τις εξής δυνατότητες: παραγγελιοληψίας, ο άμεσος έλεγχος διαθεσιμότητας και η ηλεκτρονική πληρωμή.
- Σε περίπτωση αγοράς ή και ανάπτυξης λογισμικού εφαρμογών που απευθύνεται σε πελατειακό κοινό, θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα να εξυπηρετεί τις ανάγκες ατόμων με αναπηρία σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο Web Content Accessibility Guidelines (WCAG), έκδοση 2.1 σε επίπεδο ΑΑ (οι δαπάνες μετατροπής είναι επιλέξιμες).

Στα παραδοτέα υλοποίησης θα πρέπει να είναι σαφής ο τρόπος παροχής της άδειας χρήσης λογισμικού, π.χ. ανά όνομα/ ταυτόχρονο χρήστη, ανά εξυπηρετητή/ CPU κ.λπ.

Τα άυλα στοιχεία ενεργητικού είναι επιλέξιμα για τον υπολογισμό των επενδυτικών δαπανών, εφόσον πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) πρέπει να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην επιχειρηματική εγκατάσταση που λαμβάνει την ενίσχυση·

β) πρέπει να είναι αποσβεστέα·

γ) πρέπει να αγοράζονται σύμφωνα με τους όρους της αγοράς από τρίτους που δεν έχουν σχέση με τον αγοραστή και

δ) πρέπει να περιλαμβάνονται στα στοιχεία ενεργητικού της επιχείρησης στην οποία χορηγείται η ενίσχυση και να παραμένουν συνδεδεμένα με το έργο για το οποίο χορηγείται η ενίσχυση επί τουλάχιστον τρία έτη.

4. 07 Δαπάνες Προβολής και Εξωστρέφειας

07.12 Συμμετοχή σε Επαγγελματικές εκθέσεις ως εκθέτης στο εξωτερικό

Επιλέξιμες είναι αποκλειστικά οι δαπάνες μίσθωσης, εγκατάστασης, μεταφοράς εκθεμάτων και διαχείρισης περιπτέρου για τη συμμετοχή της επιχείρησης σε εμπορική έκθεση μόνο στο εξωτερικό.

→ Η συμμετοχή της επιχείρησης σε εμπορικές εκθέσεις επιτρέπεται μόνον με την ιδιότητα του εκθέτη.
→ Οι εκθέσεις να αφορούν στο χρονικό διάστημα από την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης και μέχρι την ολοκλήρωση του έργου.
→ Σε περίπτωση συγχρηματοδότησης από άλλο φορέα η εν λόγω δαπάνη δε θεωρείται επιλέξιμη.

Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος της υποκατηγορίας 07.12 είναι έως 40.000€.

07.10 Λοιπά έξοδα Προβολής – Προώθησης και Δικτύωσης

Αφορά **αποκλειστικά** σε:

- ✓ Κόστος προβολής ψηφιακού διαφημιστικού μηνύματος σε τακτική βάση σε κοινωνικά δίκτυα και ιστοσελίδες στην Ελλάδα και σε χώρες προορισμού των προϊόντων (π.χ google ads, facebook ads, instagram ads, youtube κ.ο.κ.)
- ✓ Συμβουλευτικές υπηρεσίες ψηφιακής προβολής (π.χ email marketing, newsletter campaign, web banners, ανάπτυξη ψηφιακού υλικού διαφήμισης)
- ✓ Διαφημιστικές καταχωρήσεις σε έντυπη μορφή.
- ✓ Σχεδιασμός και παραγωγή έντυπου πληροφοριακού υλικού.

→ Οι δαπάνες που σχετίζονται με τις συμβουλευτικές υπηρεσίες ψηφιακής προβολής είναι επιλέξιμες αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση που καταλήγουν σε εφαρμογή από την πλευρά των επιχειρήσεων των προτεινόμενων παρεμβάσεων.
→ Δεν είναι επιλέξιμο το κόστος για προβολή του διαφημιστικού μηνύματος σε blog, προσωπικές ιστοσελίδες.
→ Δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη το κόστος για τη χρήση Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας (π.χ. αγορά χρόνου σε ραδιοτηλεοπτικά/τηλεοπτικά μέσα).

Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος της κατηγορίας 07.10 είναι έως 10% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού και έως 15.000€

ΠΡΟΣΟΧΗ! Συνολικά για τις Κατηγορίες «04 Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών», «06 Δαπάνες Λογισμικού», «Ο7 Δαπάνες Προβολής, Προώθησης & Δικτύωσης» το μέγιστο επιλέξιμο κόστος είναι έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

5. 01.09 Πλήρες Μισθολογικό Κόστος Νεοπροσλαμβανόμενου Προσωπικού

Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος της Κατηγορίας Δαπανών 01 «Δαπάνες Προσωπικού» είναι από 10% (τουλάχιστον) έως 30% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού του Επενδυτικού Σχεδίου.

Ετήσια Μονάδα Εργασίας (ΕΜΕ): θεωρείται η πλήρης απασχόληση για διάστημα 1 έτους, δηλαδή η συμπλήρωση 40 ωρών εβδομαδιαίως για 12 μήνες από ένα άτομο πλήρους απασχόλησης ή από περισσότερα άτομα μερικής απασχόλησης κατά το ίδιο διάστημα.
Η δαπάνη αυτή ενισχύεται με χρήση της κοινής στήριξης - άρθρο 25 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060.

Επισημαίνεται ότι:

- → Οι εργαζόμενοι θα πρέπει να απασχολούνται στην επιχείρηση με εξαρτημένη πλήρη ή μερική απασχόληση (μισθωτή εργασία).
- → Όλοι οι υπολογισμοί γίνονται σε ΕΜΕ. Εργαζόμενοι που απασχολούνται με μερική απασχόληση λογίζονται ως κλάσματα ΕΜΕ.
- → Δαπάνες στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες κατά τη διάρκεια υλοποίησης της πράξης.
- → Οι δαπάνες της κατηγορίας αυτής περιλαμβάνονται στο συνολικό επιχορηγούμενο Π/Υ του επενδυτικού σχεδίου και μέχρι του επιλέξιμου ορίου.
- → Οι επιχορηγούμενες ετήσιες μονάδες εργασίας (ΕΜΕ) πρέπει να είναι πρόσθετες ως προς τις ΕΜΕ της επιχείρησης που αυτή διέθετε το δωδεκάμηνο που προηγείται του μήνα υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης. Η δαπάνη για τις επιχορηγούμενες ΕΜΕ δύναται να πιστοποιηθεί από την ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών και μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης.
- → Οι ΕΜΕ (πλήρεις ή κλάσματα ΕΜΕ) πιστοποιούνται, με βάση τα στοιχεία απασχόλησης που θα αναφέρονται στο αίτημα του δικαιούχου για την πιστοποίηση του επενδυτικού σχεδίου.
- → Ε.Μ.Ε. μισθωτής εργασίας το κόστος της οποίας επιχορηγείται από άλλο Φορέα (πχ ΔΥΠΑ), δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη προς συγχρηματοδότηση στην παρούσα Κατηγορία Δαπανών, αλλά προσμετράται στη διατήρηση προσωπικού. Δεν είναι επιλέξιμο το κόστος εργαζομένου ο οποίος κάνει πρακτική άσκηση σε δικαιούχο/επιχείρηση και δεν προσμετράται στην διατήρηση προσωπικού.
- → Δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη το κόστος μισθοδοσίας εργαζομένων με σχέση μισθωτής εργασίας που είναι σύζυγοι ή συγγενείς α' και β' βαθμού των επενδυτών – μετόχων και των ασκούντων τη διοίκηση/εκπροσώπηση της επιχείρησης, αλλά προσμετράται στη διατήρηση προσωπικού.

6. 09.01 Έμμεσες Δαπάνες

Κατά το χρονικό διάστημα υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου είναι επιλέξιμες έμμεσες δαπάνες, οι οποίες περιλαμβάνονται στο συνολικό επιχορηγούμενο Π/Υ του επενδυτικού σχεδίου και υπολογίζονται με βάση σταθερό συντελεστή 7% των άμεσων επιλέξιμων δαπανών της πράξης, σύμφωνα με το Άρθρο 54 του Καν. 1060/2021 και με τη χρήση κοινής στήριξης (άρθρο 25 ΚΑΝ ΕΕ 2021/1060).

Η εν λόγω κατηγορία δαπάνης δεν απαιτεί την προσκόμιση παραστατικών, καταβάλλεται αναλογικά με κάθε πληρωμή και το αναλογούν ύψος αυτής οριστικοποιείται κατά το στάδιο της τελικής πιστοποίησης του επενδυτικού σχεδίου.

Τονίζεται ότι στην παρούσα Δράση **η κατηγορία δαπάνης «ΕΜΜΕΣΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ»** θα περιλαμβάνεται **υποχρεωτικά** στο Ε.Σ. και θα ελέγχεται αυτόματα από το ΟΠΣΚΕ ως ποσοστό των επιλέξιμων άμεσων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου του δικαιούχου.

Γενικές Επισημάνσεις για τις Δαπάνες

1. Δαπάνες που πραγματοποιούνται πριν από την έναρξη της επιλεξιμότητας των δαπανών – δημοσίευση της πρόσκλησης (ακόμα και αν δεν έχει τιμολογηθεί η σύμβαση) δεν είναι επιλέξιμες.
2. Εξοπλισμός που αποτελεί πάγιο στοιχείο, θεωρείται κάθε στοιχείο το οποίο με κατάλληλη χρήση και συντήρηση έχει ωφέλιμη διάρκεια χρήσης μεγαλύτερη του ενός έτους, διατηρεί το αρχικό του σχήμα και εμφάνιση κατά τη χρήση, δεν χάνει την ταυτότητά του με ενσωμάτωση σε άλλο ή πιο σύνθετο στοιχείο και καταχωρίζεται στο μητρώο παγίων και επιδέχεται αποσβέσεις.
3. Τα μηχανήματα και ο εξοπλισμός περιγράφονται αναλυτικά, με τεχνικές προδιαγραφές, τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα της χρήσης τους και το κόστος απόκτησής τους.
4. Κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης υποβάλλονται **υποχρεωτικά δύο προσφορές** για κάθε δαπάνη των κατηγοριών (πλην των κατηγοριών δαπανών 01 και 09) **καθαρής αξίας άνω των 50.000€** διαφορετικά η εν λόγω δαπάνη θα περικόπτεται. Σε

περίπτωση μη δυνατότητας προσκόμισης δεύτερης προσφοράς (π.χ. ειδικές κατασκευές κ.λ.π.) προσκομίζεται μία με σχετική αιτιολόγηση.

5. Τα ηλεκτρομηχανολογικά συστήματα, για τα οποία υφίσταται σχετική υποχρέωση από την κείμενη νομοθεσία, θα πρέπει να φέρουν σήμανση CE.
6. Για την περίπτωση τιμολογίων που είναι ξενόγλωσσα (εκτός αγγλικής) και δυσκολεύουν την απόφαση για την επιλεξιμότητά τους μπορεί να ζητηθεί η μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα, από επίσημο φορέα. Επίσης, για την πιστοποίηση των δαπανών θα προσκομίζονται όλα τα συνοδευτικά έγγραφα και οι αντίστοιχες τραπεζικές συναλλαγές, ώστε να είναι δυνατή η ύπαρξη επαρκούς διαδρομής ελέγχου για την προμήθεια και την εξόφληση του προμηθευτή.
7. Όλες οι δαπάνες εξετάζονται κατά την πιστοποίησή τους για την επιλεξιμότητά τους, το εύλογο του κόστους καθώς και για τη σκοπιμότητά τους σε σχέση με το επενδυτικό σχέδιο της επιχείρησης. Σε περίπτωση που οι δαπάνες που πιστοποιούνται δεν κριθούν επιλέξιμες, εύλογες ή σχετικές με την επιλέξιμη δραστηριότητα της επιχείρησης, γίνεται δεκτό μόνο το ποσό που χαρακτηρίζεται ως επιλέξιμο, εύλογο και σχετικό.
8. Για τον έλεγχο των τιμών, οι αρμόδιες Υπηρεσίες και Επιτροπές μπορούν να ελέγχουν τα στοιχεία αξίας του εξοπλισμού. Οι αρμόδιες Υπηρεσίες και Επιτροπές μπορεί να ζητούν από το δικαιούχο, τον προμηθευτικό οίκο ή και τρίτους πρόσθετα κατά την κρίση τους στοιχεία και πληροφορίες, για εξακρίβωση της αξίας και τον έλεγχο των τιμών αυτών.
9. Για τον έλεγχο του κόστους των δαπανών της επένδυσης μπορούν να χρησιμοποιούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες και Επιτροπές κάθε είδους αποδεικτικά στοιχεία.
10. Θεωρημένες από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. συμβάσεις ή Ψηφιακή Βεβαίωση Συμφωνητικών, εφόσον συντάχθηκαν και απαιτούνται από τη φορολογική νομοθεσία.
11. Δεν γίνονται αποδεκτές ως επιλέξιμες δαπάνες, πάσης φύσεως παραστατικά αυτοτιμολόγησης.
12. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) είναι επιλέξιμη δαπάνη, εφόσον ο δικαιούχος δεν έχει δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα ΦΠΑ, όπως εκάστοτε ισχύει. Ειδικότερα, είναι επιλέξιμη δαπάνη εφόσον βαρύνει δαπάνες που χρησιμοποιούνται για την άσκηση εξαιρούμενων ή απαλλασσόμενων του ΦΠΑ δραστηριοτήτων του δικαιούχου.
13. Στις περιπτώσεις που ο ΦΠΑ βαρύνει δαπάνες οι οποίες χρησιμοποιούνται τόσο για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης όσο και για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες παρέχεται το σχετικό δικαίωμα (μικτή δραστηριότητα), ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη κατά το ποσοστό που δεν μπορεί να ανακτηθεί. Σημειώνεται ότι, όταν ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη, συμπεριλαμβάνεται στον επιχορηγούμενο π/υ και σε καμία περίπτωση δεν τον προσαυξάνει.
14. Δαπάνες που πραγματοποιούνται μετά την ημερομηνία ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του επενδυτικού σχεδίου δεν γίνονται αποδεκτές.
15. Δεν θεωρείται επιλέξιμη η δαπάνη αγοράς προκατασκευασμένων οικίσκων τύπου ISO BOX σε καμία κατηγορία δαπανών.
16. Τα άυλα στοιχεία ενεργητικού είναι επιλέξιμα για τον υπολογισμό των επενδυτικών δαπανών εφόσον αγοράζονται σύμφωνα με τους όρους της αγοράς από τρίτους που δεν έχουν σχέση με τον αγοραστή.
17. Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες αγοράς μηχανημάτων, εξοπλισμού, μεταφορικών μέσων, μηχανημάτων έργου κ.α. (ενδεικτικά: καυστήρας, λέβητας και τα παρελκόμενα αυτών, θερμαντικά σώματα, χλοοκοπτικά μηχανήματα) που χρησιμοποιούν ορυκτά καύσιμα (π.χ. άνθρακα, πετρέλαιο, βενζίνη, φυσικό αέριο, κ.λπ.) για τη λειτουργία τους, ανεξαρτήτως κατηγοριοποίησης της δαπάνης ΟΠΣΚΕ (κτιριακές δαπάνες, εξοπλισμός). Ωστόσο, εάν αποδεδειγμένα δεν κυκλοφορούν στην αγορά ισοδύναμες τεχνολογικές λύσεις που λειτουργούν αμιγώς ηλεκτρικά ή στην περίπτωση που υφίστανται τέτοιες αλλά η υιοθέτησή τους δεν είναι εφικτή και βιώσιμη από την ενισχυόμενη επιχείρηση (κατόπιν σχετικής τεκμηρίωσης), λόγω έλλειψης ωρίμανσης (viable alternative technology) της σχετικής εγχώριας αγοράς ή/και δυσανάλογα υπέρμετρου κόστους (πχ έλλειψη εμπορικής και τεχνικής υποστήριξης στην ελληνική αγορά όπως εμπορική αντιπροσώπευση, λειτουργική υποστήριξη ή service, πολλαπλάσιο κόστος προμήθειας σε σχέση με την τεχνολογική λύση που λειτουργεί αμιγώς

ηλεκτρικά, κλπ), δαπάνες που αναφέρονται σε εξοπλισμό πάσης φύσεως με τη χρήση ορυκτών καύσιμων δύναται να κριθούν επιλέξιμες.

7. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός κάθε επενδυτικού σχεδίου κυμαίνεται από **100.000€ έως και 400.000€.**

Ειδικότερα:
Στο πλαίσιο του Κανονισμού(ΕΕ) αριθ. 2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (De minimis), **κατά την υποβολή, ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός διαμορφώνεται έτσι ώστε η Δημόσια Δαπάνη να μην ξεπερνάει το ποσό των 200.000€.**

Ο συνολικός επιχορηγούμενος προϋπολογισμός του επενδυτικού σχεδίου δεν δύναται να υπερβαίνει το διπλάσιο του υψηλότερου κύκλου εργασιών που επετεύχθη σε μία από τις τρεις (ή λιγότερες εφόσον η επιχείρηση δεν διαθέτει για τρεις) κλεισμένες διαχειριστικές περιόδους του έτους που προηγείται της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης με ανώτατο όριο ενίσχυσης το ποσό των 200.000€.

Σε περίπτωση που το υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο θα έχει προϋπολογισμό μικρότερο από 100.000€, τότε αυτό θα κρίνεται μη επιλέξιμο εξ αρχής και δεν θα μπορεί να υποβληθεί.

Στην περίπτωση που το επενδυτικό σχέδιο θα έχει προϋπολογισμό μεγαλύτερο των ανώτατων ορίων που ορίζονται παραπάνω, το υπερβάλλον ποσό θα θεωρείται ιδιωτική συμμετοχή 100% για την υλοποίηση του σχεδίου. Στην περίπτωση αυτή, παρόλο που οι υπερβάλλουσες δαπάνες δεν επιχορηγούνται, αντικείμενο αξιολόγησης και παρακολούθησης-ελέγχου αποτελεί το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου συμπεριλαμβανομένου και του υπερβάλλοντος κόστους.

Διάρκεια Υλοποίησης Επενδυτικού Σχεδίου

Η προθεσμία ολοκλήρωσης των χρηματοδοτούμενων επενδύσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δέκα πέντε (15) μήνες από την ημερομηνία ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησής (αποτέλεσμα αξιολόγησης ή αποτέλεσμα αξιολόγησης ένστασης).
Σε περίπτωση που η προθεσμία λήγει σε μη εργάσιμη ημέρα, αυτή παρατείνεται μέχρι την πρώτη επόμενη εργάσιμη ημέρα. Σημειώνεται ότι δικαίωμα στη λήψη δυνητικών μελλοντικών οριζοντίων παρατάσεων υλοποίησης, θα δίδεται μόνο στις ενισχυόμενες επιχειρήσεις που μέχρι την παρέλευση της αρχικής προθεσμίας υλοποίησης (15 μήνες), έχουν υλοποιήσει τουλάχιστον το 50% του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της Πράξης και έχουν υποβάλει σχετικό αίτημα καταβολής ενίσχυσης στο ΟΠΣΚΕ.
Αιτήματα παράτασης υλοποίησης πέραν των ανωτέρω προθεσμιών δε δύναται να υποβληθούν, εκτός αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας.

8. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ

Ο Συνολικός προϋπολογισμός Δημόσιας Δαπάνης της Πρόσκλησης είναι 50.000.000€

8.1 ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Οι ενισχύσεις της παρούσας Δράσης συνιστούν επιχορηγήσεις και θα διατεθούν στις επιχειρήσεις στο πλαίσιο του Κανονισμού ΕΕ 2023/2831 (De minimis), που αφορά στην εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της συνθήκης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (De minimis).

8.2 ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ- ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ

Τα ποσοστά ενίσχυσης των αιτήσεων χρηματοδότησης αναγράφονται στους πίνακες που ακολουθούν.
Ως ανώτατο όριο επιχορήγησης ορίζεται το ποσό των 200.000€ ανά ΑΦΜ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 : ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ		
Ένταση Ενισχύσεων (%) με βάση τον Κανονισμό Ε.Ε. 2023/2831 (De minimis)		
Περιφέρειες	**Δημόσια Επιχορήγηση για Μικρές, Πολύ Μικρές και Μεσαίες επιχειρήσεις (%)**	**Ιδιωτική Συμμετοχή (%)**
Για το σύνολο των περιφερειών της Χώρας	**50**	**50**
Για το σύνολο των περιφερειών της Χώρας	**55** Στην περίπτωση που ο Δικαιούχος υποβάλει Αίτημα Καταβολής Ενίσχυσης (ΑΚΕ) με δαπάνες υλοποίησης σε ποσοστό τουλάχιστον 80% του Π/Υ έγκρισης, εντός 9 μηνών από την ημερομηνία ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης, δίδεται επιπρόσθετο ποσοστό δημόσιας επιχορήγησης ύψους 5% (**bonus ταχείας υλοποίησης**)[5]	**45** Στην περίπτωση που ο Δικαιούχος υποβάλει Αίτημα Καταβολής Ενίσχυσης (ΑΚΕ) με δαπάνες υλοποίησης σε ποσοστό τουλάχιστον 80% του Π/Υ έγκρισης, εντός 9 μηνών από την ημερομηνία ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης, δίδεται επιπρόσθετο ποσοστό δημόσιας επιχορήγησης ύψους 5% (**bonus ταχείας υλοποίησης**)

<u>Bonus ταχείας υλοποίησης επενδυτικού σχεδίου:</u>
Για την προαγωγή της ταχείας υλοποίησης των εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων με συνεπακόλουθο στόχο πολιτικής την ταχεία απορρόφηση των πόρων της Δράσης, **θεσπίζεται bonus επιπρόσθετου ποσοστού δημόσιας χρηματοδότησης (5%)** στην περίπτωση που ο Δικαιούχος υποβάλει Αίτημα (ή αιτήματα) Καταβολής Ενίσχυσης (ΑΚΕ) που θα περιλαμβάνει/ουν επιλέξιμες δαπάνες υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της Πράξης σε ποσοστό τουλάχιστον 80% του Π/Υ έγκρισης, εντός 9 μηνών από την ημερομηνία ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης. Συνεπώς, ο δυνητικός δικαιούχος επιλέγει, εφόσον το επιθυμεί, κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης το προσαυξημένο ποσοστό δημόσιας επιχορήγησης (bonus ταχείας υλοποίησης) με το οποίο θα γίνει ο υπολογισμός της εγκριθείσας Δ.Δ. κατά την ένταξη στη Δράση, ενώ ο έλεγχος επίτευξης ή όχι της συγκεκριμένης προϋπόθεσης θα γίνει από τον ΕΦ κατά το στάδιο υλοποίησης του επιχειρηματικού

[5] *Ο Δυνητικός δικαιούχος επιλέγει, εφόσον το επιθυμεί, κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης το προσαυξημένο ποσοστό δημόσιας επιχορήγησης **(bonus ταχείας υλοποίησης)** με το οποίο θα γίνει ο υπολογισμός της εγκριθείσας Δ.Δ. κατά την ένταξη στη Δράση, ενώ ο έλεγχος επίτευξης ή όχι της συγκεκριμένης προϋπόθεσης θα γίνει από τον ΕΦ κατά το στάδιο υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου*

σχεδίου. Μετά τον έλεγχο της επίτευξης του συγκεκριμένου στόχου και κατά το στάδιο της τελικής πιστοποίησης προσδιορίζεται το τελικό επιλέξιμο προς χρηματοδότηση κόστος της πράξης καθώς και η αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση και εφόσον απαιτείται αναζητούνται ποσά (για όσους δεν επιτυγχάνουν τον στόχο) ως αχρεωστήτως καταβληθέντα, με τις αντίστοιχες διαδικασίες δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης.

Επισημαίνεται ότι το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (De minimis) που έχει λάβει στο παρελθόν η ενιαία επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης από αυτή τη Δράση, πρέπει να μην υπερβαίνει το ποσό των 300.000€ σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών πριν από τον χρόνο χορήγησης του εννόμου δικαιώματος της ενίσχυσης, υπολογιζόμενο σε κυλιόμενη ημερολογιακή βάση. Όταν σημειωθεί υπέρβαση του ανώτατου ορίου που ορίζεται προηγουμένως, με τη χορήγηση νέας ενίσχυσης ήσσονος σημασίας, η εν λόγω νέα ενίσχυση δεν δύναται να υπαχθεί στο ευεργέτημα του κανονισμού De minimis.

Γενική Επισήμανση: Σε περίπτωση που ο επιλέξιμος Π/Υ του επενδυτικού σχεδίου υπερβαίνει τα όρια ενισχυόμενου προϋπολογισμού, το υπερβαίνον μέρος του προϋπολογισμού θα καλύπτεται στο σύνολό του από ιδιωτική συμμετοχή του φορέα της επένδυσης.

8.3 ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Η υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου καλύπτεται από την δημόσια δαπάνη και την ιδιωτική συμμετοχή. Για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής στο συνολικό επιλέξιμο κόστος του επενδυτικού σχεδίου δύναται να χρησιμοποιηθούν ίδια κεφάλαια ή/και εξωτερική χρηματοδότηση.

Επισημαίνεται ότι θα πρέπει κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης να αποδεικνύεται ότι τουλάχιστον το **είκοσι πέντε τοις εκατό (25%)** του αιτούμενου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού εξασφαλίζεται **με ίδια κεφάλαια.**

Η κάλυψη της Ιδιωτικής Συμμετοχής τεκμηριώνεται με τους ακόλουθους τρόπους:

Α) Κάλυψη Ιδιωτικής Συμμετοχής με Ίδια Κεφάλαια ή τμήματος αυτής

1. Αύξηση του μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου του φορέα του επενδυτικού σχεδίου από νέες εισφορές σε μετρητά των εταίρων.
2. Με χρήση των φορολογηθέντων αποθεματικών και κερδών εις νέον, εκτός του τακτικού, υπό τον όρο ότι τα αποθεματικά αυτά δεν θα μπορούν να διανεμηθούν κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης.
3. Αύξηση εταιρικού/μετοχικού κεφαλαίου από κεφαλαιοποίηση υφιστάμενων κεφαλαίων της επιχείρησης (φορολογηθέντων αποθεματικών και κερδών εις νέον)
4. Μέσα Υπόλοιπα Επαγγελματικών Τραπεζικών Λογαριασμών

Β) Κάλυψη τμήματος Ιδιωτικής Συμμετοχής με εξωτερική χρηματοδότηση

Ο τραπεζικός δανεισμός δεν είναι υποχρεωτικός. Εάν χρησιμοποιηθεί θα πρέπει να έχει τη μορφή τραπεζικού δανείου ή ομολογιακού δανείου εκδιδομένου σε δημόσια ή μη εγγραφή, ή δανείου από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, αποκλειόμενης της μορφής αλληλόχρεου λογαριασμού. Επιτρέπεται η κίνηση του ανωτέρου δανείου να γίνεται και μέσω αλληλόχρεου λογαριασμού, εφόσον υπάρχει ξεχωριστή πράξη στον εν λόγω λογαριασμό, από την οποία να προκύπτει ότι το δάνειο προορίζεται για την υλοποίηση της επένδυσης, με σαφή αναφορά των όρων σύναψης του

δανείου. Σε κάθε περίπτωση, εφόσον η επιχείρηση προσφύγει σε δανεισμό για την κάλυψη του χρηματοδοτικού σχήματος της επένδυσης, είναι υποχρεωμένη να προσκομίσει πριν την πρώτη εκταμίευση αντίγραφο της σχετικής σύμβασης και τις απαραίτητες πρόσθετες πράξεις, εφόσον η κίνηση του δανείου λάβει χώρα μέσω ανοικτού αλληλόχρεου λογαριασμού.
Το επενδυτικό δάνειο μπορεί να λαμβάνεται σε ξένο νόμισμα.
Σε περίπτωση δανείου, είναι δυνατόν αυτό να υποστηρίζεται από τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ, όπως ενδεικτικά α) παροχή εγγύησης της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας για λήψη επενδυτικού δανείου ή λήψη εγγυητικής επιστολής, β) την παροχή επιχειρηματικών δανείων με χαμηλό επιτόκιο και ευνοϊκούς όρους.
Σε περίπτωση συνδυασμού χρηματοδοτικών εργαλείων τότε:

- Οι διατάξεις που ισχύουν για τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ εφαρμόζονται σε όλες τις μορφές στήριξης για τις εν λόγω πράξεις.
- Πρέπει να τηρούνται οι ισχύοντες κανόνες της Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων και συνδυασμού επιχορηγήσεων με χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ.
- Πρέπει να διενεργούνται χωριστές λογιστικές εγγραφές για την κάθε μορφή στήριξης.
- Μπορεί ο συνδυασμός τους να καλύπτει τις ίδιες δαπάνες υπό τον όρο ότι το άθροισμα όλων των συνδυασμένων μορφών στήριξης δεν υπερβαίνει το συνολικό ποσό των συγκεκριμένων δαπανών (το τμήμα χρηματοδοτικού εργαλείου υποστηριζόμενο από το ΕΣΠΑ μαζί με την Επιχορήγηση να είναι μικρότερο ή ίσο του επιχορηγούμενου Π/Υ του επενδυτικού σχεδίου).
- Οι επιχορηγήσεις δεν χρησιμοποιούνται για την αποπληρωμή στήριξης που ελήφθη από χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ.
- Αν το τραπεζικό δάνειο υποστηρίζεται από τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ και χορηγείται με τον Κανονισμό ΕΕ 2023/2831 (De minimis) εμπεριέχει ενίσχυση και το Ακαθάριστο Ισοδύναμο Επιχορήγησης (ΑΙΕ) αυτού σωρεύεται με την επιχορήγηση του επενδυτικού σχεδίου κατά τον υπολογισμό του ορίου που θέτει ο Κανονισμός ΕΕ 2023/2831 (De minimis) και δεν δύναται να ξεπεραστεί. Η σώρευση θα πρέπει να ελέγχεται κατά την ένταξη στη δράση, εφόσον έχει προηγηθεί η χορήγηση του δανείου ή κατά τη χορήγηση του δανείου εφόσον έχει προηγηθεί η ένταξη της πράξης.
- Τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ δεν χρησιμοποιούνται για τη προχρηματοδότηση επιχειρήσεων.

Η δημόσια χρηματοδότηση καταβάλλεται απευθείας στην επιχείρηση και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή της σε τρίτους. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η εκχώρηση της δημόσιας χρηματοδότησης (εκτός της προκαταβολής) σε τράπεζα για την παροχή βραχυπρόθεσμου δανείου που θα αντιστοιχεί σε μέρος ή στο σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση της επένδυσης. Σε αυτές τις περιπτώσεις η καταβολή της δημόσιας χρηματοδότησης γίνεται απευθείας στην Τράπεζα με την οποία έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης, για το ισόποσο τμήμα του βραχυπρόθεσμου αυτού δανείου. Στις περιπτώσεις εκχώρησης, ο επενδυτής είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει τη σύμβαση εκχώρησης με το Πιστωτικό Ίδρυμα στον αρμόδιο φορέα διαχείρισης και παρακολούθησης του προγράμματος.
Οι χρεωστικοί τόκοι, οι προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, τα έξοδα συναλλάγματος και χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές καθώς και τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα του δικαιούχου θεωρούνται λειτουργικά έξοδα και δεν είναι επιλέξιμα.
Κατά την υλοποίηση της πράξης, η καταβολή της ιδιωτικής συμμετοχής της δικαιούχου επιχείρησης αποδεικνύεται με την εξόφληση των παραστατικών, στο στάδιο της πιστοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου.

8.4 ΣΩΡΕΥΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Για την πιθανή σώρευση ενισχύσεων σε ένα συγκεκριμένο έργο ισχύουν τα όσα προβλέπονται στο άρθρο στο άρθρο 5 του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831 (De minimis).

Οι ενισχύσεις, που χορηγούνται βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831 (De minimis) μπορούν να σωρευθούν:

- Σύμφωνα με τις προϋποθέσεις όπως αυτές αναγράφονται στο Κεφάλαιο 4.2 της παρούσας.
- Απαγορεύεται η σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας με άλλες κρατικές ενισχύσεις, που χορηγούνται σύμφωνα με τον παρόντα Κανονισμό, για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή με κρατικές ενισχύσεις για το ίδιο μέτρο χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, αν η σώρευση αυτή οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης σχετικής έντασης ενίσχυσης ή του ποσού ενίσχυσης που έχει καθοριστεί με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή.
- Πριν από τη χορήγηση της ενίσχυσης, το οικείο κράτος μέλος φροντίζει επίσης να λάβει από την αποδέκτρια επιχείρηση δήλωση, σε έγγραφη ή ηλεκτρονική μορφή, για οποιαδήποτε άλλη ενίσχυση ήσσονος σημασίας την οποία έλαβε η οικεία επιχείρηση βάσει του παρόντος κανονισμού ή άλλων κανονισμών για ενισχύσεις ήσσονος σημασίας σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών.
- Το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (De Minimis) που έχει λάβει σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών η ενιαία επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης από αυτή τη Δράση, να μην υπερβαίνει το ποσό των 300.000€ (για κάθε νέα χορήγηση πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγήθηκαν κατά τα προηγούμενα 3 έτη σε κυλιόμενη βάση). Σε περίπτωση υπέρβασης του σχετικού ανώτατου ορίου με τη χορήγηση της νέας ενίσχυσης ήσσονος σημασίας, η εν λόγω νέα ενίσχυση δεν υπάγεται στο ευεργέτημα του παρόντος κανονισμού.

9. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ

Η αίτηση χρηματοδότησης υποβάλλεται υποχρεωτικά ηλεκτρονικά μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ) στη διεύθυνση https://app.opske.gr/. Αιτήσεις χρηματοδότησης στις οποίες δεν έχουν συμπληρωθεί όλα τα υποχρεωτικά προς συμπλήρωση πεδία του ΟΠΣΚΕ, δεν θα είναι δυνατό να υποβληθούν.

Επισημαίνεται πως, εφόσον η συνολική βαθμολογία που συγκεντρώνει η αίτηση υπολείπεται αυτής που ορίζεται στο Κεφάλαιο 4 της παρούσας δεν θα δίνεται η δυνατότητα υποβολής της αίτησης.

Την παρούσα Αναλυτική Πρόσκληση και τα συνημμένα Παραρτήματα αυτής, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να τα βρουν στους παρακάτω δικτυακούς τόπους:

- του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (www.minfin.gr)
- της ΕΥΔ του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027» (www.antagonistikotita.gr)
- του ΕΦ (www.efepae.gr)
- του ΕΣΠΑ (www.espa.gr)

Οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης της ηλεκτρονικής υποβολής θα ορισθούν στην υπουργική απόφαση της προκήρυξης της δράσης.

Ο δυνητικός δικαιούχος της Δράσης υποβάλλει μία Αίτηση Χρηματοδότησης ανά ΑΦΜ.

Για να θεωρηθεί ότι η διαδικασία ηλεκτρονικής υποβολής ολοκληρώθηκε εμπρόθεσμα, θα πρέπει η υποβολή να ολοκληρωθεί μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των επενδυτικών σχεδίων. Μετά τη λήξη της καταληκτικής ημερομηνίας ηλεκτρονικής υποβολής δεν γίνεται αποδεκτή καμία

υποβολή αίτησης χρηματοδότησης. Οι αιτήσεις χρηματοδότησης που θα υποβληθούν εκπρόθεσμα δεν θα αξιολογούνται.

Είναι επιτρεπτή αποκλειστικά μια και μοναδική αίτηση χρηματοδότησης ανά Α.Φ.Μ. Στην περίπτωση που από τη διαδικασία επαλήθευσης προκύψει ότι δεν τηρήθηκε η εν λόγω προϋπόθεση, όλες οι σχετικές αιτήσεις θα απορρίπτονται. Ο Δικαιούχος πραγματοποιεί είσοδο στο ΟΠΣΚΕ με τους κωδικούς TaxisNet της επιχείρησης και ορίζει Συντονιστή ΟΠΣΚΕ πράξης για τη συγκεκριμένη δράση στο Προφίλ του. Ο Συντονιστής πρέπει να είναι φυσικό πρόσωπο που επίσης διαθέτει προφίλ στο ΟΠΣΚΕ.

Ο Συντονιστής ΟΠΣΚΕ, σε συνεργασία με τον υπεύθυνο του έργου και τον οικονομικό υπεύθυνο της επιχείρησης, διαχειρίζεται το σύνολο των απαιτούμενων ενεργειών της Πράξης από την έναρξη μέχρι και την ολοκλήρωσή της, για λογαριασμό του δικαιούχου της ενίσχυσης. Ως Συντονιστές ΟΠΣΚΕ μπορούν να οριστούν και εξουσιοδοτημένα πρόσωπα του δικαιούχου (π.χ. Νόμιμος Εκπρόσωπος, Λογιστής).

Επιπλέον, σε σχετικό πεδίο στο έντυπο αίτησης χρηματοδότησης, ο νόμιμος εκπρόσωπος του δικαιούχου καθορίζει τον Υπεύθυνο Έργου (δύναται να είναι ο ίδιος ή τρίτο πρόσωπο), ο οποίος έχει τη γενική εποπτεία του έργου. Στις αρμοδιότητές του περιλαμβάνονται η ευθύνη του συνολικού προγραμματισμού, συντονισμού, παρακολούθησης και ελέγχου της πορείας υλοποίησης του Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου της επένδυσης, ώστε να εξασφαλίζεται η διαρκής εναρμόνιση του Έργου με τις υποχρεώσεις, τις κατευθύνσεις, τις οδηγίες και τους στόχους της Δράσης. Επιπλέον, έχει την ευθύνη της επικοινωνίας με τον ΕΦ για θέματα σχετικά με την πορεία υλοποίησης της επένδυσης ή την εκτέλεση ενεργειών/διορθωτικών αλλαγών που προβλέπονται από την Πρόσκληση της δράσης και απαιτούνται για την ομαλή και εναρμονισμένη με τα οριζόμενα αυτής, υλοποίηση της επένδυσης.
Κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης, ο δυνητικός δικαιούχος της Δράσης μέσω του Συντονιστή υποχρεούται σωρευτικά:

- να συμπληρώσει στο ΟΠΣΚΕ τα απαιτούμενα πεδία,
- να προχωρήσει στη συμπλήρωση των πεδίων που απαιτούνται για τον αυτόματο υπολογισμό της βαθμολογίας του επενδυτικού σχεδίου με βάση τα κριτήρια του Παραρτήματος ΙΙΙ, στην οποία πρέπει να συγκεντρώνει κατ' ελάχιστον το βαθμό 75 προκειμένου να είναι επιτρεπτή η υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης στο ΟΠΣΚΕ.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Η βαθμολογία της αίτησης υπολογίζεται αυτόματα από το σύστημα, λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που συμπληρώθηκαν στο ΟΠΣΚΕ, ως εκ τούτου απαιτείται πολύ προσεκτική συμπλήρωση.

- να επισυνάψει στο ΟΠΣΚΕ τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ/ΕΓΚΡΙΣΗΣ που υποβάλλονται ηλεκτρονικά κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης,
- να οριστικοποιήσει την αίτηση ώστε αυτή να καταστεί διαθέσιμη προς επεξεργασία σε επόμενο στάδιο.

Κάθε αίτηση χρηματοδότησης, λαμβάνει ενάριθμο κωδικό κατά την αρχικοποίηση της υποβολής στο ΟΠΣΚΕ και με την εμπρόθεσμη ηλεκτρονική υποβολή της, λαμβάνει αυτόματα σχετική χρονοσήμανση στο ΟΠΣΚΕ (ημερομηνία και ώρα οριστικοποίησης).
Οι αιτήσεις χρηματοδότησης στο ΟΠΣΚΕ πρέπει να είναι πλήρως συμπληρωμένες καθώς σε διαφορετική περίπτωση δεν είναι δυνατή η οριστική υποβολή της αίτησης. Αιτήσεις που δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά δεν δύνανται να προχωρήσουν σε επόμενο στάδιο και να λάβουν ενίσχυση.

Η αξιολόγηση των αιτήσεων χρηματοδότησης, μέσω ΟΠΣΚΕ, είναι συγκριτική και αξιολογείται το σύνολο των προτάσεων που έχουν υποβληθεί κατά τη χρονική περίοδο, η οποία ορίζεται στην Απόφαση Προκήρυξης της δράσης.

Οι Δικαιούχοι φέρουν την ευθύνη της πλήρους και ορθής συμπλήρωσης της ηλεκτρονικής τους αίτησης χρηματοδότησης (καταχωρήσεις στο ΟΠΣΚΕ, & καταχωρήσεις στις Εθνικές Βάσεις Δεδομένων που αντλούνται διαλειτουργικά), καθώς και την ευθύνη της εμπρόθεσμης υποβολής αυτής.

Η αίτηση χρηματοδότησης επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του ν.1599/1986 (ΦΕΚ Α΄75) για τα στοιχεία που αναφέρονται σε αυτήν. Η ανακρίβεια των στοιχείων που δηλώνονται στην αίτηση επισύρει τις προβλεπόμενες ποινικές και διοικητικές κυρώσεις. Συνεπώς, θα πρέπει να εμφανίζει ταυτότητα περιεχομένου με τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά. Διόρθωση ή τροποποίηση ή συμπλήρωση των αιτήσεων, συμπλήρωση τυχόν ελλειπόντων στοιχείων, έστω και συμπληρωματικών ή διευκρινιστικών, δεν επιτρέπεται μετά την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης και την έναρξη της επόμενης ενέργειας.

Επιτρέπεται η επανεπεξεργασία της οριστικοποιημένης ηλεκτρονικής αίτησης χρηματοδότησης της επιχείρησης από τον δυνητικό δικαιούχο, υπό την προϋπόθεση να οριστικοποιηθεί μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των επενδυτικών σχεδίων. Η επανεπεξεργασία πραγματοποιείται από τους δυνητικούς δικαιούχους και συγκεκριμένα από τον δηλωθέντα συντονιστή (δηλωθείσες σχέσεις ΟΠΣΚΕ) μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων. Με την επιλογή αυτή τα δεδομένα που έχουν καταχωρηθεί στο ΟΠΣΚΕ για τη συγκεκριμένη αίτηση χρηματοδότησης είναι διαθέσιμα για διόρθωση/τροποποίηση.

<u>Προσοχή:</u> Σε αυτή την περίπτωση απαιτείται εκ νέου Υποβολή της αίτησης <u>μόνο εντός της ταχθείσας προθεσμίας</u> ώστε να είναι έγκυρη και να προχωρήσει σε επόμενα στάδια (Αξιολόγηση), ενώ πρέπει να σημειωθεί ότι λαμβάνεται υπόψη η τελευταία ημερομηνία υποβολής (επανυποβολής) για να θεωρηθεί η αίτηση εμπρόθεσμη. Αιτήσεις, οι οποίες κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής βρίσκονται σε κατάσταση επανεπεξεργασίας, λογίζονται ως μη υποβληθείσες και δεν αξιολογούνται.

Η υποβολή αίτησης συμμετοχής στη δράση συνιστά επίσης εξουσιοδότηση προς την ΕΥΔ του Προγράμματος «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ» και τον ΕΦΕΠΑΕ, για συλλογή στοιχείων που βρίσκονται καταχωρισμένα σε βάσεις δεδομένων (π.χ. ΑΑΔΕ, ΕΡΓΑΝΗ, Γ.Ε.ΜΗ, κ.α.) καθώς και για την περαιτέρω επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες, των προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων, τα οποία και τηρούνται:

- για τις ανάγκες υλοποίησης της παρούσας δράσης (ενδεικτικά: αυτόματη προσυμπλήρωση πεδίων ΟΠΣΚΕ μέσω διασύνδεσης με ΑΑΔΕ, έλεγχοι και διασταυρώσεις κατά την υποβολή, αξιολόγηση, παρακολούθηση τήρησης των υποχρεώσεων των Δικαιούχων),
- για το σκοπό εξαγωγής στατιστικών δεδομένων (δεικτών),
- για το σκοπό της διενέργειας ερευνών και της εκπόνησης μελετών για την αξιολόγηση της εν λόγω δράσης.

Διευκρινίζεται ότι μέσω της διαλειτουργικότητας του ΟΠΣΚΕ με άλλες βάσεις δεδομένων του Δημοσίου (όπως της ΑΑΔΕ) τα αντίστοιχα επιμέρους πεδία του ΟΠΣΚΕ (πχ ΚΑΔ, Κύκλος Εργασιών, κ.α.) θα εμφανίζονται αυτομάτως προσυμπληρωμένα χωρίς δυνατότητα επεξεργασίας εκ μέρους του Δικαιούχου.

Επιπλέον, σε περίπτωση τροποποίησης των στοιχείων των σχετικών βάσεων δεδομένων κατά την περίοδο επεξεργασίας - υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης, χωρίς οι τροποποιήσεις αυτές να έχουν αποτυπωθεί στην ηλεκτρονική αίτηση μέσω της διαλειτουργικότητας, ή σε περίπτωση

τροποποίησής τους μετά την τελική οριστικοποίηση της αίτησης, τα νέα στοιχεία δε θα λαμβάνονται υπόψη σε κανένα από τα στάδια της διαδικασίας αξιολόγησης (επιλεξιμότητα – ενστάσεις).
Σε περίπτωση που από τα ληφθέντα στοιχεία από λοιπές βάσεις δεδομένων του Δημοσίου προκύπτει μη ικανοποίηση μιας τουλάχιστον εκ των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής, δεν θα είναι δυνατή η ολοκλήρωση της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης στο ΟΠΣΚΕ.

Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προσωπικών δεδομένων βάσει του Ν 4624/2019 όπως ισχύει.
Ο δικαιούχος αποδέχεται ότι, τα μηνύματα που θα αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ειδικότερα:

1. στην ηλεκτρονική διεύθυνση e-mail που έχει δηλώσει/επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, (την οποία μπορεί να επικαιροποιεί/επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας όπου εμφανίζεται), καθώς και
2. στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει/επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει,

επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπάγονται την έναρξη όλων των εννόμων συνεπειών και προθεσμιών, καθώς και ότι αποτελεί αποκλειστική ευθύνη της επιχείρησης/δικαιούχου η παρακολούθηση της εν λόγω ηλεκτρονικής δ/νσης και η ενημέρωση του ΕΦ για τυχόν αλλαγές των στοιχείων επικοινωνίας του.

Ηλεκτρονικός Φάκελος Υποψηφιότητας (δικαιολογητικά συμμετοχής/ένταξης)
Οι δυνητικοί δικαιούχοι οφείλουν με την υποβολή της ηλεκτρονικής αίτησης χρηματοδότησης να υποβάλουν ταυτοχρόνως στο ΟΠΣΚΕ και Ηλεκτρονικό Φάκελο Υποψηφιότητας. **Ο φάκελος αυτός θα περιλαμβάνει υποχρεωτικά όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά – κατά περίπτωση - του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Ι ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ/ΕΓΚΡΙΣΗΣ** σε μη επεξεργάσιμη ηλεκτρονική μορφή αρχείου (πχ αρχείο τύπου pdf).

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και στοιχεία του Παραρτήματος Ι, που υποβάλλονται στο ΟΠΣΚΕ ηλεκτρονικά, θα πρέπει να είναι της μορφής αρχείων: .pdf, .jpg, .png και μεγέθους έως 10 MB. Παρέχεται η δυνατότητα επισύναψης μέχρι πέντε (5) διαφορετικών ηλεκτρονικών αρχείων για κάθε διακριτό δικαιολογητικό. Οι ανωτέρω περιορισμοί είναι υποχρεωτικοί και αποτρεπτικοί για την υποβολή της αίτησης. Συμπιεσμένα αρχεία δεν είναι αποδεκτά για λόγους ασφαλείας. Για τη διευκόλυνση των ενδιαφερομένων προτείνεται τα αρχεία να είναι αυτά ακριβώς που εξάγονται από τα πληροφοριακά συστήματα (Taxis, κ.ο.κ.) χωρίς επεξεργασία.

10. ΚΡΙΤΗΡΙΑ & ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ – ΕΝΤΑΞΗ ΠΡΑΞΕΩΝ – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ

10.1 ΟΡΓΑΝΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Στη διαδικασία αξιολόγησης των υποβληθεισών αιτήσεων χρηματοδότησης εμπλέκονται τα ακόλουθα όργανα:

<u>Αξιολογητές</u>
Οι αξιολογήσεις των υποβαλλομένων επενδυτικών σχεδίων διενεργούνται από ένα (1) αξιολογητή, ο οποίος επιλέγεται από τον ΕΦ.
Οι αξιολογητές επιβεβαιώνουν την υποβολή των αιτούμενων δικαιολογητικών τυπικών προϋποθέσεων και των δικαιολογητικών συμμετοχής που περιέχονται στον συνημμένο στην αίτηση χρηματοδότησης - ηλεκτρονικό φάκελο υποψηφιότητας των δυνητικών δικαιούχων της Δράσης, το

εύλογο του προϋπολογισμού και την επιλεξιμότητα των δαπανών, την κάλυψη της απαιτούμενης βαθμολογίας, καθώς και το σύνολο των όρων και προϋποθέσεων υπαγωγής στη Δράση. Επιπλέον, προβαίνουν στην αξιολόγηση/βαθμολόγηση των αιτήσεων χρηματοδότησης βάσει των βαθμολογούμενων κριτηρίων του Παραρτήματος ΙΙΙ«ΤΥΠΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ – ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ», λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των υποβληθέντων στοιχείων και τα αναγραφόμενα σε αυτά πραγματικά και ακριβή δεδομένα.
Οι αξιολογητές δεν έχουν δικαίωμα να συμμετέχουν στην παρακολούθηση και την παραλαβή των αποτελεσμάτων των έργων που αξιολόγησαν (Όργανο Ελέγχου, Επιτροπή Παραλαβής κλπ).

Επιτροπή Αξιολόγησης
Για τις ανάγκες της αξιολόγησης της δράσης θα συσταθεί Επιτροπή Αξιολόγησης με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Διαχείρισης Τομεακών Προγραμμάτων ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΕΚΤ, στον οποίο υπάγεται η ΕΥΔ. Στην απόφαση αυτή θα περιγράφονται οι αρμοδιότητες της Επιτροπής, θα ορίζονται τα μέλη της και ό,τι άλλο σχετικό απαιτείται. Με την ίδια απόφαση θα ορίζονται και τα αντίστοιχα αναπληρωματικά μέλη.
Επιπλέον, δύναται να ορίζονται σύμφωνα με τα ανωτέρω και επιπρόσθετες επιτροπές αξιολόγησης για την εξέταση των αιτήσεων χρηματοδότησης.
Τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης δεν έχουν δικαίωμα να συμμετέχουν στην παρακολούθηση και την παραλαβή των αποτελεσμάτων των έργων που αξιολόγησαν (Όργανο Ελέγχου, Επιτροπή Παραλαβής κλπ).
Με απόφαση του ΕΦΕΠΑΕ ορίζονται στελέχη που θα υποστηρίξουν την Επιτροπή Αξιολόγησης κατά την επιβεβαίωση της υποβολής των αιτούμενων δικαιολογητικών συμμετοχής και τυπικών προϋποθέσεων που περιέχονται στον συνημμένο – στην αίτηση χρηματοδότησης – ηλεκτρονικό φάκελο υποψηφιότητας των δυνητικών δικαιούχων και την επαλήθευση των δηλωθέντων στοιχείων στο ΟΠΣΚΕ.

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα»
Η ΕΥΔ του Προγράμματος «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ» είναι υπεύθυνη για τον γενικό συντονισμό της διαδικασίας αξιολόγησης. Μεταξύ άλλων μεριμνά για:

- την έκδοση οριζοντίων οδηγιών, διευκρινίσεων και κατευθυντήριων γραμμών που αφορούν σε θέματα αξιολόγησης,
- την παρακολούθηση του χρονοδιαγράμματος αξιολόγησης,
- τις σχετικές εισηγήσεις προς το Γενικό Γραμματέα Διαχείρισης Τομεακών Προγραμμάτων ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΕΚΤ για την έκδοση των αποφάσεων έγκρισης αποτελεσμάτων αξιολόγησης και ένταξης πράξεων.

10.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ -ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Η αξιολόγηση των αιτήσεων χρηματοδότησης γίνεται με τη μέθοδο της **Συγκριτικής Αξιολόγησης,** με την ευθύνη της ΕΥΔ και την υποστήριξη του ΕΦΕΠΑΕ.
Με το πέρας της ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης και του ηλεκτρονικού φακέλου υποψηφιότητας εκάστης αίτησης εντός της ταχθείσας προθεσμίας, ακολουθεί η διαδικασία αξιολόγησης των προτάσεων.

Η αξιολόγηση γίνεται σε δύο στάδια:
Στο πρώτο στάδιο γίνεται από τον αξιολογητή **έλεγχος της πληρότητας των δικαιολογητικών συμμετοχής του ηλεκτρονικού φακέλου υποψηφιότητας** (το περιεχόμενο του οποίου ορίζεται στο **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι** ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ/ΕΓΚΡΙΣΗΣ) **και έλεγχος των τυπικών προϋποθέσεων** (Κεφάλαιο 4 και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ ΤΥΠΙΚΕΣ ΠΡΟΥΠΟΥΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ) πλην του ελέγχου σώρευσης του συνολικού ποσού

των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (De minimis) ο έλεγχος της οποίας διενεργείται σε επόμενο στάδιο.
Στο δεύτερο στάδιο γίνεται **αξιολόγηση των αιτήσεων χρηματοδότησης** με βάση τα κριτήρια όπως αυτά περιγράφονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ ΤΥΠΙΚΕΣ ΠΡΟΥΠΟΥΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ.

Έλεγχος πληρότητας στοιχείων της πρότασης και τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής
Οι αξιολογητές, διενεργούν, μέσω του ΟΠΣΚΕ, τον έλεγχο πληρότητας των δικαιολογητικών και πλήρωσης των προϋποθέσεων συμμετοχής, λαμβάνοντας υπόψη τους το σύνολο των στοιχείων, δικαιολογητικών και ηλεκτρονικών εγγράφων τεκμηρίωσης κάθε Αιτήματος Χρηματοδότησης, που έχουν αναρτηθεί σε ηλεκτρονική μορφή στο ΟΠΣΚΕ από τον δυνητικό δικαιούχο.
Κατά τον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων και των δικαιολογητικών συμμετοχής, γίνονται διασταυρώσεις δεδομένων, ώστε να επαληθευτεί η ακρίβεια των προσκομισθέντων στοιχείων και να αποφευχθούν και να αντιμετωπιστούν φαινόμενα απάτης σε βάρος του ενωσιακού προϋπολογισμού.

Δεν προβλέπεται η αναζήτηση τυχόν ελλειπόντων δικαιολογητικών ή διευκρινίσεων. Ως εκ τούτου οποιαδήποτε έλλειψη δικαιολογητικού που δεν επιτρέπει την εξαγωγή ασφαλούς συμπεράσματος για την τήρηση των ειδικών προϋποθέσεων συμμετοχής στη δράση, χαρακτηρίζεται ως ουσιώδης και δύναται να καταστήσει την αίτηση ως απορριπτέα.
Διευκρινίζεται ότι τα δεδομένα από δημόσιο φορέα δεν μπορούν να καλύψουν δικαιολογητικά, όπως οι υπεύθυνες δηλώσεις που απαιτούνται σύμφωνα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII της παρούσας.
Προϋπόθεση για την επιλεξιμότητα κάθε αίτησης χρηματοδότησης είναι η σωρευτική τήρηση των ακόλουθων:

i. Η πληρότητα του ηλεκτρονικού φακέλου υποψηφιότητας (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι «ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ/ΕΓΚΡΙΣΗΣ»)
ii. Η θετική απάντηση με σχετική τεκμηρίωση στο σύνολο των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής του Κεφαλαίου 4 «ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ– ΌΡΟΙ & ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ» (Τμήμα Α. Τυπικές Προϋποθέσεις Συμμετοχής του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΙΙΙ «ΤΥΠΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ – ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ»)

Με την ολοκλήρωση του πρώτου σταδίου «πληρότητας στοιχείων της πρότασης και προϋποθέσεων συμμετοχής», για όλες τις αιτήσεις χρηματοδότησης, **ανεξαρτήτως** ποσοτικού (θετικό ή αρνητικό), η αξιολόγηση προχωρά στο επόμενο στάδιο.

Πριν την έγκριση των αποτελεσμάτων διενεργείται έλεγχος σώρευσης, μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας (ΠΣΣΚΕΗΣ), το οποίο λειτουργεί ως Εθνικό Κεντρικό Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας, από την 1η Ιανουαρίου 2026, μετά την έκδοση της υπ' αριθμ. 217542 ΕΞ 2025/12-12-2025 κοινή υπουργική απόφαση. Ο έλεγχος σώρευσης βασίζεται στα στοιχεία του ΠΣΣΚΕΗΣ για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, που έχει λάβει η ενιαία επιχείρηση μέχρι και την ορισθείσα ημερομηνία ελέγχου σώρευσης και από τα στοιχεία που δηλώνονται από την επιχείρηση στην αίτηση ενίσχυσης (και τη σχετική υπεύθυνη δήλωση) στο ΟΠΣΚΕ. Όλες οι ληφθείσες ενισχύσεις συναθροιζόμενες με την αναλογούσα από την παρούσα δράση, δεν υπερβαίνουν τις 300.000 ευρώ, ή το εκάστοτε ισχύον όριο του Κανονισμού κατά την ημερομηνία χορήγησης παραχώρησης στην οικεία επιχείρηση του εννόμου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης. Εφόσον το αποτέλεσμα του ελέγχου υποδείξει υπέρβαση του ορίου που θέτει ο κανονισμός 2831/2023 (De Minimis), η αίτηση κρίνεται απορριπτέα.

Αξιολόγηση και βαθμολόγηση των αιτήσεων χρηματοδότησης

Μετά την ολοκλήρωση του παραπάνω βήματος «έλεγχος τυπικών προϋποθέσεων και δικαιολογητικών συμμετοχής» ακολουθεί, η διαδικασία αξιολόγησης.

Οι αξιολογητές εξετάζουν τον προτεινόμενο π/υ, την επιλεξιμότητα και το εύλογο του ύψους των δαπανών του επενδυτικού σχεδίου σύμφωνα με τα υποβληθέντα δικαιολογητικά καθώς και το ποσοστό της αιτούμενης ενίσχυσης σε σχέση με την μέγιστη ένταση ενίσχυσης, και προβαίνουν στην αξιολόγηση/βαθμολόγηση των αιτήσεων χρηματοδότησης βάσει των βαθμολογούμενων κριτηρίων του Παραρτήματος ΙΙΙ.
Κάθε επενδυτικό σχέδιο αξιολογείται και βαθμολογείται από **έναν (1)** αξιολογητή με βάση τα κριτήρια της παρούσας πρόσκλησης.
Βασικές αρχές που διέπουν τη διαδικασία αξιολόγησης είναι οι εξής:

- Ο αξιολογητής δεν ταυτίζεται με το συντάκτη του επενδυτικού σχεδίου και δεν συνδέεται με κανένα τρόπο με το επενδυτικό σχέδιο.
- Ο αξιολογητής προβαίνει στην αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων.

Σημειώνεται ότι ο έλεγχος σώρευσης διενεργείται πριν την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης έγκρισης των Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης μέσω της μαζικής ενέργειας «Προενταξιακός Έλεγχος».

Στη συνέχεια, κάθε αίτηση χρηματοδότησης διαβιβάζεται στην Επιτροπή Αξιολόγησης.
Η Επιτροπή Αξιολόγησης, με βάση την εισήγηση του ΕΦΕΠΑΕ και με την υποστήριξη των στελεχών του:

- Ελέγχει και επαληθεύει την πληρότητα των δικαιολογητικών, την πλήρωση των προϋποθέσεων συμμετοχής και την επιλεξιμότητα της αίτησης χρηματοδότησης.
- Εξετάζει τον προτεινόμενο π/υ, την επιλεξιμότητα και το εύλογο του ύψους των δαπανών του επενδυτικού σχεδίου σύμφωνα με τα υποβληθέντα δικαιολογητικά καθώς και το ποσοστό της αιτούμενης ενίσχυσης σε σχέση με την μέγιστη ένταση ενίσχυσης.
- Προβαίνει στην αξιολόγηση και βαθμολόγηση των κριτήριων του Παραρτήματος «ΤΥΠΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ – ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ».

Η τελική βαθμολογία της αίτησης χρηματοδότησης προκύπτει από το άθροισμα των βαθμολογούμενων κριτηρίων από το ΟΠΣΚΕ. Επισημαίνεται ότι η ελάχιστη αποδεκτή συνολική βαθμολογία για την επιλεξιμότητα ενός επενδυτικού σχεδίου είναι ο βαθμός 75.
Η Επιτροπή Αξιολόγησης θα προχωρήσει σε επαλήθευση των δηλούμενων στοιχείων μέσω διασταυρώσεων. Επισημαίνεται πως για την επαλήθευση των δηλωθέντων/προσκομισθέντων από τις επιχειρήσεις στοιχείων θα χρησιμοποιηθούν στοιχεία που τηρούνται σε Εθνικές βάσεις δεδομένων (π.χ. ΑΑΔΕ, ΕΡΓΑΝΗ, Γ.Ε.ΜΗ).
Σε κάθε περίπτωση τα στοιχεία αυτά κατισχύουν των δηλωθέντων ή/και των αναγραφόμενων στα προσκομισθέντα έντυπα και δύναται να χρησιμοποιηθούν για τον έλεγχο της τήρησης των τυπικών προϋποθέσεων και της εν γένει επιλεξιμότητας της Αίτησης Χρηματοδότησης. Αν από την ως άνω διασταύρωση προκύψει η μη συνδρομή προϋπόθεσης συμμετοχής η αίτηση απορρίπτεται.
Η Επιτροπή Αξιολόγησης γνωμοδοτεί ξεχωριστά για κάθε αίτηση χρηματοδότησης. Το τελικό αποτέλεσμα της γνωμοδότησης της Επιτροπής Αξιολόγησης περιλαμβάνει για κάθε μια αίτηση χρηματοδότησης:

- Την επιλεξιμότητα του επενδυτικού σχεδίου της αίτησης, με τη σχετική τεκμηρίωση σε περίπτωση μη επιλέξιμου επενδυτικού σχεδίου ή δαπάνης
- Τη βαθμολογία της
- Τον προϋπολογισμό (επιλέξιμο και συνολικό) καθώς και την αναλογούσα δημόσια δαπάνη, με την αντίστοιχη τεκμηρίωση σε περίπτωση απόρριψης λόγω μη επιλεξιμότητας δαπάνης/δαπανών ή περικοπής σε περίπτωση μη εύλογου κόστους.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης συντάσσει σχετικό πρακτικό με τεκμηριωμένη εισήγηση προς την ΕΥΔ, που περιλαμβάνει Πίνακα κατάταξης αποτελεσμάτων αξιολόγησης με φθίνουσα σειρά

βαθμολόγησης, καθώς και Πίνακα με όλες τις μη παραδεκτές αιτήσεις χρηματοδότησης, οι οποίοι παράγονται από το ΟΠΣΚΕ.
Η κατάταξη των επενδυτικών σχεδίων γίνεται ανά κατηγορία περιφερειών.
Οι αιτήσεις που τελικά χρηματοδοτούνται προκύπτουν με βάση τη σειρά κατάταξης στην κατάσταση αποτελεσμάτων αξιολόγησης των παραδεκτών αιτήσεων χρηματοδότησης, και μέχρι την εξάντληση του αντίστοιχου προϋπολογισμού της Πρόσκλησης ανά κατηγορία Περιφερειών. Σε περίπτωση ισοβαθμίας θα εντάσσονται όλα τα επενδυτικά σχέδια που ισοβαθμούν.

Με βάση τα παραπάνω, τα αποτελέσματα της αξιολόγησης περιλαμβάνουν:

i. Πίνακα εγκεκριμένων αιτήσεων
ii. Πίνακα θετικά αξιολογημένων αιτήσεων μη ενισχυόμενων, λόγω εξάντλησης προϋπολογισμού πρόσκλησης
iii. Πίνακα απορριφθεισών αιτήσεων, λόγω αρνητικής αξιολόγησης

10.3 ΕΓΚΡΙΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ-ΕΝΤΑΞΗ/ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και αφού διενεργηθεί προενταξιακός έλεγχος από το ΟΠΣΚΕ και τυχόν άλλοι συμπληρωματικοί έλεγχοι από ΕΦΕΠΑΕ/ΕΥΔ, όπως προβλέπονται από την πρόσκληση, οριστικοποιούνται τα στοιχεία των αιτήσεων στο ΟΠΣΚΕ προκειμένου να αποτυπωθεί η τελική κατάσταση ανά πράξη δηλ. εγκεκριμένες, εγκεκριμένες μη επιχορηγούμενες, απορριφθείσες.
Οι προκύπτοντες Πίνακες εγκεκριμένων, εγκεκριμένων μη επιχορηγούμενων και απορριφθεισών αιτήσεων χρηματοδότησης μαζί με τα πρακτικά αξιολόγησης της/των Επιτροπής/ών Αξιολόγησης, διαβιβάζονται από την ΕΥΔ στον Γενικό Γραμματέα Διαχείρισης Τομεακών Προγραμμάτων ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΕΚΤ για την έκδοση από τον Αναπληρωτή Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών των σχετικών αποφάσεων έγκρισης των αποτελεσμάτων της διαδικασίας αξιολόγησης.
Με την έγκριση των αποτελεσμάτων της διαδικασίας αξιολόγησης, οριστικοποιούνται στο ΟΠΣΚΕ τα στοιχεία των αιτήσεων που περιλαμβάνονται στην παραπάνω Απόφαση και ο δυνητικός Δικαιούχος ενημερώνεται ηλεκτρονικά, μέσω του ΟΠΣΚΕ, (στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας, καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής που έχει ορίσει, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει για το πόρισμα της αξιολόγησης της αίτησης χρηματοδότησής του.
Η ενημέρωση μέσω ΟΠΣΚΕ επέχει θέση κοινοποίησης, κατά την έννοια του άρθρου 19 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45), ολοκληρώνεται με την αποστολή ηλεκτρονικής ειδοποίησης στη δηλωθείσα στο ΟΠΣΚΕ διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και επιφέρει όλες τις νόμιμες συνέπειες σύμφωνα με το άρθρο 56, παρ. 6, σημ., δ του Ν. 4914/2022 (ΦΕΚ Α 61).
Σημειώνεται ότι, η ημερομηνία αποστολής της ανωτέρω ηλεκτρονικής ειδοποίησης τεκμαίρεται **ως το χρονικό σημείο ανάληψης δέσμευσης για τη χρηματοδότηση του Δικαιούχου και αποτελεί ημερομηνία έναρξης του χρόνου υλοποίησης της επένδυσης.**
Οι δυνητικοί δικαιούχοι της Δράσης, για τους οποίους η αίτηση χρηματοδότησης γίνεται αποδεκτή, με την ως άνω ενημέρωσή τους λαμβάνουν γνώση για τον εγκεκριμένο Π/Υ και την αναλογούσα δημόσια δαπάνη και για το δικαίωμα υποβολής τεκμηριωμένης ένστασης (ενδικοφανής προσφυγή), σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο Κεφάλαιο 10.4 «ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ» της παρούσας πρόσκλησης.
Οι δυνητικοί δικαιούχοι της Δράσης, για τους οποίους η αίτηση χρηματοδότησης δεν γίνεται αποδεκτή, με την ως άνω ενημέρωση δύνανται να κάνουν χρήση του δικαιώματός τους υποβολής τεκμηριωμένης ένστασης (ενδικοφανής προσφυγή), σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο Κεφάλαιο 10.4: «ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ» της παρούσας πρόσκλησης.

Εφόσον δεν υποβληθεί ένσταση επί των αποτελεσμάτων εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας (όπως αναφέρεται στο Κεφάλαιο 10.4 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ), τεκμαίρεται ότι η επιχείρηση αποδέχεται τα αποτελέσματα.
Η αποδοχή χρηματοδότησης από τις επιχειρήσεις συνιστά αποδοχή της εγγραφής τους στον κατάλογο των πράξεων που δημοσιεύεται σύμφωνα με τα άρθρα 46-50 του Καν. 1060/2021.
Στοιχεία των εγκεκριμένων αιτήσεων χρηματοδότησης, όπως αυτά προβλέπονται στο Άρθρο 49, παρ. 2 του Καν. 1060/2021, ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IX του Κανονισμού (ΕΕ) 1060/2021 και στην κατά περίπτωση εφαρμοζόμενη νομική βάση του Ανταγωνισμού, θα αποτελέσουν αντικείμενο δημοσιοποίησης.
Ακολουθεί η διαδικασία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης πράξεων, η οποία παράγεται από το ΟΠΣ μέσω των στοιχείων του ΟΠΣΚΕ, για το σύνολο των εγκεκριμένων αιτήσεων χρηματοδότησης.
Οι Αποφάσεις ένταξης πράξεων εκδίδονται από τον Αναπληρωτή Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών μετά από εισήγηση της ΕΥΔ στον Γενικό Γραμματέα Διαχείρισης Τομεακών Προγραμμάτων ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΕΚΤ.
Τα αποτελέσματα των εγκεκριμένων αιτήσεων χρηματοδότησης και τα στοιχεία των απορριφθέντων έργων δημοσιεύονται στους Δικτυακούς τόπους της ΕΥΔ του Προγράμματος «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ» (www.antagonistikotita.gr) και του ΕΦΕΠΑΕ (www.efepae.gr).
Οι δυνητικοί δικαιούχοι της Δράσης, των οποίων η Αίτηση Χρηματοδότησης έγινε αποδεκτή και ενημερώθηκαν, υποβάλλουν στον ΕΦΕΠΑΕ, Υπεύθυνη Δήλωση Αποδοχής Τεχνικού Παραρτήματος, σύμφωνα με το υπόδειγμα του Παραρτήματος VIII, με γνήσιο υπογραφής ή ψηφιακή υπογραφή ή μέσω http://www.gov.gr.

10.4 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ

Η διαδικασία ενστάσεων ακολουθεί την υπ' αριθμ. 110565/17.11.2022 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 [(ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του ν. 4914/2022 (Α' 61)]» (Β' 5958), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 8542/02.05.2024 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Τροποποίηση της υπ' αρ. 110565/17.11.2022 υπουργικής απόφασης 'Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 [ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του ν. 4914/2022 (Α' 61)]" (Β' 5958)» (Β' 2855).
Ο ενδιαφερόμενος δύναται, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δέκα ημερολογιακών (10) ημερών από την επομένη ημέρα της κοινοποίησης της Απόφασης Έγκρισης Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης, να υποβάλει διοικητική ένσταση (ενδικοφανή προσφυγή με την έννοια του άρθρου ν. 25 του ν. 2690/1999) αποκλειστικά μέσω του ΟΠΣΚΕ.

- Η ένσταση ασκείται άπαξ επί του αποτελέσματος της αξιολόγησης της αίτησης χρηματοδότησης.
- Η ηλεκτρονική υποβολή της ένστασης γίνεται στο ΟΠΣΚΕ από τον δηλωθέντα συντονιστή του δικαιούχου με συμπλήρωση των σχετικών πεδίων του σημείου "ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ" και επισυνάπτοντας τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τα αναφερόμενα στην ένσταση κατά την κρίση του.
- Σημειώνεται πως επιτρέπεται η επανεπεξεργασία της οριστικοποιημένης ένστασης, υπό την προϋπόθεση να οριστικοποιηθεί εκ νέου μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των ενστάσεων. Η επανεπεξεργασία πραγματοποιείται από τον δηλωθέντα συντονιστή μέσω του ΟΠΣΚΕ και με την επιλογή αυτή τα δεδομένα που έχουν καταχωρηθεί για τη συγκεκριμένη ένσταση είναι διαθέσιμα για διόρθωση/τροποποίηση. Προσοχή: Σε αυτή την περίπτωση απαιτείται εκ νέου υποβολή της και ως ημερομηνία υποβολής για την τεκμηρίωση του εμπρόθεσμου, λαμβάνεται υπόψη η τελική-οριστική υποβολή. Η εμπρόθεσμη υποβολή της

ένστασης στο ΟΠΣΚΕ αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του δικαιούχου. Ενστάσεις οι οποίες κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής βρίσκονται σε κατάσταση επανεπεξεργασίας λογίζονται ως μη υποβληθείσες και δεν εξετάζονται.

- Αρμόδιο όργανο για την εξέταση των ενστάσεων είναι η Επιτροπή Εξέτασης Ενστάσεων, η οποία ορίζεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Διαχείρισης Τομεακών Προγραμμάτων ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΕΚΤ.
- Οι ενστάσεις εξετάζονται μέσω του ΟΠΣΚΕ τόσο ως προς τη νομιμότητα της πράξης κατά της οποίας στρέφονται, όσο και ως προς την ουσία της υπόθεσης.
- Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης των ενστάσεων από το αρμόδιο όργανο, συντάσσεται πρακτικό με τεκμηριωμένη εισήγηση προς την ΕΥΔ για την αποδοχή ή την μερική αποδοχή ή την απόρριψη των ενστάσεων που εξετάσθηκαν.
- Με βάση τα αποτελέσματα της εξέτασης των ενστάσεων και μετά τη διενέργεια προενταξιακού ελέγχου από το ΟΠΣΚΕ και τυχόν άλλων συμπληρωματικών ελέγχων από την ΕΥΔ, όπως προβλέπονται από την πρόσκληση, οριστικοποιούνται τα στοιχεία των αιτήσεων στο ΟΠΣΚΕ προκειμένου να αποτυπωθεί το αποτέλεσμα της εξέτασης των ενστάσεων (αποδοχή ή μερική αποδοχή ή απόρριψη), καθώς και η τελική κατάσταση ανά πράξη δηλ. εγκεκριμένη, εγκεκριμένη μη επιχορηγούμενη, απορριφθείσα.
- Με βάση τους πίνακες που προκύπτουν με την ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων εξέτασης των ενστάσεων και της τελικής κατάστασης των πράξεων, η ΕΥΔ εισηγείται στον Γενικό Γραμματέα Διαχείρισης Τομεακών Προγραμμάτων ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΕΚΤ την έκδοση τροποποίησης της/των σχετικής/ών απόφασης/αποφάσεων έγκρισης αποτελεσμάτων αξιολόγησης, εφόσον απαιτείται.
- Με την έκδοση των εν λόγω αποφάσεων οριστικοποιούνται στο ΟΠΣΚΕ τα στοιχεία των αιτήσεων που περιλαμβάνονται σε αυτές και οι δυνητικοί Δικαιούχοι ενημερώνονται ηλεκτρονικά μέσω ΟΠΣΚΕ, (στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας, καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής που έχει ορίσει, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει) για την τελική αξιολόγηση της αίτησης χρηματοδότησής τους μετά την εξέταση της ένστασής τους. Σημειώνεται ότι, η **ημερομηνία αποστολής της ανωτέρω ηλεκτρονικής ειδοποίησης τεκμαίρεται ως το οριστικό χρονικό σημείο ανάληψης δέσμευσης για τη χρηματοδότηση του Δικαιούχου και αποτελεί ημερομηνία έναρξης του χρόνου υλοποίησης της επένδυσης**.
- Οι προαναφερθείσες αποφάσεις επί των ενστάσεων καθιστούν οριστική την ένταξη των αιτήσεων χρηματοδότησης στους πίνακες αποτελεσμάτων χωρίς τη δυνατότητα ετέρου σταδίου διοικητικής προσφυγής.
- Οι αποφάσεις επί των ενστάσεων αναρτώνται στο πρόγραμμα Διαύγεια, στο www.antagonistikotita.gr, στο www.efepae.gr και στις ιστοσελίδες των Περιφερειακών Μονάδων του Ενδιάμεσου Φορέα και στο ΕΣΠΑ www.espa.gr.

Στη συνέχεια πραγματοποιείται, όταν απαιτείται, τροποποίηση και της σχετικής απόφασης ένταξης στο ΟΠΣ.

<u>Επιτροπή Εξέτασης Ενστάσεων</u>

Για τις ανάγκες της διαδικασίας των ενστάσεων, συγκροτείται Επιτροπή Εξέτασης Ενστάσεων, η οποία ορίζεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Διαχείρισης Τομεακών Προγραμμάτων ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΕΚΤ. Επιπλέον, δύναται να ορίζονται και επιπρόσθετες επιτροπές εξέτασης ενστάσεων.

Ο ΕΦ υποστηρίζει το έργο της Επιτροπής Εξέτασης Ενστάσεων με τεκμηριωμένη εισήγηση επί της αίτησης ένστασης του δικαιούχου.

Με την ολοκλήρωση της εξέτασης των ενστάσεων εκδίδονται οι σχετικές Αποφάσεις.

Τα στελέχη που συμμετέχουν στη διαδικασία εξέτασης ενστάσεων (είτε ως εισηγητές είτε ως μέλη συλλογικών οργάνων) δεν πρέπει να έχουν λάβει μέρος σε προηγούμενα στάδια αξιολόγησης της ίδιας πράξης, προκειμένου να διασφαλίζεται η αρχή της αμεροληψίας και της αντικειμενικότητας.

11. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

11.1 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ – ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Οι δικαιούχοι επενδυτές είναι υπεύθυνοι εξ ολοκλήρου απέναντι στους αρμόδιους Φορείς για την υλοποίηση, την παρακολούθηση και τη διασφάλιση της προόδου του επενδυτικού σχεδίου τους, την ορθή τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων και των λοιπών όρων και περιορισμών καθώς και την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου (ΦΟΑ) με βάση τα εγκεκριμένα χαρακτηριστικά του επενδυτικού σχεδίου τους.

Ο δικαιούχος της ενίσχυσης, κατά τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού του σχεδίου υποχρεούται στην υποβολή μέσω του ΟΠΣΚΕ στοιχείων που αφορούν την πρόοδο υλοποίησης, ήτοι των Αιτημάτων Τροποποίησης και Αιτημάτων Καταβολής Ενίσχυσης/ Επαλήθευσης/Πιστοποίησης.

Κάθε παράβαση των όρων της παρούσας πρόσκλησης και της απόφασης ένταξης συνεπάγεται τη λήψη διορθωτικών μέτρων, τα οποία μπορεί να κλιμακωθούν από τη διατύπωση στον Δικαιούχο απλών συστάσεων συμμόρφωσης μέχρι και την ενεργοποίηση των διαδικασιών ανάκλησης και έντοκης επιστροφής της καταβληθείσας δημόσιας χρηματοδότησης κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ).

Κατά το προβλεπόμενο χρονικό διάστημα υλοποίησης του έργου του ο δικαιούχος υποχρεούται να κοινοποιεί άμεσα και υποχρεωτικά στον ΕΦ:

- οποιαδήποτε πληροφορία καταστεί αναγκαία σχετικά με το έργο του, με τη μορφή αναφορών ή παροχής συγκεκριμένων στοιχείων
- πιθανή αδυναμία από πλευράς του να συνεχίσει την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου του
- την έκδοση των απαιτούμενων αδειών για την υλοποίηση της επένδυσης στο προβλεπόμενο χρονικό διάστημα.

Μη ανταπόκριση σε αίτημα λήψης στοιχείων που απαιτούνται από τον ΕΦ, την ΕΥΔ και τις λοιπές ελεγκτικές αρχές ενδέχεται να οδηγήσει στην ανάκληση της απόφασης ένταξης και στην απένταξη του δικαιούχου από τη Δράση με έντοκη επιστροφή της τυχόν ήδη καταβληθείσας Επιχορήγησης (αφορά περιπτώσεις στις οποίες έχει χορηγηθεί ενδιάμεση καταβολή).

<u>Α) Αίτημα Επαλήθευσης – Πιστοποίησης</u>

Τα Αιτήματα Επαλήθευσης – Πιστοποίησης υποβάλλονται υποχρεωτικά και αποκλειστικά ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΚΕ από τον συντονιστή του δικαιούχου, σε ειδικά τυποποιημένη για το σκοπό αυτό φόρμα, και συνοδεύονται (αναρτώνται στο ΟΠΣΚΕ) από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και παραδοτέα, όπως αυτά καθορίζονται στο Παράρτημα IV «ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ»

Για τη διαχείριση των δικαιολογητικών της επιχείρησης, ο Δικαιούχος πρέπει πρώτα, πραγματοποιώντας είσοδο στο ΟΠΣΚΕ με τους κωδικούς TaxisNet της επιχείρησης, να ορίσει τον Οικονομικό Υπεύθυνο, ο οποίος είναι αρμόδιος για να πραγματοποιεί τις καταχωρήσεις των

παραστατικών και πληρωμών για λογαριασμό του Δικαιούχου στο ΟΠΣΚΕ και να αναρτά/διαχειρίζεται τα δικαιολογητικά. Ο Οικονομικός υπεύθυνος πρέπει να είναι φυσικό πρόσωπο που διαθέτει επίσης προφίλ στο ΟΠΣΚΕ (δύναται να ταυτίζεται με το συντονιστή).
Ο Οικονομικός Υπεύθυνος :

- Καταχωρεί δικαιολογητικά μέσω της διαδικασίας προσθήκης ή μέσω διαλειτουργικότητας, ανάλογα με τον τύπο δικαιολογητικού
- Καταχωρεί τιμολόγια μέσω της διαδικασίας προσθήκης ή μέσω διαλειτουργικότητας
- Καταχωρεί παραστατικά εξόφλησης και
- Επιμερίζει τα τιμολόγια σε έργα, ώστε ο Συντονιστής ΟΠΣΚΕ να τα συνδέσει με δαπάνες σε κάθε αίτημα καταβολής Ενίσχυσης

Αιτήματα Ενδιάμεσης Επαλήθευσης - Πιστοποίησης δαπανών είναι δυνατόν να υποβληθούν μέχρι δύο (2) το πολύ και έως την εκτέλεση του 80% του επιχορηγούμενου φυσικού και οικονομικού αντικειμένου (υποβληθείσες δαπάνες).

Ο ανωτέρω περιορισμός, για δύο (2) αιτήματα Επαλήθευσης – Πιστοποίησης, αναφέρεται σε εγκεκριμένα από τον ΕΦΕΠΑΕ και όχι σε υποβληθέντα αιτήματα του δικαιούχου επενδυτή.

Αίτημα ενδιάμεσου ελέγχου είναι δυνατόν να υποβληθεί ηλεκτρονικά καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του έργου και το αργότερο έως ενενήντα (90) ημερολογιακές ημέρες πριν από την τυπική ημερομηνία λήξης υλοποίησης της πράξης. Αίτημα ενδιάμεσης επαλήθευσης που υποβάλλεται μετά από αυτή την ημερομηνία θα απορρίπτεται εξ' αρχής χωρίς να γίνει έλεγχος του.

Το Αίτημα Ενδιάμεσης Επαλήθευσης – Πιστοποίησης μπορεί να περιλαμβάνει προκαταβολές σε προμηθευτές, που αθροιστικά δεν θα υπερβαίνουν το 50% του συνολικά εγκεκριμένου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού, με την προϋπόθεση ότι τα παραστατικά των δαπανών (για τα οποία έχουν δοθεί προκαταβολές) θα έχουν εξοφληθεί πλήρως κατά την ολοκλήρωση του έργου. Στις περιπτώσεις αυτές, απαιτούνται έγγραφα στα οποία καταγράφονται οι όροι συναλλαγής (πχ. Προτιμολόγιο, Προσφορά, Έντυπο παραγγελίας, Ιδιωτικό Συμφωνητικό Proforma invoice κλπ).

Το Αίτημα Τελικής Επαλήθευσης – Πιστοποίησης πρέπει να υποβληθεί σε ηλεκτρονική μορφή στο ΟΠΣΚΕ, συνοδευόμενο από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και παραδοτέα καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του έργου και, το αργότερο, εντός ενενήντα (90) ημερολογιακών ημερών μετά την τυπική ημερομηνία λήξης του.

Ο δικαιούχος έχει δικαίωμα υποβολής Αιτήματος τελικής επαλήθευσης – πιστοποίησης του έργου του χωρίς την υποβολή Αιτήματος ενδιάμεσης επαλήθευσης – πιστοποίησης.

Για τη διευκόλυνση των ενδιαφερομένων προτείνεται τα αρχεία να είναι αυτά ακριβώς που εξάγονται από τα πληροφοριακά συστήματα (taxis, Πλατφόρμες e-banking, ERP λογισμικά κ.ο.κ.), χωρίς επεξεργασία. Επίσης, είναι δυνατή η επισύναψη συμπιεσμένων αρχείων τύπου *.pdf, *.jpeg, *.jpg και *.png.

Β) Επαλήθευση έργων

Η παρακολούθηση της υλοποίησης των έργων των δικαιούχων γίνεται μέσω διοικητικής και επιτόπιας επαλήθευσης του Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου (ΦΟΑ) από ορισμένο με απόφαση του ΕΦ για το σκοπό αυτό όργανο ελέγχου κατόπιν Αιτήματος Επαλήθευσης-Πιστοποίησης του δικαιούχου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ).

Η επαλήθευση αφορά στην επιβεβαίωση α) της υλοποίησης του εγκεκριμένου φυσικού αντικειμένου εκτός των περιπτώσεων προκαταβολών σε προμηθευτές, β) της επιλεξιμότητας των πραγματοποιηθεισών δαπανών για την υλοποίηση της επένδυσης και γ) στην πιστοποίησή τους μετά από έλεγχο του εύλογου του κόστους αυτών.

Κατά την επαλήθευση – πιστοποίηση :

- γίνεται έλεγχος της εμπρόθεσμης υποβολής της αίτησης ελέγχου (κατά την τελική επαλήθευση)
- γίνεται έλεγχος της υλοποίησης του εγκεκριμένου φυσικού αντικειμένου της επένδυσης
- επιβεβαιώνεται η καταβολή της ιδιωτικής συμμετοχής του δικαιούχου της ενίσχυσης από το όργανο επαλήθευσης– πιστοποίησης (κατά την τελική επαλήθευση).
- γίνεται έλεγχος της επιλεξιμότητας, της ορθότητας, της σκοπιμότητας, της εγκυρότητας και της νομιμότητας των συγκεκριμένων πραγματοποιηθεισών δαπανών ως προς τις εγκεκριμένες δαπάνες
- διαπιστώνεται η ορθή κατανομή των δαπανών στις αντίστοιχες Κατηγορίες Δαπανών και ανά ποσοτικό στοιχείο, καθώς και η τήρηση των ορίων
- επιβεβαιώνεται το εύλογο του κόστους των υποβληθεισών δαπανών
- γίνεται έλεγχος των πρωτότυπων παραστατικών έκδοσης και εξόφλησης των δαπανών, των πρωτότυπων λοιπών δικαιολογητικών (κατά την τελική επαλήθευση)
- ελέγχονται επίσης και αντίστοιχα τηρούμενα στοιχεία από τις λογιστικές εγγραφές των πράξεων ανάλογα με την τηρούμενη κατηγορία λογιστικών βιβλίων για να επιβεβαιωθεί η ορθή εκτέλεση του οικονομικού αντικειμένου (π.χ. βιβλία εσόδων-εξόδων, καρτέλες προμηθευτών, ημερολόγια κ.λπ.).
- Διαπιστώνεται η υλοποίηση δράσης ή δαπάνης που αφορά στο κριτήριο Β7 - Συνέπεια με την Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027 (κατά την τελική επαλήθευση και εφόσον το κριτήριο έλαβε βαθμολογία κατά την αξιολόγηση). Η μη υλοποίηση/αντικατάσταση δράσης ή δαπάνης που αφορά στο κριτήριο Β7, η οποία έλαβε βαθμολογία κατά την αξιολόγηση απαιτείται να αναβαθμολογηθεί. Εάν μετά την αναβαθμολόγηση η συνολική βαθμολογία πέσει κάτω από το κατώφλι 75 ή αν αλλάζει η συγκριτική κατάταξη και είναι κάτω από τη βάση πρόκρισης, η πράξη απεντάσσεται.

Σε κάθε περίπτωση οποιαδήποτε περικοπή δαπάνης θα πρέπει να είναι πλήρως και επαρκώς αιτιολογημένη από το Όργανο Επαλήθευσης – Πιστοποίησης.

Τα παραδοτέα καθώς και τα απαιτούμενα παραστατικά και στοιχεία τεκμηρίωσης αναφέρονται αναλυτικά στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ της παρούσας Πρόσκλησης.

Το όργανο επαλήθευσης διενεργεί τον έλεγχο επαλήθευσης/πιστοποίησης του αιτήματος και σε περίπτωση που, εντοπιστούν εκκρεμότητες/ελλείψεις ενημερώνει τη δικαιούχο μέσω διακριτής καρτέλας «Επικοινωνία» στο ΟΠΣΚΕ. Κατά τη δημιουργία της επικοινωνίας αποστέλλεται ενημερωτικό e-mail και δημιουργείται σχετική ειδοποίηση (Notification) στον Συντονιστή. Η δικαιούχος έχει πρόσβαση στις επικοινωνίες μέσω της ενότητας «Οι Επικοινωνίες μου» στο ΟΠΣΚΕ όπου μπορεί να τις προβάλλει μόνο για ανάγνωση. Η δικαιούχος μέσω του Συντονιστή και του Οικονομικού Υπεύθυνου της καλείται να ανταποκριθεί και να καλύψει τα ζητούμενα σε εύλογο χρονικό διάστημα μέσω της ενότητας «Τα Δικαιολογητικά Δικαιούχου μου», με την διαδικασία της προσθήκης, επιλέγοντας από την αναδυόμενη λίστα του πεδίου «Τύπος Δικαιολογητικού» τον κατάλληλο.

Μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου και κατόπιν κάλυψης ή μη, από το δικαιούχο τυχόν εντοπισμένων εκκρεμοτήτων και ελλείψεων, ολοκληρώνεται σε εύλογο χρονικό διάστημα από την

ειδοποίηση κάλυψης των ελλείψεων, η επαλήθευση – πιστοποίηση με τη σύνταξη της σχετικής έκθεσης.

Η επαλήθευση-πιστοποίηση διακρίνεται σε διοικητική και επιτόπια.

- Η **διοικητική** επαλήθευση διενεργείται υποχρεωτικά στις περιπτώσεις υποβολής Αιτημάτων Ενδιάμεσης Επαλήθευσης – Πιστοποίησης με δαπάνες που ανέρχονται κατ' ανώτατο στο 80% της συνολικά επιχορηγούμενης δαπάνης και όχι μικρότερο του 20%.

- Η **επιτόπια** επαλήθευση διενεργείται υποχρεωτικά στην ολοκλήρωση του έργου (αίτημα τελικής επαλήθευσης – πιστοποίησης) με βάση τις διαδικασίες ελέγχου του ΕΦΕΠΑΕ και θα περιλαμβάνει έλεγχο του οικονομικού και του φυσικού αντικειμένου του έργου στο σύνολό του, καθώς και επίλυση θεμάτων που προέκυψαν σε τυχόν προηγηθείσα διοικητική επαλήθευση.

  Στην περίπτωση που η πιστοποιηθείσα δαπάνη για το σύνολο του έργου είναι τελικά μικρότερη της εγκριθείσας, η δημόσια χρηματοδότηση θα υπολογισθεί επί του πραγματοποιηθέντος και πιστοποιηθέντος κόστους του έργου, με ελάχιστο όριο επένδυσης το κατώτατο όριο, όπως περιγράφεται στο Κεφάλαιο 7.

  Στο στάδιο της τελικής πιστοποίησης οριστικοποιείται το τελικό επιλέξιμο προς χρηματοδότηση κόστος του έργου (όπως και του ποσού των έμμεσων δαπανών σε ποσοστό 7%), καθώς και η αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση, συμπεριλαμβανομένου και του παρακάτω στόχου:

  <u>Bonus ταχείας υλοποίησης επενδυτικού σχεδίου:</u>
  Για την προαγωγή της ταχείας υλοποίησης των εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων με συνεπακόλουθο στόχο πολιτικής την ταχεία απορρόφηση των πόρων της Δράσης, **θεσπίζεται bonus επιπρόσθετου ποσοστού δημόσιας χρηματοδότησης (5%)** στην περίπτωση που ο Δικαιούχος υποβάλει Αίτημα (ή αιτήματα) Καταβολής Ενίσχυσης (ΑΚΕ) που θα περιλαμβάνει/ουν επιλέξιμες δαπάνες υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της Πράξης σε ποσοστό τουλάχιστον 80% του Π/Υ έγκρισης, εντός 9 μηνών από την ημερομηνία ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης. Συνεπώς, ο δυνητικός δικαιούχος επιλέγει, εφόσον το επιθυμεί, κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης το προσαυξημένο ποσοστό δημόσιας επιχορήγησης (bonus ταχείας υλοποίησης) με το οποίο θα γίνει ο υπολογισμός της εγκριθείσας Δ.Δ. κατά την ένταξη στη Δράση, ενώ ο έλεγχος επίτευξης ή όχι της συγκεκριμένης προϋπόθεσης θα γίνει από τον ΕΦ κατά το στάδιο υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου. Μετά τον έλεγχο της επίτευξης του συγκεκριμένου στόχου και κατά το στάδιο της τελικής πιστοποίησης προσδιορίζεται το τελικό επιλέξιμο προς χρηματοδότηση κόστος της πράξης καθώς και η αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση και εφόσον απαιτείται αναζητούνται ποσά (για όσους δεν επιτυγχάνουν τον στόχο) ως αχρεωστήτως καταβληθέντα, με τις αντίστοιχες διαδικασίες δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης. Σημειώνεται επιπροσθέτως, ότι αν σε οποιοδήποτε στάδιο επαλήθευσης (διοικητική/ενδιάμεση ή επιτόπια/τελική) διαπιστωθεί αδυναμία επίτευξης του δηλωθέντος κατά την αίτηση στόχου ταχείας υλοποίησης με το επαυξημένο ποσοστό δημόσιας χρηματοδότησης 55%, τότε για την οριστικοποίηση των επόμενων επαληθεύσεων/ πιστοποιήσεων (διοικητικών ή επιτόπιων) **είναι απαραίτητο να προηγείται στο ΟΠΣΚΕ η τροποποίηση του ποσοστού δημόσιας χρηματοδότησης από 55% σε 50%.**

Ο ΕΦΕΠΑΕ προκειμένου η επιχείρηση να είναι κατάλληλα προετοιμασμένη κατά την ημερομηνία της επαλήθευσης, αποστέλλει σχετικό έγγραφο ειδοποίησης πριν την ακριβή ημερομηνία της επαλήθευσης και κατόπιν συνεννόησης με την επιχείρηση.

Ο δικαιούχος θα πρέπει να διευκολύνει τα στελέχη του οργάνου διενέργειας της επαλήθευσης και να τηρεί τις οδηγίες που αυτά θα της υποδεικνύουν καθώς και τις ημερομηνίες αποστολής των εκκρεμοτήτων που διαπιστώθηκαν κατά την επιτόπου επαλήθευση.

Η παρουσία του Υπευθύνου Έργου εκ μέρους του δικαιούχου καθ' όλη τη διάρκεια της επιτόπιας επαλήθευσης – πιστοποίησης είναι υποχρεωτική και αποτελεί κατά βάση προϋπόθεση για την ομαλή διεξαγωγή της επαλήθευσης.

Επισημαίνονται τα ακόλουθα :

- Στην περίπτωση που δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα Αίτημα Τελικής Επαλήθευσης - Πιστοποίησης, ο ΕΦΕΠΑΕ υποχρεούται στη διενέργεια αυτεπάγγελτης επιτόπιας επαλήθευσης εντός 90 ημερολογιακών ημερών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής, εφόσον έχει προηγηθεί εκταμίευση επιχορήγησης.
- Επενδυτικά σχέδια που δεν υποβάλλουν αίτημα τελικής επαλήθευσης εντός 90 ημερολογιακών ημερών ή υποβάλλον μετά το πέρας των 90 ημερολογιακών ημερών από την τυπική ημερομηνία λήξης τους και δεν έχουν λάβει καμία ενίσχυση, απεντάσσονται, κατόπιν σχετικής εισήγησης του ΕΦΕΠΑΕ προς την **αρμόδια μονάδα παρακολούθησης της ΕΥΔ**.
- Κατά τον αυτεπάγγελτο επιτόπιο έλεγχο ελέγχονται για πιστοποίηση μόνο δαπάνες οι οποίες περιλήφθηκαν σε αίτημα ενδιάμεσης επαλήθευσης. Σε περίπτωση που οι δαπάνες αυτές δεν καλύπτουν τα ελάχιστα όρια του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού που ορίζεται στην παρούσα πρόσκληση, ο ΕΦ εκκινεί τις διαδικασίες για την ανάκληση της απόφασης ένταξης του έργου και την ανάκτηση της επιχορήγησης που έχει καταβληθεί, χωρίς να απαιτείται η διενέργεια επιτόπιας επαλήθευσης.

Στην περίπτωση που δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα Αίτημα Τελικής Επαλήθευσης - Πιστοποίησης, ο ΕΦ υποχρεούται στη διενέργεια αυτεπάγγελτης επιτόπιας επαλήθευσης εντός ενενήντα (90) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής, εφόσον έχει προηγηθεί εκταμίευση επιχορήγησης. Εφόσον δεν έχει προηγηθεί Αίτημα Επαλήθευσης - Πιστοποίησης και δεν έχει προηγηθεί εκταμίευση επιχορήγησης ο ΕΦΕΠΑΕ προσκομίζει άμεσα και με σχετική εισήγηση το θέμα στην **αρμόδια Μονάδα Παρακολούθησης της ΕΥΔ**, προκειμένου η τελευταία να γνωμοδοτήσει για την απένταξη ή μη του έργου.

Γ) Παραλαβή αποτελεσμάτων επαλήθευσης - αντιρρήσεις δικαιούχου

Η συνταχθείσα από το όργανο διενέργειας της επαλήθευσης Έκθεση Επαλήθευσης, υποβάλλεται για έγκριση (αποδοχή των αποτελεσμάτων) από ιεραρχικά ανώτερο και διαφορετικό όργανο. Σε περίπτωση διαφωνίας με (ή λάθους σε) πεδία της Έκθεσης Επαλήθευσης, παρέχεται η δυνατότητα να εκτελεστούν οι όποιες διορθώσεις σε αυτή, από το αρμόδιο όργανο με την αντίστοιχη τεκμηρίωση.

Με την οριστικοποίηση της έκθεσης πιστοποίησης:

- ο δικαιούχος της Δράσης ενημερώνεται μέσω ΟΠΣΚΕ για τα αποτελέσματα της πιστοποίησης με την αποστολή ειδοποίησης μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ειδικότερα στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας (όπου εμφανίζεται), καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει.
- με την αποδοχή των αποτελεσμάτων της πιστοποίησης ο δικαιούχος της πράξης στερείται του δικαιώματος υποβολής αντιρρήσεων, αποκτά δικαίωμα λήψης δημόσιας χρηματοδότησης και

καλείται να υποβάλλει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την καταβολή της επιχορήγησης. Με την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων επαλήθευσης/πιστοποίησης και την μη αποδοχή του πορίσματος, παρέχεται το δικαίωμα στο δικαιούχο της πράξης να ασκήσει αντιρρήσεις».

Ο τρόπος καθώς και η αποκλειστική προθεσμία εντός της οποίας μπορεί να ασκηθεί το δικαίωμα αυτό, το όργανο εξέτασης καθώς και η χρονική προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να εκδίδεται θετική ή απορριπτική απόφαση προσδιορίζονται στην Κοινή Υπουργική Απόφαση για το Σύστημα Δημοσιονομικών Διορθώσεων και τις Διαδικασίες Ανάκτησης Αχρεωστήτων ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του Κρατικού Προϋπολογισμού για την υλοποίηση Προγραμμάτων Συγχρηματοδοτούμενων του 2021-2027, σύμφωνα με το αρ. 42 του Ν. 4914/2022. Στην περίπτωση που κατά την επαλήθευση/πιστοποίηση διαπιστώνεται παρατυπία, αυτή αναφέρεται στη σχετική Έκθεση Επαλήθευσης που συμπληρώνεται από τον ΕΦΕΠΑΕ με κατάλληλη τεκμηρίωση και αναφορά των διατάξεων που παραβιάστηκαν. Ο δικαιούχος μέσω του δηλωθέντος συντονιστή του δύναται να υποβάλει μέσω του ΟΠΣΚΕ τις αντιρρήσεις του, **εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών** από την **από την επομένη της ηλεκτρονικής κοινοποίησης της έκθεσης**, ηλεκτρονικά μέσω ΟΠΣΚΕ επισυνάπτοντας τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τα αναφερόμενα στις αντιρρήσεις κατά την κρίση του Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής και εξέτασης αντιρρήσεων, επικαιροποιείται ή συμπληρώνεται, αν απαιτείται, η απόφαση έγκρισης των αποτελεσμάτων επαλήθευσης/πιστοποίησης. Τα αποτελέσματα εξέτασης των αντιρρήσεων αποστέλλονται στους δικαιούχους της Δράσης μέσω του ΟΠΣΚΕ.
Το Αίτημα Επαλήθευσης, η Έκθεση Επαλήθευσης, η Πιστοποίησή της και όλο το υλικό της υποβληθείσας αντίρρησης, τηρούνται στο Φάκελο της Πράξης.

11.2 ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Για τις εξοφλήσεις των δαπανών που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο ενός επενδυτικού σχεδίου, θα λαμβάνονται κάθε φορά υπόψη τα οριζόμενα στις εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές και κανονιστικές πράξεις που ρυθμίζουν το πλαίσιο πραγματοποίησης συναλλαγών επί φορολογητέων πράξεων και θέσπισης τυχόν περιορισμών σε αυτές.

Για να είναι επιλέξιμες οι δαπάνες θα πρέπει να αποτελούν επενδυτικές δαπάνες σε συνάφεια με τα άρθρα 22 & 23 του ΚΦΕ (Ν. 4172/2013, Ν. 4446/2016, Ν.4646/2019, ΠΟΛ. 1216/01.10.2014, ΠΟΛ.1079/06.04.2015, ΠΟΛ.1061/12.04.2017, ΠΟΛ.2109/21.05.2021) και η εξόφλησή τους να γίνεται - ώστε εξασφαλίζεται επαρκής διαδρομή ελέγχου - με τους ακόλουθους αποδεκτούς τρόπους:

- Κάθε είδους δαπάνη που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας πεντακοσίων (500€) και κάτω (χωρίς ΦΠΑ), μπορεί να εξοφλείται και δίχως τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής, δηλαδή με μετρητά.
- Κάθε είδους δαπάνη που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας άνω των πεντακοσίων (500€) (χωρίς ΦΠΑ), θα πρέπει η τμηματική ή ολική εξόφληση της, να γίνει με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής.
- Σε περίπτωση τροποποίησης του ανωτέρου πλαφόν του ποσού των πεντακοσίων (500€) για χρήση μετρητών σε συναλλαγές τότε θα ισχύει αυτό που θα ορίζεται στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο κατά την ημερομηνία της συναλλαγής.

Ως τραπεζικό μέσο πληρωμής, προκειμένου για την εφαρμογή των ανωτέρω, νοείται:
- Η κατάθεση σε τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή, είτε με μετρητά είτε με μεταφορά μεταξύ λογαριασμών (έμβασμα, ηλεκτρονικό ή μη).
- Η χρήση χρεωστικών ή πιστωτικών καρτών της επιχείρησης που πραγματοποιεί την πληρωμή ή/και όποιας άλλης κάρτας συνδέεται με ονομαστικό ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών του

λήπτη της ενίσχυσης (Δικαιούχου) που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών του Ν. 3862/2010 (ήτοι, Πιστωτικό Ίδρυμα, Ίδρυμα Ηλεκτρονικού Χρήματος ή Ίδρυμα Πληρωμών).
- Η έκδοση επιταγής της επιχείρησης ή η έκδοση τραπεζικής επιταγής από νόμιμα λειτουργούσα στην Ελλάδα τράπεζα.
- Η χρήση ταχυδρομικής επιταγής – ταχυπληρωμής (έως του ορίου που επιτρέπεται από τα ΕΛΤΑ). Επισημαίνεται ότι η επιβάρυνση για την έκδοση της ταχυδρομικής επιταγής δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη.
- Η καταβολή σε ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών του προμηθευτή, που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών του Ν. 3862/2010 (ήτοι, Πιστωτικό Ίδρυμα, Ίδρυμα Πληρωμών ή Ίδρυμα Ηλεκτρονικού Χρήματος), είτε με μετρητά, είτε με μεταφορά μεταξύ λογαριασμών πληρωμών (μεταφορά εντός του ίδιου Ιδρύματος ή έμβασμα).

Σε περίπτωση που καταβάλλονται **προκαταβολές** έναντι της αξίας του προς αγορά αγαθού ή υπηρεσίας ή όταν πραγματοποιούνται τμηματικές καταβολές που αφορούν αγορά αγαθού ή λήψη υπηρεσίας καθαρής αξίας άνω των 500€, απαιτείται η χρήση τραπεζικού μέσου, ανεξαρτήτως του ποσού της κάθε τμηματικής καταβολής ή προκαταβολής.

<u>Αποδεκτοί τρόποι εξόφλησης και απαιτούμενα στοιχεία και δικαιολογητικά για συναλλαγές που εξοφλούνται μέσω τραπεζικού μέσου πληρωμής, είναι:</u>

- Έκδοση επιταγής από τον εταιρικό λογαριασμό του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) προς τον προμηθευτή, που πρέπει να έχει εξοφληθεί σε χρόνο προγενέστερο της ημερομηνίας πιστοποίησης της δαπάνης. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται: (α) τα σχετικά με την εκδοθείσα τραπεζική επιταγή έντυπα κίνησης των επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών (extrait) της επιχορηγούμενης επιχείρησης ή βεβαίωση της τράπεζας ότι έχει εξοφληθεί η επιταγή (αριθμός επιταγής-ημερομηνία-ποσό-αποδέκτης) (β) φωτοαντίγραφο του σώματος της επιταγής και (γ) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Κατάθεση μετρητών στον τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή ή σε ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών του προμηθευτή που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών του Ν.3862/2010 (ήτοι Ίδρυμα Ηλεκτρονικού Χρήματος ή Ίδρυμα Πληρωμών), από τον λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχο). Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται: (α) το αντίγραφο κατάθεσης του ποσού στον τραπεζικό λογαριασμό ή στον λογαριασμό πληρωμών που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών από το οποίο θα προκύπτει ως δικαιούχος του λογαριασμού ο προμηθευτής των αγαθών και υπηρεσιών προς τον λήπτη της Ενίσχυσης (δικαιούχο) και ο καταθέτης – επενδυτής και (β) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Μεταφορά από τον εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό ή τον ταυτοποιημένο επαγγελματικό λογαριασμό πληρωμών του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών σε εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό ή σε επαγγελματικό λογαριασμό πληρωμών του προμηθευτή που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται: (α) αντίγραφο του εγγράφου της τράπεζας ή του Παρόχου Υπηρεσιών Πληρωμών για μεταφορά χρημάτων από το οποίο θα προκύπτουν τα στοιχεία των λογαριασμών δικαιούχου και προμηθευτή (β) τα σχετικά έντυπα κίνησης των επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών ή των επαγγελματικών λογαριασμών πληρωμών (extrait) της επιχορηγούμενης επιχείρησης και (γ) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Έκδοση Τραπεζικής Επιταγής από τον λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) προς τον προμηθευτή. Πρόκειται για επιταγές που εκδίδονται από νόμιμα λειτουργούσα στην Ελλάδα τράπεζα, είτε με αντίστοιχη κατάθεση μετρητών στην τράπεζα από το δικαιούχο, είτε με χρέωση του εταιρικού τραπεζικού λογαριασμού του δικαιούχου. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται: (α) αντίγραφο του σώματος της αντίστοιχης επιταγής, (β) σε περίπτωση έκδοσης της επιταγής με χρέωση του εταιρικού τραπεζικού λογαριασμού του δικαιούχου της ενίσχυσης, το έντυπο

κίνησης του τραπεζικού λογαριασμού (extrait) του λήπτη της ενίσχυσης και (γ) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).

- Ηλεκτρονική συναλλαγή (κίνηση web-banking ή κίνηση μεταφοράς μέσω web από και προς ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών). Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτούνται: (α) έντυπο κίνησης του εταιρικού λογαριασμού (extrait) που τηρείται σε Τράπεζα ή σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου),(β) αντίγραφο της ηλεκτρονικής συναλλαγής από το οποίο θα προκύπτει ο λήπτης του ποσού πληρωμής, δηλαδή ο προμηθευτής των αγαθών και υπηρεσιών και ο πληρωτής/καταθέτης, δηλαδή ο δικαιούχος της ενίσχυσης και (γ) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Εξόφληση μέσω κάρτας πληρωμών (χρεωστικής, πιστωτικής, προπληρωμένης). Προϋπόθεση για την πιστοποίηση της πληρωμής είναι η κάρτα να έχει εκδοθεί στο όνομα του δικαιούχου της ενίσχυσης (εταιρικής σε περίπτωση Νομικού Προσώπου), είτε να συνδέεται απαραιτήτως με λογαριασμό πληρωμών που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών στο όνομα του δικαιούχου της ενίσχυσης, δηλαδή του επιχειρηματία μόνο στην περίπτωση των ατομικών επιχειρήσεων και οπωσδήποτε εταιρική σε περίπτωση που ο δικαιούχος της ενίσχυσης είναι εταιρεία. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να υπάρχει επαρκής διαδρομή ελέγχου, δηλαδή να αποδεικνύεται η αγορά των αντίστοιχων αγαθών/υπηρεσιών και η χρέωση της κάρτας του Δικαιούχου (ανεξάρτητα εάν η συναλλαγή αυτή πραγματοποιείται με δόσεις ή με εφάπαξ καταβολή). Για την πιστοποίηση απαιτούνται: (α) αντίγραφο κίνησης κάρτας ή λογαριασμού πληρωμών του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών που αποτυπώνει τις κινήσεις της κάρτας και στο οποίο να εμφανίζεται μία δόση ή η εφάπαξ καταβολή για τη συναλλαγή και (β) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50). Επισημαίνεται ότι ο δικαιούχος θα πρέπει να είναι ο κύριος κάτοχος της κάρτας.
- Έκδοση ταχυδρομικής επιταγής - ταχυπληρωμής με κατάθεση μετρητών του λήπτη της ενίσχυσης (Δικαιούχου) στα ΕΛΤΑ για εξόφληση του προμηθευτή, σε χρόνο προγενέστερο της ημερομηνίας πιστοποίησης της δαπάνης. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται: (α) αποδεικτικά έκδοσης και είσπραξης της ταχυδρομικής επιταγής, όπου θα αναγράφονται τα στοιχεία του Δικαιούχου και του προμηθευτή και (β) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).

Διευκρινίζεται ότι η υποχρέωση προσκόμισης του ως άνω δικαιολογητικού με τίτλο «αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50)» ισχύει μόνο για τους δικαιούχους που τηρούν Διπλογραφικό λογιστικό σύστημα (πρώην βιβλία Γ΄ κατηγορίας).

Στις περιπτώσεις όπου από τα ως άνω περιγραφόμενα στοιχεία και δικαιολογητικά για τις εξοφλήσεις με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής, δεν προκύπτουν εμφανώς τα στοιχεία των αντισυμβαλλομένων ή για εξοφλήσεις δαπανών ειδικού τύπου δύναται να ζητείται επιπλέον απόδειξη είσπραξης ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας π.χ. βεβαίωση προμηθευτή περί εξόφλησης της συναλλαγής.

Σε περίπτωση εξόφλησης παραστατικού μέσω μετρητών (καθαρής αξίας έως και 500€ ή όπως εκάστοτε ισχύει) τα απαιτούμενα στοιχεία και δικαιολογητικά για τις συναλλαγές αυτές είναι (εκτός του τιμολογίου αγοράς αγαθών ή παροχής υπηρεσιών): απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας π.χ. βεβαίωση προμηθευτή περί εξόφλησης της συναλλαγής ή σχετική αναγραφή στο εν λόγω τιμολόγιο/παραστατικό ότι εξοφλήθηκε τοις μετρητοίς και με σφραγίδα του προμηθευτή εφόσον το τιμολόγιο/παραστατικό είναι χειρόγραφο.

Το σύνολο των ως άνω συναλλαγών πρέπει να συνοδεύεται από τις κατά περίπτωση και σύμφωνα με την τηρούμενη κατηγορία λογιστικών βιβλίων της επιχείρησης (Απλογραφικά ή Διπλογραφικά), λογιστικές καταχωρήσεις βάσει των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων (Ν. 4308/2014).

Στην περίπτωση τήρησης απλογραφικών λογιστικών βιβλίων (χειρόγραφη ή μηχανογραφική τήρηση) πρέπει να προσκομιστούν αντίγραφα των λογιστικών καταχωρήσεων των

παραστατικών/στοιχείων του επιχειρηματικού σχεδίου (π.χ. τιμολογίων, τιμολογίων παροχής υπηρεσιών, κ.λπ.) στο βιβλίο εσόδων-εξόδων της επιχείρησης.
Στην περίπτωση τήρησης διπλογραφικών λογιστικών βιβλίων πρέπει να προσκομιστούν αντίγραφα των λογιστικών καταχωρήσεων των παραστατικών τιμολόγησης και εξόφλησης των δαπανών της επένδυσης στο γενικό ημερολόγιο, καθώς και τα αναλυτικά καθολικά προμηθευτών.

Γενικές επισημάνσεις:

Σε κάθε περίπτωση η ΕΥΔ/ΕΦΕΠΑΕ έχει το δικαίωμα να ζητήσει την προσκόμιση οποιουδήποτε συμπληρωματικού εγγράφου ή λογιστικού στοιχείου κρίνει σκόπιμο, προκειμένου να εξασφαλίσει τη νομιμότητα και κανονικότητα των υποβληθεισών δαπανών και την ύπαρξη επαρκούς διαδρομής ελέγχου.

- Το σύνολο των πιστοποιημένων δαπανών θα πρέπει να έχει πλήρως εξοφληθεί μέχρι την τυπική ημερομηνία λήξης του έργου (ημερομηνία ολοκλήρωσης φυσικού και οικονομικού αντικειμένου).
- Οι δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου είναι επιλέξιμες εφόσον συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις της εφαρμοστέας φορολογικής και εργατικής νομοθεσίας.
- Ο δικαιούχος υποχρεούται στην τήρηση ξεχωριστής λογιστικής μερίδας για την πράξη στην οποία θα καταχωρίζονται όλες οι σχετικές δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου. Σε περίπτωση μη τήρησης ξεχωριστής λογιστικής μερίδας θα πρέπει να είναι διακριτό το σύνολο των δαπανών της επιχορηγούμενης επένδυσης.
- Δεν επιτρέπεται κατακερματισμός της δαπάνης που οδηγεί σε αποφυγή των υποχρεώσεων για τους αποδεκτούς τρόπους εξόφλησης (δηλαδή δεν επιτρέπεται τμηματική έκδοση ή και πληρωμή τιμολογίου με σκοπό την εξόφληση των δαπανών αυτών με μετρητά).
- Όλες οι εταιρείες-προμηθευτές της επιχείρησης για τις δαπάνες του προγράμματος θα πρέπει να τηρούν εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό. Σε περίπτωση καταθέσεων αυτές θα πρέπει να γίνονται στον εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό των προμηθευτών και όχι στον προσωπικό λογαριασμό (εξαιρούνται οι προμηθευτές που είναι ατομικές επιχειρήσεις), άλλως δεν θα πιστοποιούνται οι εν λόγω δαπάνες.
- Δεν είναι επιτρεπτή η εξόφληση του προμηθευτή μέσω λογαριασμών και παραστατικών των εταίρων/μετόχων της επιχείρησης.
- Δεν γίνεται δεκτή εξόφληση δαπανών με τη χρήση επιταγών τρίτων.
- Δεν είναι επιλέξιμοι οι χρεωστικοί τόκοι, οι προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, τα έξοδα συναλλάγματος και οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές καθώς και τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα του δικαιούχου. Επίσης, οι δαπάνες για πρόστιμα, προσαυξήσεις, χρηματικές ποινές και έξοδα για την επίλυση διαφορών δεν είναι επιλέξιμες.
- Για να είναι επιλέξιμες οι δαπάνες της κατηγορίας εξοπλισμού θα πρέπει τα επιχορηγούμενα πάγια (υλικά και άυλα) να έχουν καταχωρηθεί στο μητρώο παγίων της επιχείρησης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα.
- Ο Δικαιούχος μπορεί να λαμβάνει ηλεκτρονικά τιμολόγια. Ηλεκτρονικό τιμολόγιο είναι οποιοδήποτε τιμολόγιο περιέχει τις πληροφορίες που απαιτούνται από τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ν. 4308/2014) και το οποίο έχει εκδοθεί και ληφθεί σε ηλεκτρονική μορφή. Για τους σκοπούς πιστοποίησης των δαπανών της επένδυσης, τα ηλεκτρονικά τιμολόγια θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να εκτυπώνονται.
- Σε περίπτωση προμήθειας εξοπλισμού από το εξωτερικό, το προτιμολόγιο (Proforma Invoice) δύναται να γίνει αποδεκτό σε ενδιάμεση επαλήθευση για πιστοποίηση χωρίς τα συνοδευτικά παραστατικά διακίνησης. Τα σχετικά παραστατικά διακίνησης του εξοπλισμού θα πρέπει να προσκομιστούν το αργότερο κατά το στάδιο της τελικής επαλήθευσης. Σε διαφορετική περίπτωση ο ΕΦ/ΕΥΔ θα προβαίνει σε δημοσιονομική διόρθωση και σε ανάκτηση του αναλογούντος ποσού.

Η ΕΥΔ /ΕΦΕΠΑΕ έχει το δικαίωμα περικοπής εγκεκριμένων δαπανών κατά την πιστοποίηση τους, με σχετική αιτιολόγηση, αν αυτές δεν εξυπηρετούν τη σκοπιμότητα του επενδυτικού σχεδίου ή δεν κριθούν εύλογες ως προς το κόστος τους και την τιμολογηθείσα αξία.

11.3 ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Η δημόσια χρηματοδότηση που αναλογεί στους δικαιούχους καταβάλλεται από τον ΕΦ. Ο χρόνος καταβολής της δημόσιας χρηματοδότησης επηρεάζεται από την άμεση διαθεσιμότητα ή μη των αντίστοιχων πιστώσεων.
Η δημόσια χρηματοδότηση καταβάλλεται απευθείας στον φορέα του επενδυτικού σχεδίου και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή της σε τρίτους. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η εκχώρηση της δημόσιας χρηματοδότησης σε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα για την παροχή δανείου που θα αντιστοιχεί σε μέρος ή στο σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση της επένδυσης. Σε αυτές τις περιπτώσεις η καταβολή της δημόσιας χρηματοδότησης γίνεται απευθείας στο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα με το οποίο έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης, για το ισόποσο τμήμα του βραχυπρόθεσμου αυτού δανείου. Στις περιπτώσεις εκχώρησης, ο δικαιούχος είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει τη σύμβαση εκχώρησης με το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα στον αρμόδιο ΕΦΕΠΑΕ.

Α) Προκαταβολή (δυνητική)

Μετά την εγκριτική απόφαση, είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής, **μέχρι το 40%** της δημόσιας χρηματοδότησης, εφόσον ο δικαιούχος προσκομίσει ισόποση Εγγυητική Επιστολή προκαταβολής από αναγνωρισμένο προς τούτο ίδρυμα. Η Εγγυητική Επιστολή προκαταβολής εκδίδεται υπέρ του ΕΦ με διάρκεια ισχύος αορίστου χρόνου. Αποτελεί ευθύνη του ΕΦ να εξασφαλίζει ότι η κατά τα ανωτέρω προσκομισθείσα από δικαιούχο εγγυητική επιστολή είναι έγκυρη και παραμένει σε ισχύ καθόλη τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσής του.

Το αίτημα προκαταβολής, το οποίο δε θα υπερβαίνει το προαναφερθέν ποσοστό, υποβάλλεται μέσω ΟΠΣΚΕ και πρέπει να προηγείται χρονικά του πρώτου αιτήματος επαλήθευσης.

Η εγγυητική επιστολή προκαταβολής δύναται, έπειτα από αίτημα του δικαιούχου, να απομειώνεται σταδιακά με βάση ισόποσο συμψηφισμό της με αναλογούσα σε πραγματοποιηθείσες και πιστοποιηθείσες δαπάνες του έργου δημόσια χρηματοδότηση και επιστρέφεται στο δικαιούχο μετά τον πλήρη συμψηφισμό της ως ανωτέρω.

Παρέχεται η δυνατότητα/επιλογή σε δικαιούχο που έλαβε προκαταβολή έναντι Εγγυητικής Επιστολής, όταν ελεγχθούν και πιστοποιηθούν δαπάνες του έργου του, να ζητήσει εκ νέου προκαταβολή πρόσθετης δημόσιας επιχορήγησης. Εφόσον ο δικαιούχος επιλέξει αυτό να γίνει με διατήρηση της υπάρχουσας Εγγυητικής Επιστολής, απαιτείται η επιστολή να έχει κατάλληλα διατυπωμένο περιεχόμενο και να επαρκεί ως προς το ποσό/ύψος της.
Σε κάθε περίπτωση, η συνολική προκαταβολικά ληφθείσα δημόσια χρηματοδότηση δεν μπορεί να υπερβαίνει το 40% της εγκεκριμένης.
Η προκαταβολή θα πρέπει να καλύπτεται από τις δαπάνες που καταβάλλονται από το δικαιούχο στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου και να δικαιολογούνται με εξοφλημένα τιμολόγια ή λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας το αργότερο εντός τριών ετών από το έτος καταβολής της προκαταβολής ή την 31η Δεκεμβρίου 2030, όποια ημερομηνία είναι προγενέστερη. Σε αντίθετη περίπτωση, δεν είναι επιλέξιμη η προκαταβολή κατά το μέρος που δεν έχει καλυφθεί από πραγματικές πληρωμές του δικαιούχου.

Β) Ενδιάμεση/σες καταβολή/λες

Καταβάλλονται έπειτα από προαιρετική υποβολή σχετικού Αιτήματος Επαλήθευσης - Πιστοποίησης από πλευράς δικαιούχου και πιστοποίηση φυσικού και οικονομικού αντικειμένου, όπου και προσδιορίζεται το ύψος των επιλέξιμων δαπανών του έργου μέχρι τη στιγμή της υποβολής του Αιτήματος, και η αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση.
Σωρευτικά οι ενδιάμεσες καταβολές στον εκάστοτε Δικαιούχο δεν μπορούν να υπερβούν το 80% της εγκεκριμένης δημόσιας χρηματοδότησης.

Γ) Τελική Αποπληρωμή
Καταβάλλεται μετά την επιτόπια επαλήθευση της ολοκλήρωσης του έργου και την οριστική παραλαβή του. Για την καταβολή επιχορήγησης κατά τα ανωτέρω, απαιτείται η υποβολή από τον δικαιούχο των δικαιολογητικών σύμφωνα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI - «Δικαιολογητικά για την Καταβολή της Επιχορήγησης».
Με βάση τα παραπάνω, καταβάλλεται η ενίσχυση από τον ΕΦΕΠΑΕ στον δικαιούχο, κατόπιν προσκόμισης των απαιτούμενων δικαιολογητικών πληρωμής, συντάσσεται το Δελτίο Δήλωσης Δαπανών και το Δελτίο Επίτευξης Δεικτών και ενημερώνεται το ΟΠΣ.

12. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

Οι όροι υλοποίησης της πράξης όπως ορίζονται στην απόφαση ένταξης είναι ουσιώδεις και οποιαδήποτε μονομερής αλλαγή από τον δικαιούχο χωρίς προηγούμενη έγκριση από την αρμόδια διαχειριστική αρχή ή τον ΕΦ δύναται να έχει ως αποτέλεσμα τη διακοπή χρηματοδότησης της πράξης.. Οι πληρωμές του δικαιούχου που πραγματοποιούνται συνεπεία αυτής της αλλαγής, δεν είναι επιλέξιμες μέχρι την αναγνώρισή τους από την αρμόδια διαχειριστική αρχή ή τον ΕΦΕΠΑΕ.

Υποτροπή του δικαιούχου συνιστά βάσιμη αιτία ανάκλησης της απόφασης ένταξης της πράξης στο πρόγραμμα και μετακύλιση σε αυτόν των δημοσιονομικών επιπτώσεων.

Οι κυριότερες μορφές τροποποιήσεων είναι:
1. Τροποποίηση Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου (Φ.Ο.Α.).
2. Τροποποίηση έδρας.
3. Τροποποίηση τόπου εγκατάστασης της επένδυσης, εντός της ίδιας Περιφέρειας χρηματοδότησης του επενδυτικού σχεδίου.
4. Τροποποίηση επωνυμίας ή/και νομικής μορφής.
5. Τροποποίηση Νομίμου εκπροσώπου.
6. Τροποποίηση Υπεύθυνου έργου.
7. Τροποποίηση χρηματοδοτικού σχήματος, σε περίπτωση ενσωμάτωσης ή κατάργησης τραπεζικού δανεισμού.
8. Τροποποίηση ΚΑΔ επένδυσης (προσθήκη/αφαίρεση), εφόσον δεν αλλοιώνεται ο χαρακτήρας του επενδυτικού σχεδίου, όπως αυτό αξιολογήθηκε και εγκρίθηκε και οι τυχόν νέοι ΚΑΔ είναι επιλέξιμοι και συμβατοί με τις εγκεκριμένες δαπάνες.
9. Τροποποίηση/Μεταβολή Μετοχικής ή Εταιρικής Σύνθεσης
10. Τροποποίηση Χρηματοδοτικού Σχήματος που αφορά τρόπο κάλυψης ιδιωτικής συμμετοχής

Το αίτημα τροποποίησης **υποβάλλεται από τους δικαιούχους μέσω του δηλωθέντος Συντονιστή ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΚΕ**, σε ειδικά τυποποιημένη για το σκοπό αυτό φόρμα, συνοδευόμενο από τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τα αναφερόμενα στην εκάστοτε τροποποίηση (π.χ. νομιμοποιητικά έγγραφα, στοιχεία εκπροσώπησης, στοιχεία διαθεσιμότητας νέου τόπου εγκατάστασης, εκτυπώσεις μητρώων, κ.α.).

Τα Αιτήματα Τροποποίησης υποβάλλονται καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησής της επένδυσης μαζί με όλα τα κατά περίπτωση απαραίτητα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την αναγκαιότητα της σχετικής τροποποίησης και **το αργότερο μέχρι 30 ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήματος πιστοποίησης – επαλήθευσης**, όπως αυτή προκύπτει βάσει της Απόφασης Ένταξης, συμπεριλαμβανομένων των τυχόν παρατάσεων που έχουν εγκριθεί. Της παρούσας προθεσμίας – επισήμανσης εξαιρούνται αιτήματα που διαπιστώνεται κατά την επαλήθευση ότι πρέπει να υποβληθούν λόγω αναγκών τακτοποίησης της υλοποιηθείσας επένδυσης.

Σημειώνεται ότι δεν επιτρέπεται η αλλαγή του τόπου υλοποίησης της επένδυσης εκτός της εγκεκριμένης Κατηγορίας Περιφέρειας.

12.1 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ

Οι Τροποποιήσεις που χαρακτηρίζονται ως ήσσονος σημασίας, πραγματοποιούνται με ευθύνη των δικαιούχων μέσω ΟΠΣΚΕ σε όλη τη διάρκεια του έργου χωρίς αριθμητικό περιορισμό και παράλληλα με ανοιχτές ενέργειες στο ΟΠΣΚΕ (όπως ενέργειες του κυκλώματος Καταβολής Ενίσχυσης και Προκαταβολής).

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις χαρακτηρίζονται ως ήσσονος σημασίας και κοινοποιούνται με την ηλεκτρονική υποβολή ξεχωριστού αιτήματος τροποποίησης στο ΟΠΣΚΕ, σε ειδικά τυποποιημένη για το σκοπό αυτό φόρμα, συνοδευόμενο από τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τα αναφερόμενα στην εκάστοτε τροποποίηση με την προϋπόθεση ότι δεν επηρεάζουν την επιλεξιμότητα και τα κριτήρια ένταξης και βαθμολόγησης του επενδυτικού σχεδίου. Τέτοιες τροποποιήσεις είναι οι κάτωθι:

03. Αλλαγή Νόμιμου Εκπροσώπου (Κωδ. ΟΠΣΚΕ 03.)
04. Αλλαγή Υπεύθυνου Έργου (Κωδ.ΟΠΣΚΕ 04)
09. Παράταση Χρόνου Υλοποίησης Επενδυτικού Σχεδίου (Κωδ.ΟΠΣΚΕ 09)

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΜΕ ΔΙΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΠΕΔΙΩΝ ΤΟΥ ΟΠΣΚΕ

Στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου και εφόσον πραγματοποιείται μεταβολή των στοιχείων του δικαιούχου, για τα οποία το πληροφοριακό σύστημα επιτρέπει την αυτόματη ενημέρωση του μέσω διαλειτουργικότητας από άλλες βάσεις δεδομένων (πχ .gsis), η ενημέρωση θα διενεργείται μέσω αυτοματοποιημένης διαδικασίας του ΟΠΣΚΕ. Οι ακόλουθες αλλαγές αφορούν μεταβολή στοιχείων:

1. Μεταβολή επωνυμίας ή /και νομικής μορφής
2. Αλλαγή έδρας δικαιούχου. Επισημαίνεται πως σε περίπτωση που η μεταβολή έδρας συνεπάγεται και μεταβολή του τόπου εγκατάστασης της επένδυσης, τότε η τροποποίηση αυτή εντάσσεται στις μείζονος σημασίας.

Η αλλαγή Συντονιστή ΟΠΣΚΕ πραγματοποιείται μέσω του ΟΠΣΚΕ

12.2 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις χαρακτηρίζονται ως μείζονος σημασίας και κοινοποιούνται με την ηλεκτρονική υποβολή ξεχωριστού αιτήματος τροποποίησης στο ΟΠΣΚΕ, σε ειδικά τυποποιημένη για το σκοπό αυτό φόρμα, συνοδευόμενο από τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τα αναφερόμενα στην εκάστοτε τροποποίηση.

Αιτήματα τροποποίησης μείζονος σημασίας δεν είναι δυνατόν να υποβληθούν παράλληλα με άλλες ανοιχτές ενέργειες στο ΟΠΣΚΕ. Τέτοιες τροποποιήσεις είναι οι κάτωθι:
02. Μεταβολή Τόπου - ΚΑΔ Επένδυσης
05. Τροποποίηση/Μεταβολή Μετοχικής ή Εταιρικής Σύνθεσης
07. Τροποποίηση Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου (Φ.Ο.Α.)
10. Τροποποίηση Χρηματοδοτικού Σχήματος
11. Μεταβολή δικαιούχου λόγω επωνυμίας με αλλαγή ΑΦΜ

Κατά τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, επιτρέπονται **έως δύο (2) εγκεκριμένες τροποποιήσεις του οικονομικού και φυσικού αντικειμένου της επένδυσης (Φ.Ο.Α.)** του επενδυτικού σχεδίου, κατά τις οποίες:

- Δεν αυξάνεται ο εγκεκριμένος επιχορηγούμενος Π/Υ του επενδυτικού σχεδίου και επομένως δεν αυξάνεται η ενίσχυση (δημόσια δαπάνη) του δικαιούχου.
- Δεν μειώνεται ο εγκεκριμένος επιχορηγούμενος Π/Υ του επενδυτικού σχεδίου κάτω από το όριο των 100.000€.
- Δεν τροποποιούνται στοιχεία του φυσικού αντικειμένου, τα οποία επηρεάζουν τη φύση και τους στόχους του επενδυτικού σχεδίου και τους όρους και τις προϋποθέσεις για την ένταξη του έργου στο πρόγραμμα.
- Τηρούνται οι περιορισμοί στις κατηγορίες των επιλέξιμων δαπανών, όπου αυτοί προβλέπονται.

Σε υποβληθέν αίτημα τροποποίησης από τον δικαιούχο πρέπει να δικαιολογείται ειδικώς και επαρκώς η αναγκαιότητα της τροποποίησης, και γενική προϋπόθεση για να γίνει αποδεκτό είναι να τεκμηριώνεται η μη αλλοίωση των όρων/προϋποθέσεων και στόχων που έχουν τεθεί και εγκριθεί και να μην μεταβάλλεται η επιλεξιμότητα του επενδυτικού σχεδίου.

Αν κατά την τελική επαλήθευση/πιστοποίηση, διαπιστωθεί δαπάνη/ες εγκεκριμένη/ες σε λάθος κατηγορία, δεν απαιτείται υποβολή σχετικού αιτήματος τροποποίησης για αλλαγή της κατηγορίας, εξετάζεται στην τελική επαλήθευση και πιστοποιείται η δαπάνη, εφόσον διαπιστωθεί ότι τηρούνται τα μέγιστα ποσά των κατηγοριών δαπανών που ορίζονται στην Αναλυτική Πρόσκληση του Προγράμματος. Σε περίπτωση υπέρβασης των μέγιστων ποσών της κατηγορίας, στην οποία έπρεπε να έχει εγκριθεί η δαπάνη, τότε πραγματοποιούνται οι αναγκαίες περικοπές.

12.3 ΕΞΕΤΑΣΗ- ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

Τροποποιήσεις ως ανωτέρω εξετάζονται από τον ΕΦ και, κατόπιν κάλυψης από το δικαιούχο τυχόν εντοπισμένων εκκρεμοτήτων/ελλείψεων, εγκρίνονται ή απορρίπτονται και συντάσσεται η σχετική έκθεση στο ΟΠΣΚΕ.
Οι τροποποιήσεις, ωστόσο, που διαφοροποιούν ουσιωδώς τα κριτήρια επιλεξιμότητας και δύναται να έχουν ως αποτέλεσμα τη μη επιλεξιμότητα του επενδυτικού σχεδίου εξετάζονται από την **αρμόδια μονάδα παρακολούθησης της ΕΥΔ** του προγράμματος. Για αυτές, ο ΕΦΕΠΑΕ προσκομίζει άμεσα τη σχετική εισήγηση στην **αρμόδια μονάδα παρακολούθησης της ΕΥΔ** η οποία και γνωμοδοτεί για την τελική απόρριψη ή μη της τροποποίησης και την έκδοση σχετικής απόφασης.

Επισημαίνονται τα εξής :

- Αιτήματα τροποποίησης ΦΟΑ στα οποία περιλαμβάνεται η μείωση/μη υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου σε συνδυασμό με το οικονομικό αντικείμενο αυτού, **σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50% του αρχικά εγκεκριμένου επιχορηγούμενου Π/Υ ένταξης** με ελάχιστο κατώτατο όριο της υλοποιηθείσας επένδυσης το ποσό των 100.000€, δεν εξετάζονται και απορρίπτονται από τον ΕΦΕΠΑΕ.

- Αιτήματα τροποποίησης ΦΟΑ στα οποία περιλαμβάνεται η μείωση/μη υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου σε συνδυασμό με το οικονομικό αντικείμενο αυτού, **σε ποσοστό μικρότερο του 50% του αρχικά εγκεκριμένου επιχορηγούμενου Π/Υ ένταξης** με ελάχιστο κατώτατο όριο της υλοποιηθείσας επένδυσης το ποσό των 100.000€, εξετάζονται και εγκρίνονται ή απορρίπτονται από τον ΕΦΕΠΑΕ.

Σε κάθε περίπτωση, το πόρισμα της αξιολόγησης κοινοποιείται στο δικαιούχο μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ειδικότερα στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί /επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας (όπου εμφανίζεται), καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει.

Με την ηλεκτρονική κοινοποίηση των αποτελεσμάτων της τροποποίησης παρέχεται το δικαίωμα στους Δικαιούχους να ασκήσουν αντιρρήσεις, ηλεκτρονικά μέσω ΟΠΣΚΕ, επισυνάπτοντας τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τα αναφερόμενα στις αντιρρήσεις κατά την κρίση τους. Οι αντιρρήσεις υποβάλλονται εντός αποκλειστικής προθεσμίας 10 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ηλεκτρονικής κοινοποίησης του αποτελέσματος της αξιολόγησης. **Σημειώνεται ότι σε περίπτωση αποδοχής του αποτελέσματος αξιολόγησης τροποποίησης ο δικαιούχος στερείται του δικαιώματος υποβολής αντιρρήσεων.**
Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής και εξέτασης αντιρρήσεων, επικαιροποιείται, αν απαιτείται, το τεχνικό παράρτημα της πράξης και τα αποτελέσματα κοινοποιούνται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Το Αίτημα Τροποποίησης, η Έκθεση Αξιολόγησης και όλο το υλικό της υποβληθείσας αντίρρησης, τηρούνται στο Φάκελο της Πράξης

13. ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΕΡΓΩΝ

Η ολοκλήρωση και παραλαβή έργου για το οποίο έχει επαληθευθεί και πιστοποιηθεί φυσικό και οικονομικό αντικείμενο (έχει ολοκληρωθεί η τελική επαλήθευση – πιστοποίηση), τηρούμενων των όρων της παρούσας πρόσκλησης, γίνεται από τον ΕΦΕΠΑΕ.

Απαραίτητες προϋποθέσεις για την ολοκλήρωση και παραλαβή είναι:
- Το τελικό αίτημα επαλήθευσης - πιστοποίησης να έχει υποβληθεί εμπρόθεσμα.
- Το έργο να κριθεί ολοκληρωμένο και λειτουργικό.
- Το υλοποιηθέν και πιστοποιηθέν Φυσικό και Οικονομικό Αντικείμενο να είναι μεγαλύτερο ή ίσο του 50% του αρχικώς εγκεκριμένου και εντός των ορίων προϋπολογισμού όπως περιγράφεται στο κεφάλαιο 7.
- Η διατήρηση κατά το 12μηνο που προηγείται της υποβολής του τελικού αιτήματος επαλήθευσης, των ΕΜΕ μισθωτής εργασίας που διέθετε η επιχείρηση το 12μηνο πριν την υποβολή αίτησης χρηματοδότησης του επενδυτικού σχεδίου.
- Η πιστοποίηση της καταβολής της ίδιας συμμετοχής.
- Η ύπαρξη γνωστοποίησης ή έγκρισης λειτουργίας εν ισχύ ή απαλλαγής όπου προβλέπεται, η οποία γνωστοποίηση/έγκριση/απαλλαγή να περιλαμβάνει την ενισχυόμενη –στην παρούσα Δράση - υλοποιηθείσα επένδυση. Σε περίπτωση που η επιχείρηση εξακολουθεί να λειτουργεί με αποδεικτικό αδειοδότησης σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο που ίσχυε πριν από το Ν. 4442/2016, τότε, πέραν του αποδεικτικού αδειοδότησης, αυτού κάθε αυτού, απαιτείται και η υποβολή της Απογραφής αυτού στο openbusiness.mindev.gov.gr.

- Η ύπαρξη υποδομών ελαχιστοποίησης των εμποδίων πρόσβασης ατόμων με αναπηρία.

Επισημαίνονται τα ακόλουθα:

1. Ως ημερομηνία ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου θα λαμβάνεται η ημερομηνία στην οποία πραγματοποιήθηκε η τελευταία ενέργεια από πλευράς δικαιούχου που αφορούσε στην ολοκλήρωση του έργου του.
2. Σε περίπτωση παράβασης του όρου διατήρησης των ΕΜΕ η ενίσχυση (η επιλέξιμη Δημόσια Δαπάνη που αντιστοιχεί στον τελικό προϋπολογισμό ολοκλήρωσης) απομειώνεται, σύμφωνα με την ποσοστιαία απόκλιση των ΕΜΕ του 12μηνου που προηγείται του τελικού αιτήματος επαλήθευσης του έργου του ωφελούμενου, από τις ΕΜΕ μισθωτής εργασίας που διέθετε η επιχείρηση το 12μηνο πριν την υποβολή αίτησης χρηματοδότησης του επενδυτικού σχεδίου, πολλαπλασιαζόμενη (απόκλιση) με το ποσό των 15.000€ (κόστος ΕΜΕ). Το ποσό της ποσοστιαίας απομείωσης θα υπολογίζεται βάσει του τύπου {(ΕΜΕ12μηνου αίτησης ολοκλήρωσης επένδυσης - ΕΜΕ 12μήνου αίτησης χρηματοδότησης)/ΕΜΕ 12μήνου αίτησης χρηματοδότησης επί 15.000€} π.χ. {(ΕΜΕ12μηνου αίτησης ολοκλήρωσης – ΕΜΕ 12μήνου υποβολής αίτησης χρηματοδότησης)/ΕΜΕ 12μήνου υποβολής αίτησης χρηματοδότησης} Χ 15.000€.
   Για τον ανωτέρω υπολογισμό των ΕΜΕ δεν λαμβάνονται υπόψη οι επιχορηγούμενες ΕΜΕ της επιχείρησης για το διάστημα που επιχορηγούνται από τη Δράση. Εφόσον παραμείνουν στην επιχείρηση και μετά το διάστημα επιχορήγησής τους, προσμετρώνται στον παραπάνω υπολογισμό.
3. Σε περίπτωση που κατά την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου δεν είναι διαθέσιμη η εν ισχύ άδεια λειτουργίας (ή αδειοδοτικό έγγραφο ίσης ισχύος), το έργο παραλαμβάνεται με την προσκόμιση, κατ' ελάχιστον, της υποβληθείσας στον αρμόδιο φορέα αίτησης έκδοσης του εγγράφου αδειοδότησης ή οποιουδήποτε εγγράφου τεκμαίρει την έναρξη της διαδικασίας αδειοδότησης (π.χ. Ερωτηματολόγιο υποβεβλημένο στο ΟΠΣ-ΑΔΕ (https://openbusiness.mindev.gov.gr/) ή γνωστοποίηση / έγκριση εγκατάστασης ή Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) κ.λπ.). Το εν ισχύ έγγραφο αδειοδότησης είναι υποχρεωτικό να προσκομισθεί από τον δικαιούχο στον ΕΦΕΠΑΕ το αργότερο μέχρι και έξι (6) μήνες από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου. Ο δικαιούχος οφείλει να ενημερώσει εμπρόθεσμα τον ΕΦΕΠΑΕ τόσο για την έκδοση του εγγράφου αδειοδότησης όσο και για πιθανές εμπλοκές ή καθυστερήσεις στη διαδικασία έκδοσής του.
4. **Επενδυτικά σχέδια που υποβάλλουν αίτημα τελικής πιστοποίησης επαλήθευσης μετά το πέρας των 90 ημερολογιακών ημερών από την τυπική ημερομηνία λήξης τους και δεν έχουν λάβει καμία ενίσχυση απεντάσσονται. Ομοίως, επενδυτικά σχέδια που δεν υποβάλλουν αίτημα τελικής επαλήθευσης εντός 90 ημερολογιακών ημερών από την τυπική ημερομηνία λήξης τους και δεν έχουν λάβει καμία ενίσχυση απεντάσσονται**.
5. Ο ΕΦΕΠΑΕ υποχρεούται στην παρακολούθηση και έλεγχο τακτοποίησης τυχόν εκκρεμοτήτων σχετικά με τις παραπάνω προϋποθέσεις ολοκλήρωσης και παραλαβής έργων των δικαιούχων εντός των καθορισμένων χρονικών διαστημάτων.
6. Στις περιπτώσεις που διαπιστωθεί μη τήρηση κάποιας ή κάποιων εκ των άνω προϋποθέσεων, ο ΕΦ προχωρεί στη λήψη των απαιτούμενων σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο μέτρων.
7. Για να κριθεί το έργο ως ολοκληρωμένο και λειτουργικό, απαιτείται να έχει τεθεί σε παραγωγική λειτουργία ο εξοπλισμός και να έχει ενσωματωθεί στην παραγωγική διαδικασία ή/και στις επιχειρησιακές λειτουργίες της επιχείρησης έτσι ώστε να τεκμηριώνεται ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της επένδυσης. Γι' αυτόν τον λόγο, δύναται να ζητηθεί από το όργανο ελέγχου υλικό τεκμηρίωσης, ανάλογα με το είδος της επένδυσης, το οποίο να αποδεικνύει τον ολοκληρωμένο και λειτουργικό χαρακτήρα του υλοποιηθέντος έργου. Ενδεικτικά και κατά περίπτωση, γίνεται αναφορά στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV αντίστοιχων παραδοτέων πιστοποίησης φυσικού αντικειμένου.

Μετά την σύνταξη της Τελικής Έκθεσης Επαλήθευσης – Πιστοποίησης της Πράξης, την προσκόμιση των δικαιολογητικών νόμιμης λειτουργίας, την αποπληρωμή και την οριστική παραλαβή, ο ΕΦΕΠΑΕ προβαίνει στη σύνταξη της «Βεβαίωσης Ολοκλήρωσης Πράξης», την οποία κοινοποιεί στο δικαιούχο.

Με τη Βεβαίωση αυτή:

- Βεβαιώνεται η ολοκλήρωση της υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου.
- Αποτυπώνεται το συνολικό καταβληθέν ποσό της δημόσιας συνεισφοράς και καθορίζεται το τελικό χρηματοδοτικό σχήμα της Πράξης.
- Βεβαιώνεται η νόμιμη λειτουργία της ενισχυόμενης επένδυσης σύμφωνα με το οικείο ρυθμιστικό πλαίσιο περί αδειοδότησης.
- Βεβαιώνεται η τήρηση των υποχρεώσεων του δικαιούχου που τέθηκαν στην απόφαση Ένταξης (π.χ. δημοσιότητα ή/και ελαχιστοποίηση των εμποδίων πρόσβασης ατόμων με αναπηρία).
- Βεβαιώνεται η επίτευξη των στόχων των δεικτών της Πράξης.
- Βεβαιώνεται η συμμόρφωση του Δικαιούχου με τυχόν συστάσεις προγενέστερων επαληθεύσεων/ επιθεωρήσεων/ελέγχων που έχουν διενεργηθεί στην πράξη (από ΔΑ/ΕΦΕΠΑΕ, Αρχή Πιστοποίησης, Αρχή Ελέγχου, λοιπά ελεγκτικά όργανα εθνικά ή της ΕΕ).
- Ορίζεται η ακριβής ημερομηνία ανάληψης των Μακροχρόνιων Υποχρεώσεων του δικαιούχου.

Ο ΕΦΕΠΑΕ κοινοποιεί τη Βεβαίωση Ολοκλήρωσης Πράξης στον δικαιούχο. Όλα τα σχετικά έγγραφα και στοιχεία τεκμηρίωσης αρχειοθετούνται στον Φάκελο Πράξης.

Η Βεβαίωση Ολοκλήρωσης Πράξης κοινοποιείται στον δικαιούχο μέσω του ΟΠΣΚΕ και με την αποστολή της μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας, καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής που έχει ορίσει, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει). Όλα τα σχετικά έγγραφα και στοιχεία τεκμηρίωσης αρχειοθετούνται στον Φάκελο Πράξης.

14. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Κατά το διάστημα υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου τους και για τρία (3) έτη (για τις ΜμΕ) μετά την τελική πληρωμή της δημόσιας χρηματοδότησης, οι δικαιούχοι είναι υποχρεωμένοι να παρέχουν οποιαδήποτε πληροφορία καταστεί αναγκαία σχετικά με την πράξη προς τον ΕΦ με τη μορφή αναφορών ή παροχής συγκεκριμένων στοιχείων.

Πέραν των ανωτέρω κατά την ίδια χρονική περίοδο, οι δικαιούχοι οφείλουν να τηρούν τις απαιτήσεις δημοσιότητας, όπως αυτές ορίζονται στα άρθρα 46-50 και Παράρτημα IX του ΕΚ 1060/2021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων.

Οι δικαιούχοι ενδέχεται να συμπεριλαμβάνονται σε δείγμα διενέργειας έρευνας για την αξιολόγηση/αποτίμηση της δράσης στην οποία συμμετείχαν και στο πλαίσιο της οποίας χρηματοδοτήθηκαν παρέχοντας οποιαδήποτε πληροφορία καταστεί αναγκαία.

Η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων για τους ανωτέρω σκοπούς, πραγματοποιείται ιδίως υπό τις προϋποθέσεις των διατάξεων των περιπτώσεων γ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 και της περίπτωσης ζ` της παρ. 2 του άρθρου 9 του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679. Επίσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 12 έως 22 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, τα φυσικά πρόσωπα - υποκείμενα των δεδομένων- διατηρούν τα δικαιώματα ενημέρωσης και πρόσβασης, τα δικαιώματα διόρθωσης και διαγραφής (δικαίωμα στη λήθη), το δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασίας, το δικαίωμα στη φορητότητα των δεδομένων, το δικαίωμα εναντίωσης και το δικαίωμα υποβολής καταγγελίας στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (www.dpa.gr).

14.1 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Οι δικαιούχοι των οποίων επενδύσεις θα υπαχθούν στη παρούσα Δράση κρατικής ενίσχυσης, μετά την ένταξή τους και μέχρι και την τελική πληρωμή της δημόσιας δαπάνης σε αυτούς, οφείλουν να τηρούν τους όρους της απόφασης ένταξης και τις εφαρμοζόμενες διατάξεις του ενωσιακού δικαίου. Ειδικότερα οι δικαιούχοι οφείλουν να τηρούν τις παρακάτω ενδεικτικά αναφερόμενες υποχρεώσεις:

i. να τηρούν τους όρους της χρηματοδότησης (απόφασης ένταξης).
ii. να μην απωλέσουν την εκμετάλλευση της λειτουργίας της επιχείρησης.
iii. να παρέχουν στοιχεία για την αποτίμηση της επίτευξης των γενικών και ειδικών στόχων της ενισχυθείσας επένδυσης.
iv. να τηρούν την Ενωσιακή και Εθνική Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της Πράξης και ιδίως όσον αφορά την αειφόρο ανάπτυξη, τη μη διάκριση και την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες.
v. να πραγματοποιούν όλες τις απαραίτητες ενέργειες, για την ενημέρωση του ΟΠΣΚΕ με τα δεδομένα και έγγραφα της Πράξης που υλοποιούν, διασφαλίζοντας την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλουν στο ΟΠΣΚΕ.
vi. να τηρούν ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την Πράξη ή να διαθέτουν επαρκή λογιστική κωδικοποίηση από την οποία να προκύπτει η καταχώρηση όλων των δαπανών που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται στον ΕΦ.
vii. να λαμβάνουν όλα τα μέτρα πληροφόρησης που προβλέπονται στα άρθρα 46-50 και Παράρτημα IX του ΕΚ 1060/2021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων.
viii. Να μην μεταβιβάζουν για οποιοδήποτε λόγο πάγια περιουσιακά στοιχεία που έχουν ενισχυθεί, εκτός εάν αυτά αντικατασταθούν από άλλα κυριότητας του φορέα και ανάλογης αξίας και ισοδυνάμου αποτελέσματος, ώστε να ανταποκρίνονται στην εξυπηρέτηση των στόχων της επένδυσης, (απαιτείται ενημέρωση του ΕΦΕΠΑΕ).
ix. Να μην αντικαταστήσουν οποιοδήποτε στοιχείο του εξοπλισμού, εκτός εάν η αντικατάσταση αφορά αγορά νέου παρομοίου εξοπλισμού (όμοιας ή καλύτερης τεχνολογίας), (απαιτείται ενημέρωση του ΕΦΕΠΑΕ).
x. Να μην προβούν στη μετεγκατάσταση της ενισχυθείσας επένδυσης εκτός της Περιφέρειας εγκατάστασης.
xi. Να γνωστοποιούν μέσω σχετικού αιτήματος τροποποίησης κάθε μεταβολή των στοιχείων τους, όπως επωνυμία, έδρα, στοιχεία επικοινωνίας.

xii. Να μην μεταβάλουν, κατά οποιοδήποτε τρόπο τη νομική μορφή τους, την εταιρική τους σύνθεση ως προς τα πρόσωπα ή τα ποσοστά συμμετοχής τους στο βαθμό που οι όποιες αλλαγές επηρεάζουν την επιλεξιμότητα και τα κριτήρια ένταξης του επενδυτικού σχεδίου.
xiii. Να μην διακόπτουν την υλοποίηση και λειτουργία της ενισχυθείσας επένδυσης, εκτός αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας.
xiv. Να μην συγχωνευθούν, απορροφήσουν ή απορροφηθούν από άλλη επιχείρηση.
xv. Να μην συστεγάζονται καθ' όλη την διάρκεια υλοποίηση της πράξης.
xvi. Να παρακολουθούν ανελλιπώς την ηλεκτρονική διεύθυνση e-mail που έχει δηλωθεί στα στοιχεία επικοινωνίας του δικαιούχου, για ειδοποιήσεις από ΟΠΣΚΕ/ΕΦ/ΔΑ/Εθνικά ή Κοινοτικά Ελεγκτικά Όργανα (συνιστάται η παρακολούθηση και του φακέλου της ανεπιθύμητης αλληλογραφίας).

Στις περιπτώσεις υπό στοιχεία xi έως xiv οι δικαιούχοι οφείλουν πριν την ανάληψη οποιασδήποτε ενέργειας να υποβάλουν αίτημα τροποποίησης και εφόσον εγκριθεί να προβούν στις ανάλογες για κάθε περίπτωση ενέργειες.

Επισημαίνεται ότι οι όροι υλοποίησης της Πράξης όπως ορίζονται στην απόφαση ένταξης είναι ουσιώδεις και οποιαδήποτε μονομερής αλλαγή από το δικαιούχο χωρίς προηγούμενη έγκριση από την ΕΥΔ / ΕΦΕΠΑΕ συνιστά βάσιμη αιτία διακοπής χρηματοδότησης της πράξης. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται συνεπεία αυτής της αλλαγής δεν είναι επιλέξιμες μέχρι την αναγνώρισή τους από την ΕΥΔ / ΕΦΕΠΑΕ.

Οι δικαιούχοι οφείλουν για τρία (3) οικονομικά έτη από την ημερομηνία χορήγησης της τελευταίας μεμονωμένης ενίσχυσης δυνάμει του καθεστώτος να τηρούν και να φυλάσσουν τα δικαιολογητικά και παραστατικά στοιχεία της Πράξης, τα οποία τίθενται στη διάθεση των αρμοδίων οργάνων του Δημοσίου, της ΕΥΔ, της ΕΔΕΛ ή των αρμοδίων οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον ζητηθεί σχετικός έλεγχος και τούτο ανεξαρτήτως αν από άλλες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας δεν υποχρεούνται στη διατήρηση των δικαιολογητικών και παραστατικών της Πράξης.

Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται είτε υπό τη μορφή πρωτοτύπων, ή επικαιροποιημένων αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτότυπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.

14.2 ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΣΤΟΧΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Το σύνολο των επιχειρήσεων, των οποίων τα επενδυτικά σχέδια θα συγχρηματοδοτηθούν, θα παραληφθούν και θα καταστούν «ολοκληρωμένα» στο πλαίσιο της παρούσας δράσης, καλούνται να εκπληρώσουν στόχο παραγωγικής αποδοτικότητας σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης, επί ποινή επιστροφής του 10% της ληφθείσας επιχορήγησης, όπως περιγράφεται στα κάτωθι βήματα:

i. Ορίζουμε το έτος βάσης (t_0), για το οποίο θα υπολογίσουμε το Δείκτη Παραγωγικής Απόδοσης (ΔΠΑ) με βάση συγκεκριμένα πεδία του φορολογικού εντύπου Ε3 και το οποίο θα αποτελέσει το μέτρο σύγκρισης για την εκπλήρωση του εν λόγω στόχου μεταγενέστερα. Εν προκειμένω, ως έτος βάσης ορίζεται το τελευταίο κλεισμένο φορολογικό έτος (2024 ή 2025) κατά την αίτηση χρηματοδότησης.

   Ο Δείκτης Παραγωγικής Απόδοσης (ΔΠΑ), του εν λόγω φορολογικού έτους βάσης (t_0), προκύπτει ως εξής:

$$\text{Δείκτης Παραγωγικής Απόδοσης (ΔΠΑ)}(t_0) = \frac{\text{κωδ. Ε3 261}(t_0)}{\text{κωδ. Ε3 206}(t_0) + \text{κωδ. Ε3 211}(t_0)}$$

ii. Λαμβάνοντας υπόψη την ημερομηνία τελικής εκταμίευσης της επιχορήγησης (αποτελεί την ημερομηνία έναρξης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων) προς τη δικαιούχο επιχείρηση, προσδιορίζουμε τρία (3) φορολογικά έτη, αρχής γενομένης από το έτος που πραγματοποιείται η τελική εκταμίευση και για τα οποία θα αναζητηθούν τα αντίστοιχα δεδομένα των προαναφερθέντων κωδικών από τα αντίστοιχα έντυπα Ε3 της ΑΑΔΕ (Κατάσταση Οικονομικών Στοιχείων από Επιχειρηματική Δραστηριότητα). Για παράδειγμα:

   Έστω ότι η ημερομηνία τελικής εκταμίευσης της επιχορήγησης είναι 14/11/2027, τότε θα αναζητηθούν τα δεδομένα των κωδικών 261, 206 & 211 από τα έντυπα Ε3 των Φορολογικών Ετών (ΦΕ) 2027 (έτος τελικής εκταμίευσης) 2028 και 2029. Τα συγκεκριμένα 3 έτη θα λειτουργήσουν ως έτη ελέγχου (t_1), για τη διερεύνηση της αύξησης ή όχι του Δείκτη Παραγωγικής Απόδοσης (ΔΠΑ). Συνεπώς έτος ελέγχου (t_1): φορολογικό έτος λήψης της τελικής επιχορήγησης ή ένα από τα επόμενα δύο έτη φορολογικά έτη (για όποιο από τα 3 έτη επιτυγχάνεται αύξηση του δείκτη)

iii. Επίτευξη στόχου, δηλαδή αύξηση του Δείκτη Παραγωγικής Απόδοσης (ΔΠΑ), έχουμε όταν:

   ΔΠΑ(t1) > ΔΠΑ(t0)

   ενώ θα πρέπει να συντρέχει ότι:

   $261(t_1) \geq 0{,}80 \times 261(t_0)$ & $(206+211)(t_0) > 0$ και $(206+211)(t_1) > 0$

iv. Στην περίπτωση που επιτυγχάνεται η επίτευξη του στόχου τότε δεν προκύπτει υποχρέωση επιστροφής κανενός μέρος της ήδη ληφθείσας δημόσιας επιχορήγησης από τον δικαιούχο. Διαφορετικά, θα επιβάλλεται ποινή (ανάκτηση) σε ύψος 10% επί του συνολικού ποσού της ήδη ληφθείσας επιχορήγησης με τις αντίστοιχες διαδικασίες δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης.

Επισημαίνεται, ότι στην περίπτωση που υποβάλουν αίτηση χρηματοδότησης δυνητικοί δικαιούχοι χωρίς υφιστάμενη παραγωγική δραστηριότητα (και άρα το πεδίο 261 του φορολογικού τους

εντύπου Ε3 θα είναι μηδενικό/κενό) οι οποίοι θα δραστηριοποιηθούν σε ΚΑΔ παραγωγής/μεταποίησης μέσω της υλοποίησης του επενδυτικού τους σχεδίου**,** ο δείκτης ΔΠΑ δεν θα είναι λειτουργικός ως βάση σύγκρισης. Για αυτές τις περιπτώσεις, ο έλεγχος επίτευξης του στόχου αύξησης της παραγωγικής αποδοτικότητας θα γίνεται με βάση την αύξηση των πωλήσεων στο έτος ελέγχου (t_1) σε σχέση με το έτος βάσης (t_0) από όλες τις δραστηριότητες της ενισχυόμενης επιχείρησης. Άρα θα πρέπει να ισχύει ότι:

$$561(t_1) > 561(t_0) \ \& \ 261(t_1) > 0$$

όπου **561 = 161+261+361+461** (σύνολο πωλήσεων αγαθών και υπηρεσιών από όλες τις κατηγορίες δραστηριότητας στο έντυπο Ε3) και 261 = πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών από παραγωγική δραστηριότητα στο έντυπο Ε3. Διαφορετικά, θα επιβάλλεται ποινή (ανάκτηση) σε ύψος 10% επί του συνολικού ποσού της ήδη ληφθείσας επιχορήγησης με τις αντίστοιχες διαδικασίες δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης.

14.3 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ (ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ)

Ο δικαιούχος, πέραν των υποχρεώσεων που αναλαμβάνει κατά τη διάρκεια υλοποίησης της Πράξης, υποχρεούται για τρία (3) έτη μετά από την τελική πληρωμή της δημόσιας δαπάνης στον δικαιούχο, σε εφαρμογή του άρθρου 65 παρ.1 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1060/2021 και των όρων της απόφασης ένταξης, στα ακόλουθα:

α) να μην προβεί σε παύση ή μετεγκατάσταση της παραγωγικής δραστηριότητας της ενισχυθείσας επένδυσης εκτός της Περιφέρειας εγκατάστασης εντός της οποίας χορηγήθηκε η ενίσχυση.

β) να μην προβεί σε αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος στοιχείου της επένδυσης, η οποία να παρέχει σε μια επιχείρηση αδικαιολόγητο πλεονέκτημα.

γ) να μην προβεί σε ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους χορήγησης της χρηματοδότησης.

δ) να διατηρεί τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της επένδυσης που έχουν επιχορηγηθεί, εκτός αν αυτά έχουν αντικατασταθεί από άλλα τουλάχιστον ισοδύναμου αποτελέσματος.

Επιπροσθέτως η ενισχυθείσα επιχείρηση οφείλει να λειτουργεί πραγματικά για τρία (3) έτη μετά την τελική πληρωμή της δημόσιας δαπάνης στον δικαιούχο (π.χ. απαιτούμενες άδειες, ηλεκτροδότηση ακινήτου, εγκατεστημένος εξοπλισμός, παρουσίαση οικονομικών συναλλαγών, κλπ). Σε περίπτωση διακοπής της λειτουργίας της επιχειρηματικής δραστηριότητας της ενισχυθείσας επιχείρησης, καθώς και της παραγωγικής λειτουργίας της ενισχυθείσας επένδυσης στο διάστημα αυτό, δύναται να επιβληθεί δημοσιονομική διόρθωση και ανάκτηση σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Ως προς τις υποχρεώσεις δημοσιότητας, εφαρμόζονται τα άρθρα 46-50 και το Παράρτημα IX του Καν. ΕΕ 1060/2021.

Για τον έλεγχο των μακροχρονίων υποχρεώσεων, ο δικαιούχος της ενίσχυσης, πρέπει να αποστέλλει στην ΕΥΔ/ ΕΦΕΠΑΕ όλα τα σχετικά έγγραφα που ζητούνται να υποβληθούν εγγράφως ή μέσω ΟΠΣΚΕ από αυτήν. Σε περίπτωση μη προσκόμισης αυτών δύναται να επιβληθεί επιστροφή του συνόλου της δημόσιας επιχορήγησης.

14.4 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΗΡΗΣΗΣ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

1. Η επαλήθευση της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων που έχει ο δικαιούχος μετά την ολοκλήρωση της Πράξης ή ο φορέας που αναλαμβάνει τις υποχρεώσεις αυτές, πραγματοποιείται με ευθύνη της ΕΥΔ ή του ΕΦ, σύμφωνα με τις διαδικασίες που καθορίζονται στο ΣΔΕ.

2. Η παρακολούθηση της τήρησης των ανωτέρω και λοιπών δεσμεύσεων των δικαιούχων των ενισχύσεων γίνεται με διοικητική επαλήθευση επί τη βάσει δείγματος που επιτρέπει την ασφαλή εξαγωγή συμπερασμάτων αναφορικά με τη τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων των δικαιούχων το οποίο προσδιορίζεται από την ΕΥΔ Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα», λαμβάνοντας υπόψη και τη μέθοδο δειγματοληψίας για την επαλήθευση τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων που περιλαμβάνεται στον «Οδηγό Διαχειριστικών Επαληθεύσεων Πράξεων συγχρηματοδοτούμενων από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του στόχου Επενδύσεις στην ανάπτυξη και στην απασχόληση», όπως ισχύει.

3. Η επαλήθευση διενεργείται βάσει των υποβληθέντων από τον δικαιούχο στοιχείων ή και βάσει διασταύρωσης στοιχείων βάσεων δεδομένων. Όπου είναι δυνατόν μπορεί να γίνεται χρήση στοιχείων υφιστάμενων βάσεων δεδομένων (π.χ. πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων «ΕΡΓΑΝΗ», ΑΑΔΕ κ.λπ.) ως βάση διασταύρωσης των αποδεικτικών εγγράφων του δικαιούχου και διαπίστωσης λειτουργίας της επιχείρησης.

4. Ο ΕΦ διατηρεί λεπτομερείς φακέλους με όλες τις πληροφορίες και τα δικαιολογητικά έγγραφα που απαιτούνται, οι οποίοι φυλάσσονται επί δέκα (10) έτη από την ημερομηνία ολοκλήρωσης των πράξεων.

5. Δειγματοληπτικά είναι δυνατόν να γίνει επιτόπια επαλήθευση πέραν του ΕΦ και της ΕΥΔ και από άλλα όργανα του Ελληνικού Δημοσίου ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικότερα, η ΕΥΔ έχει το δικαίωμα διενέργειας όχι μόνο δειγματοληπτικών αλλά και στοχευμένων επανελέγχων μετά την ολοκλήρωση εκάστου έργου.

6. Στην περίπτωση που κατά την επαλήθευση διαπιστώνεται παρατυπία λόγω μη τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων, χωρίς να υπάρχει πλέον η δυνατότητα τήρησης των υποχρεώσεων αυτών, αυτή αναφέρεται στο Έντυπο Επαλήθευσης με κατάλληλη τεκμηρίωση και αναφορά των διατάξεων που παραβιάστηκαν και προτείνεται δημοσιονομική διόρθωση και ανάκτηση των ποσών που έχουν καταβληθεί αχρεωστήτως ή παρανόμως, σύμφωνα με το Άρθρο 42 του Ν. 4914/2022. Το ύψος της δημοσιονομικής διόρθωσης και τα προς ανάκτηση ποσά, θα πρέπει να είναι αναλογικά προς την περίοδο για την οποία δεν εκπληρώθηκαν οι απαιτήσεις. Το προς ανάκτηση ποσό επιστρέφεται εντόκως από την ημερομηνία καταβολής του μέχρι την ημερομηνία επιστροφής του ποσού στη ΔΟΥ. Το επιτόκιο που εφαρμόζεται είναι το επιτόκιο αναφοράς που ορίζεται για κάθε ημερολογιακό έτος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Ελλάδα και δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο V του Κανονισμού (ΕΚ) 794/2004 της Επιτροπής, όπως ισχύει.

7. Η ΕΥΔ/ΕΦΕΠΑΕ κοινοποιεί το αποτέλεσμα της επαλήθευσης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων στο Δικαιούχο, με την αποστολή ηλεκτρονικής ειδοποίησης στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας (όπου εμφανίζεται), καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει, εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την έγκρισή του, προκειμένου ο Δικαιούχος να διατυπώσει τυχόν αντιρρήσεις. Ο Δικαιούχος δύναται να υποβάλει στον ΕΦΕΠΑΕ μέσω ΟΠΣΚΕ τις αντιρρήσεις του, εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την παραλαβή των αποτελεσμάτων της επαλήθευσης μακροχρόνιων υποχρεώσεων.

8. Οι αντιρρήσεις εξετάζονται από την ΕΥΔ/ΕΦ (το όργανο επαλήθευσης και το όργανο έγκρισής του) εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την υποβολή τους. Σε περίπτωση που απαιτείται περαιτέρω διερεύνηση, προκειμένου να ληφθεί απόφαση για το βάσιμο ή μη των αντιρρήσεων που υποβλήθηκαν, δύναται να διενεργείται άμεσα συμπληρωματική επαλήθευση από το ίδιο όργανο που διενήργησε την αρχική επαλήθευση. Στην περίπτωση αυτή, το Έντυπο ολοκληρώνεται εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία διενέργειας της συμπληρωματικής επαλήθευσης.
9. Μετά την εξέταση των αντιρρήσεων ή την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας υποβολής των, το Έντυπο οριστικοποιείται.
10. Όταν στο οριστικό Έντυπο προτείνεται δημοσιονομική διόρθωση και ανάκτηση, αυτή εγκρίνεται από το αρμόδιο όργανο κατά τα προβλεπόμενα στην Κοινή Υπουργική Απόφαση για το Σύστημα Δημοσιονομικών Διορθώσεων και τις Διαδικασίες Ανάκτησης Αχρεωστήτων ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του Κρατικού Προϋπολογισμού για την υλοποίηση Προγραμμάτων Συγχρηματοδοτούμενων του 2021-2027, σύμφωνα με το αρ. 42 του Ν. 4914/2022. Με την έγκριση του οριστικού Εντύπου από το ως ανωτέρω αρμόδιο όργανο, ο ΕΦ συντάσσει στο ΟΠΣΚΕ Δελτίο Καταχώρισης Διορθώσεων, το ποσό της δημοσιονομικής διόρθωσης, μειώνοντας αντίστοιχα τα συγχρηματοδοτούμενα ποσά που έχουν ήδη καταχωρηθεί.
11. Η Απόφαση Δημοσιονομικής Διόρθωσης/ Ανάκτησης και το οριστικό Έντυπο Επαλήθευσης Μακροχρόνιων Υποχρεώσεων κοινοποιούνται στον δικαιούχο, στην Αρχή Πιστοποίησης και στην Αρχή Ελέγχου.
12. Στην περίπτωση που στο πλαίσιο της επαλήθευσης, ο ΕΦ εντοπίζει παρατυπία που κρίνει ότι ενέχει ένδειξη απάτης, ενεργοποιείται η καθοριζόμενη από το ΣΔΕ διαδικασία.
13. Οι ανωτέρω διοικητικές και επιτόπιες επαληθεύσεις και δημοσιονομικές διορθώσεις μετά από επαλήθευση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων των δικαιούχων διενεργούνται σύμφωνα προς τη διαδικασία που ορίζεται στην Κοινή Υπουργική Απόφαση για το Σύστημα Δημοσιονομικών Διορθώσεων και τις Διαδικασίες Ανάκτησης Αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του Κρατικού Προϋπολογισμού για την υλοποίηση Προγραμμάτων Συγχρηματοδοτούμενων του 2021-2027, σύμφωνα με το αρ. 42 του Ν. 4914/2022.

14.5 ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ- ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Ο δικαιούχος υποχρεούται:

1. Να αποδέχεται τη συμπερίληψή του στον κατάλογο των πράξεων του Προγράμματος που δημοσιοποιεί η οικεία Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης (ή εναλλακτικά ο ΕΦ), στη διαδικτυακή πύλη www.espa.gr, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 49 του Καν. 1060/2021, και στον οποίο να αναφέρονται: η επωνυμία του δικαιούχου, ο τίτλος, ο σκοπός και τα αναμενόμενα ή πραγματικά επιτεύγματα της πράξης, η ημερομηνία έναρξης της πράξης και η αναμενόμενη ή πραγματική ημερομηνία ολοκλήρωσή της, το συνολικό κόστος της πράξης, το οικείο ταμείο και ο ειδικός στόχος, το ποσοστό ενωσιακής συγχρηματοδότησης, η ένδειξη της τοποθεσίας ή ο γεωντοπισμός για την οικεία πράξη και τη συγκεκριμένη χώρα, η τοποθεσία του δικαιούχου, τον τύπο της παρέμβασης για την πράξη σύμφωνα με το άρθρο 73 του Καν. 1060/2021.
2. Να λαμβάνει όλα τα μέτρα πληροφόρησης που προβλέπονται στο άρθρο 50 του Κανονισμού 1060/2021 και ειδικότερα:

α) Να παρέχει στον επίσημο ιστότοπο που διατηρεί, εάν διατηρεί, και στους ιστότοπους κοινωνικής δικτύωσης του δικαιούχου σύντομη περιγραφή της πράξης, ανάλογη προς το

επίπεδο της στήριξης, που περιλαμβάνει τους στόχους και τα αποτελέσματά της και αναφορά της χρηματοδοτικής στήριξης από την Ένωση

β) Να παρέχει δήλωση όπου επισημαίνεται η στήριξη από την Ένωση κατά τρόπο εμφανή επί εγγράφων και υλικού επικοινωνίας σχετικά με την υλοποίηση της πράξης, που προορίζονται για το κοινό ή για τους συμμετέχοντες

γ) Να τοποθετεί αφίσα ελάχιστου μεγέθους Α3 ή ισοδύναμη ηλεκτρονική εικόνα, σε τοποθεσία που είναι σαφώς ορατή στο κοινό, με πληροφόρηση σχετικά με την πράξη και επισήμανσης της στήριξης από τα ταμεία, σε πράξεις που δεν εμπίπτουν στην υποχρέωση πινακίδων ή πλακών.

Αναλυτικές οδηγίες για τις υποχρεώσεων των δικαιούχων των έργων ως προς την προβολή, διαφάνεια, επικοινωνία του ΕΣΠΑ 2021-2027, όπως αυτές προκύπτουν από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060, μπορείτε να βρείτε στον Οδηγό Επικοινωνίας ΕΣΠΑ 2021-2027 εδώ.

15. ΕΙΔΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ 2016/679

Ο δικαιούχος με την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης του στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ) μετά των απαιτούμενων δικαιολογητικών εγγράφων παρέχει στην ΕΥΔ και στον ΕΦΕΠΑΕ και τα νόμιμα εντεταλμένα όργανα αυτών τη ρητή συγκατάθεση του για την νόμιμη επεξεργασία κατ΄ άρθρο 6 του Κανονισμού 2016/679 των δεδομένων προσωπικού του χαρακτήρα τα οποία προβλέπονται στον οδηγό του Προγράμματος και αποδέχεται ότι τέτοια επεξεργασία είναι αναγκαία για την αξιολόγηση, ένταξη, παρακολούθηση και ολοκλήρωση της συγχρηματοδοτούμενης επενδυτικής πράξης του.

Η νόμιμη επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την ΕΥΔ και τον ΕΦΕΠΑΕ και τα νομίμως εντεταλμένα όργανα αυτών αποσκοπεί στην εφαρμογή και τήρηση των κοινοτικών και εθνικών κανόνων οι οποίοι διέπουν την προγραμματική περίοδο 2021-2027 ΕΣΠΑ, διενεργείται για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον και την άσκηση δημόσιας εξουσίας και την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, σύμφωνα με τον Κανονισμό 1060/2021 και των εκτελεστικών τούτου κανονισμών νόμων και κανονιστικών πράξεων της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας που διέπει την παρέμβαση των Διαρθρωτικών Ταμείων της Ένωσης σε συνδυασμό με την υπ΄ αριθμ. C(2022)3826 final/Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 15.06.2022 που αφορά την έγκριση του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα».

Τα προσωπικά δεδομένα συλλέγονται στο ΟΠΣΚΕ κατόπιν της αίτησης χρηματοδότησης του δικαιούχου, ο οποίος υπέχει αποκλειστική ευθύνη για την ορθότητα, πληρότητα και ακρίβεια τους. Περαιτέρω, ο δικαιούχος συναινεί στην ανάρτηση στο διαδίκτυο στο «Πρόγραμμα Διαύγεια» των αποτελεσμάτων αξιολόγησης της αίτησης χρηματοδότησής του και των αποτελεσμάτων επί τυχόν ασκηθείσας ένστασής του (ενδικοφανούς προσφυγής) μετά της διαλαμβανόμενης πλήρους και εμπεριστατωμένης αιτιολογίας τους καθώς και οιασδήποτε άλλης διοικητικής πράξης προβλέπεται στην νομοθεσία που διέπει την παρέμβαση των Διαρθρωτικών Ταμείων και η οποία είναι απαραίτητη στα πλαίσια της αρχής της διαφάνειας και της νομιμότητας που διέπει τη δράση και την άσκηση των καθηκόντων διαχείρισης των ενωσιακών και εθνικών πόρων.

16. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

1. Η ημερομηνία έναρξης και λήξης της ηλεκτρονικής υποβολής ορίζονται στην Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης. Η ηλεκτρονική υποβολή θα γίνει στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων.

2. Η πρόσκληση της Δράσης θα αναρτηθεί στις ιστοσελίδες της ΕΥΔ του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» www.antagonistikotita.gr, του ΕΣΠΑ www.espa.gr, και του ΕΦΕΠΑΕ www.efepae.gr.
3. Για περαιτέρω πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στο Γραφείο Πληροφόρησης της ΕΥΔ του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» στο τηλέφωνο 8011136300 και στο e-mail επικοινωνίας: infoepan@mou.gr.

Επίσης, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στις κατά τόπους Περιφερειακές Μονάδες του ΕΦΕΠΑΕ, ανάλογα με την έδρα υλοποίησης του υποβαλλόμενου επιχειρηματικού σχεδίου, στις παρακάτω διευθύνσεις και τηλέφωνα:

«ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Α/Α	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΕΦΕΠΑΕ	ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ	Δ/ΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ	E-MAIL / SITE
1	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΑΤΤΙΚΗΣ, ΒΟΡΕΙΟΥ & ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΕΛ.ΑΝ.ΕΤ	Πανεπιστημίου 39, ΑΘΗΝΑ 105 64	213 0166100	contact@elanet.gr www.elanet.gr
2	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ, ΗΠΕΙΡΟΥ, ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ – ΗΠΕΙΡΟΥ – ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ	Μαιζώνος 122 & Γούναρη, ΤΚ 26222, ΠΑΤΡΑ	2610 622714	www.diaxeiristiki.gr
3	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ & ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ – ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΝΩΣΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΕΠΑ – ΑΝΕΜ	Οικισμός Λήδα – Μαρία, 6ο ΧΛΜ Χαριλάου – Θέρμης, ΤΚ 570 01, ΘΕΡΜΗ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	2310 480000	info@e-kepa.gr www.e-kepa.gr, www.kepa-anem.gr
4	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ	ΕΦΕΠΑΕ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ	ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ- ΕΦΕΠΑΕ	Όπισθεν οικισμού Ηφαίστου/Κτίριο «Παρατηρητή» ΤΘ 145, Κομοτηνή, Τ.Κ. 691 50	2531 035916	info@efepaeamth.gr
5	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΑΝ.ΔΙΑ. ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	Θερμοπυλών και Κύπρου, ΤΚ 35133, ΛΑΜΙΑ	22310 67498	andia@otenet.gr www.andia.gr
6	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ & ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΑΕΔΕΠ	Κεντρική Προβλήτα Λιμένα Βόλου, Κτίριο Ιάσων / Νότια αίθουσα, ΤΚ 38221, ΒΟΛΟΣ	24210 76894	aedep@aedep.gr
7	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΡΗΤΗΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΚΡΗΤΗΣ	Γιαμαλάκη 50 & Σοφοκλή Βενιζέλου, ΤΚ 71202, ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ	2810 302400	info@ank.gr www.ank.gr

17. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ/ΕΓΚΡΙΣΗΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ (ΚΑΔ)
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ	ΤΥΠΙΚΕΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV	ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V	ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI	ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII	ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII	ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Υ.Δ. ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IX	ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΜΕ ΧΑΡΤΗ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ X	ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΣΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XI	ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΡΘΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ Β7 «ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΞΥΠΝΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ»